

HOLSTEBRO KOMMUNE

Rådhuset • 7500 Holstebro

Johannes Henricus Maria van Heesch
Dueholmvej 1
7800 Skive

Dato: 20. maj 2016
Sagsnr09.17.18-P19-5-16
Henv. til: Sidsel Nyborg
Natur og Miljø
Direkte tlf.: 96 11 78 09
Afdeling tlf.: 96 11 75 57
naturogmiljo@holstebro.dk
www.holstebro.dk

§ 12 MILJØGODKENDELSE

af kvægbruget

Dueholmvej 1, 7800 Skive
Beliggende på matr. nr. 4a m.fl. Trandum By, Sevel

MILJØGODKENDELSE MEDDELT I HENHOLD TIL LOV NR. 868 AF 3. JULI 2015 OM MILJØGODKENDELSE M.V. AF HUSDYRBRUG.

Indholdsfortegnelse

INDHOLDSFORTEGNELSE	2
STAMBLAD FOR HUSDYRBRUGET	5
IKKE TEKNISK RESUMÉ	6
MEDDELELSE OM GODKENDELSE	8
MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	9
GENERELLE FORHOLD	9
<i>Dokumentation</i>	9
<i>Udnyttelse af godkendelse</i>	9
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	9
<i>Ophør af husdyrbruget</i>	9
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	10
<i>Landskabelige og kulturhistoriske forhold</i>	10
<i>Det ansøgte husdyrhold</i>	10
<i>Stalde</i>	11
<i>Forsuringsanlæg</i>	12
<i>Egenkontrol forsuringsanlæg</i>	12
<i>Ammoniak</i>	13
<i>Rengøring af staldanlæg</i>	13
<i>Ensilage opbevaring og håndtering</i>	13
<i>Døde dyr</i>	14
<i>Opbevaring af flydende husdyrgødning</i>	14
<i>Håndtering af gylle og afgasset biomasse</i>	14
<i>Opbevaring af dybstrøelse og fast husdyrgødning</i>	14
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg</i>	14
<i>Lugt</i>	14
<i>Transport</i>	14
<i>Støj</i>	14
<i>Restvand og spildevand</i>	15
<i>Skadedyr</i>	15
<i>Driftsforstyrrelser eller uheld</i>	15
<i>Miljø- og ressourcestyring</i>	15
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	16
<i>Drift af husdyrbrugets arealer</i>	16
<i>Forebyggelse af forurening af vandmiljøet</i>	16
OFFENTLIGGØRELSE OG GENERELLE FORHOLD	18
KLAGEVEJLEDNING	18
OFFENTLIGGØRELSE	18
RETSBESKYTTELSE	20
UDNYTTELSE AF GODKENDELSEN	21
OPLYSNINGER OM GRUNDLAG FOR MILJØGODKENDELSEN	21
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	23
GENERELLE FORHOLD	23
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	23
<i>Lokalisering og planmæssige forhold</i>	24
<i>Landskabelige og kulturhistoriske områder</i>	25
<i>Ophør af husdyrbruget</i>	27
<i>Alternative muligheder</i>	27

HUSDYRBRUGETS ANLÆG	27
<i>Det ansøgte husdyrhold</i>	27
<i>Stalde</i>	28
<i>Valg af BAT-teknologi i staldanlæg</i>	29
<i>BAT- niveau og ammoniak</i>	35
<i>BAT emissionsgrænseværdier for ammoniak</i>	35
<i>Ventilation</i>	36
<i>Rengøring af staldanlæg</i>	36
<i>Foder</i>	36
<i>Ensilage opbevaring og håndtering</i>	37
<i>Fyringsanlæg</i>	38
<i>Olie og brændstof</i>	38
<i>Affald</i>	38
<i>Døde dyr</i>	40
<i>Sprøjtemidler og kemikalier</i>	40
<i>Opbevaring af flydende husdyrgødning</i>	41
<i>Håndtering af gylle</i>	43
<i>Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning</i>	43
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg</i>	44
<i>Ammoniak</i>	44
<i>Notat vedr ammoniakdeposition på naturområder</i>	44
<i>Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning</i>	48
<i>Lugt</i>	49
<i>Transport</i>	50
<i>Støj</i>	51
<i>Støv</i>	52
<i>Lys</i>	53
<i>Restvand og spildevand</i>	53
<i>Skadedyr</i>	53
<i>Driftsforstyrrelser eller uheld</i>	54
<i>Renere teknologi og ressourcestyring</i>	55
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	58
<i>Drift af husdyrbrugets arealer</i>	58
<i>Udskiftning af udbringningsarealer</i>	60
<i>Sædskifte og efterafgrøder</i>	60
<i>Udbringning af husdyrgødning</i>	60
<i>Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer</i>	62
<i>Grundvand</i>	62
<i>Bilag IV-arter</i>	62
<i>Generelle betragtninger for Natura 2000-områder</i>	63
<i>Husdyrlovens beskyttelsesniveau - næringsstoffer</i>	64
<i>Nitratudvaskning i det ansøgte projekt</i>	64
<i>Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område(r)</i>	65
<i>Fosforudvaskningsrisiko i det ansøgte projekt</i>	66
<i>Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område(r)</i>	68
HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET	70
BILAG	71
BILAG 1 – HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED	71
BILAG 2 – SITUATIONSPLAN	72
BILAG 3 – HUSDYRBRUGETS INDRETNING	73
BILAG 4 – OMKRINGBOENDE OG PLANMÆSSIGE FORHOLD.....	74
BILAG 5 – LANDSKABELIGE OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING ANLÆG	75
BILAG 6 – HUSDYRBRUGETS AFLØBSFORHOLD	76

BILAG 7 – NATUROMRÅDER OMKRING ANLÆG OG N-DEPOSITION FRA ANLÆG	77
BILAG 8 – OVERSIGTKORT OVER UDSPREDNINGSAREALERNE	78
BILAG 9 – AREALER DEL 1/4	79
BILAG 10 – AREALER DEL 2/4	80
BILAG 11 – AREALER DEL 3/4	81
BILAG 12 – AREALER DEL 4/4	82
BILAG 13 – GYLLETRANSPORTRUTER.....	83
BILAG 14 – RISIKOAREALER I RELATION TIL TERRÆNFORHOLD.....	84
BILAG 15 – JORDBUNDSTYPER	85
BILAG 16 – LAVBUNDSAREALER, OPLAND OG DETAILAFVANDINGSFORHOLD	86
BILAG 17 – OVERFLADEVAND.....	87
BILAG 18 – GRUNDEVANDSOMRÅDER	88
BILAG 19 – NATUROMRÅDER I FORHOLD TIL UDSPREDNINGSAREALER 1/2.....	89
BILAG 20 – LANDSKABS- OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING UDSPREDNINGSAREALER.....	91
BILAG 21 – AREAL SOM IKKE MODTAGER HUSDYRGØDNING OG IKKE INDGÅR I HARMONIAREALET.....	93
BILAG 22 – 10 M BRÆMME MED KRAV OM NEDFÆLDNING MOD NATURAREAL	94
BILAG 23 – RIGKÆR I VIBORG KOMMUNE, SOM SKAL AFGRÆSSES.....	95
BILAG 24 – DRIFTSJOURNAL - DEL 1 / 3.....	96
BILAG 25 – DRIFTSJOURNAL - DEL 2 / 3.....	97
BILAG 26 – DRIFTSJOURNAL - DEL 3 / 3.....	98
BILAG 27 – § 45 VURDERING FRA VIBORG KOMMUNE	99
APPENDIX 1 - NATURA 2000-VANDOPLAND SKIVE FJORD, LOVNS- SAMT RISEGÅRDE BREDNING - STATUS FOR UDPEGNINGSGRUNDLAG SAMT FORUDSÆTNINGER FOR ANVENDELSE AF HUSDYRLOVENS BESKYTTELSESNIVEAU.	100

Stamblad for husdyrbruget

Godkendelsesdato:	20-05-2016
Godkendelse hjemmel, lov nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.	§ 12
Husdyrbrugets navn, jf. CVR	JOHANNES HENRICUS M VAN HEESCH
CVR-nr. / P-nr.	17829408 / 1001368647
Husdyrbrugets adresse	Dueholmvej 1, 7800 Skive
Husdyrbrugets telefonnumre	97547366/20469086
Husdyrbrugets kontaktperson(er)	Johannes Henricus Maria van Heesch
Husdyrbrugets e-mail:	rick_van_heesch@hotmail.com
Matrikel	4a m.fl. Trandum By, Sevel
CHR	57214
Byggetilladelse	Da dit projekt omfatter udvidelser i form af byggeri ombygning eller lignende, skal der forinden søges om byggetilladelse hos kommunen. Dette gøres via www.bygogmiljoe.dk
Ejendomsnr.	6610186117
Husdyrgodkendelsesskema nummer	76901
Husdyrbrugets konsulent	Karen V. Thomasen, Heden og Fjorden, email kvt@hflc.dk
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Kirkestræde 11, 7500 Holstebro E-mail: naturogmiljo@holstebro.dk Tlf. 96 11 75 63
Sagsnummer	09.17.18-P19-5-16

Ikke teknisk resumé

Holstebro Kommune har den 09-03-2016 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrbruget på Dueholmvej 1, 7800 Skive. Husdyrbruget bliver større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹.

Dette betyder bl.a., at ansøgning om og forslag til miljøgodkendelse af husdyrbruget skal offentliggøres.

Ansøgningen har været annonceret på Holstebro Kommunes hjemmeside i perioden fra den 11-03-2016 til den 29-03-2016. Forslag til miljøgodkendelse har været i offentlig høring i perioden fra den 08-04-2016 til den 20-05-2016.

Eksisterende miljøgodkendelse af 07-05-2008 erstattes ved meddelelse af denne nye miljøgodkendelse. Den nye miljøgodkendelse træder i kraft den dato den tages i brug. Samtidig bortfalder den eksisterende miljøgodkendelse af 07-05-2008.

Den ansøgte udvidelse skal jf. Husdyrlovens § 26 stk. 2 vurderes ud fra en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden den 1. januar 2007 på husdyrbruget, inklusive bedriftens arealer, dog højest over en 8-årig periode. Idet bedriften tidligere er miljøgodkendt af Holstebro Kommune, jf. ovenstående, skal den nu ansøgte udvidelse vurderes ift. den drift, der var gældende før denne miljøgodkendelse trådte i kraft. Derfor er der indsendt to ansøgninger:

1. Ansøgning der belyser påvirkningerne på omgivelserne på alle de udvidelser, der er foretaget siden 1. januar 2007, dvs. nudriften i 2007 sammenholdt med ansøgt drift i 2016. (fiktiv ansøgning nr. 86061).
2. Ansøgning der belyser påvirkningerne på omgivelserne på de udvidelser, der foretages ift. gældende miljøgodkendelse og ansøgt drift (skema ID 76901).

Alle vurderinger af beskyttelsesniveauerne i denne godkendelse er foretaget på baggrund af fiktiv ansøgning 76901, bortset fra vurdering af overholdelse af det generelle ammoniakkrav som for første udvidelse er 15 % og for næste udvidelse er 30 %.

Dyreholdet udvides fra de nuværende 598,09 til 1008,93 DE fordelt på 489 årskøer, (10.120 kg EKM), tung race, 134 småkalve (0-6 mdr.), tung race, 167 årsopdræt (6-13,5 mdr.), tung race, 45 årsopdræt (22-24 mdr.), tung race, 250 tyrekalve (40-55 kg), tung race, 150 årskøer, (9.254 kg EKM) Jersey race, 48 årsopdræt (6-13,5 mdr.), Jersey race, 14 årsopdræt (22-24 mdr.), Jersey race, 41 småkalve (0-6 mdr.), Jersey race.

I forbindelse med udvidelsen søges der om lovliggørelse af ca. 1.720 m² ensilagepladser, som er opført i forbindelse med de eksisterende ensilagepladser. Ensilagepladserne blev etableret uden byggetilladelse og miljøgodkendelse i 2014. Der er

¹ Lov nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

indrettet en dybstrøelsesstald i det eksisterende maskinhus (stald C) og søgt om ændret anvendelse af bygningen hos Byggeri og Ejendomme.

Husdyrbrugets anlæg ligger i tæt på Natura 2000 område 41 i forhold til naturtyper med særlig værdifuld natur, som er beskyttet efter § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug.

Ingen af udspretningsarealerne ligger i nitratfølsomt indvindingsområde. Hovedparten af ejede/forpagtede udspretningsarealer ligger uden for fosforfølsomt opland og uden for nitratklasse. En mindre del af udbringningsarealerne ligger på robuste områder i fosforfølsomt opland til Stubbergård Sø.

Meddelelse om godkendelse

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der gælder for udvidelse af husdyrbruget.

Husdyrbruget er større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Husdyrbruget er ikke omfattet af reglerne for IED, jvf. IE-direktivet. Holstebro Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for husdyrbrugets forhold til det eksterne miljø. Godkendelsen omfatter alle aktiviteter, der hører under husdyrbruget. Der drives ikke biverksomhed på husdyrbruget.

På baggrund af de foreliggende oplysninger i ansøgningen og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering meddeler Holstebro Kommune hermed godkendelse til den ansøgte produktion af 489 årskøer, (10.120 kg EKM), tung race, 134 småkalve (0-6 mdr.), tung race, 167 årsopdræt (6-13,5 mdr.), tung race, 45 årsopdræt (22-24 mdr.), tung race, 250 tyrekalve (40-55 kg), tung race, 150 årskøer, (9.254 kg EKM), Jersey race, 48 årsopdræt (6-13,5 mdr.), Jersey race, 14 årsopdræt (22-24 mdr.), Jersey race, 41 småkalve (0-6 mdr.), Jersey race, svarende til i alt 1.008,93 DE, på husdyrbruget matr. nr. 4a m.fl. Trandum By, Sevel, beliggende Dueholmvej 1, 7800 Skive.

Godkendelsen bygger på husdyrbrugets ansøgning og supplerende oplysninger samt kommunens konkrete vurdering støttet af Miljøklagenævnets afgørelser og Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

Miljøgodkendelsen er delt op i en særlig godkendelse af anlæg (bygninger, dyrehold, gødningsanlæg og andre faste installationer) og en særlig godkendelse af arealerne. Arealgodkendelsen omfatter alle ejede og forpagtede udbringningsarealer under husdyrbruget samt aftaler om afsætning af husdyrgødning til tredjemand. De to godkendelser kan reguleres uafhængigt af hinanden. Under generelle vilkår er stillet vilkår, der er gældende for både anlægs- og arealdelen.

På Holstebro Kommunes vegne

Sidsel Nyborg
Agronom

Miljøgodkendelsens vilkår

Generelle forhold

Dokumentation

1. Nærværende § 12 miljøgodkendelse ophæver miljøgodkendelse af 07-05-2008 meddelt i henhold til § 12 i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v.
2. Husdyrbruget skal etableres og drives, som det er beskrevet i ansøgningen og de supplerende oplysninger, og som det er sammenfattet i godkendelsens miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne godkendelse eller senere afgørelser foreskriver andet.
3. På tilsynsmyndighedens forlangende skal husdyrbruget dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår. Opgørelse af f.eks.:
 - husdyrholdets størrelse
 - foderplaner, analyser, resultater fra endagsfoderkontrollen samt indlægs- og følgesedler fra indkøbt foder og råvarer
 - affaldsregistrering og –bortskaffelse
 - mark- og gødningsplaner
 - driftsjournaler (jvf. bilag 24-26)skal efter anmodning kunne fremlægges for tilsynsmyndigheden. Der skal på forlangende fremvises dokumentation herfor for de seneste fem år.

Udnyttelse af godkendelse

4. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsesdatoen.
5. Det ansøgte skal etableres som et samlet projekt, og delvis udnyttelse af miljøgodkendelsen kan kun ske efter afgørelse fra Holstebro Kommune.

Ansøger og ejerforhold

6. Ændringer i ejerforhold eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften, skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter at ændringen har fundet sted.

Ophør af husdyrbruget

7. Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes, ensilagemarkstakke og kompostmarkstakke fjernes og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager.

Husdyrbrugets anlæg

Landskabelige og kulturhistoriske forhold

8. Læhegnet langs Dueholmvej skal til enhver tid vedligeholdes.

Det ansøgte husdyrhold

Den godkendte produktion gælder antallet af dyr (indenfor de angivne alders- eller vægtintervaller).

9. Husdyrbruget har pr. planår (1/8-31/7) maksimalt godkendelse til følgende dyrehold:

Dyreart og dyretype	Dyrehold	
	Antal	DE
Årskøer, tung race, 10.120 kg EKM	489	675,94
Småkalve (0-6 mdr.), tung race	134	36,22
Årsopdræt, (6-13,5 mdr.), tung race	167	61,47
Årsopdræt, (22-24 mdr.), tung race	45	26,12
Tyrekalve (40-55 kg), tung race	250	2,45
Årskøer, Jersey 9.254 kg EKM	150	178,55
Småkalve (0-6 mdr.), Jersey	41	8,20
Årsopdræt, (6-13,5 mdr.), Jersey	48	13,65
Årsopdræt, (22-24 mdr.), Jersey	14	6,33
I alt		1.008,93

Dyreholdet skal etableres i de staldanlæg, der er angivet som ansøgt i Skema 3. Dyreholdet skal opgøres for hvert planår. Nedgang i mælkeydelse må ikke omsættes til flere dyr.

Stalde

10. Stalde skal etableres og drives med følgende indretning og systemer:

Staldnavn		Ansøgt drift		Staldsystem
		Antal	DE	
Kostald hus B.0	Malkekøer (10.120 kg EKM), tung race	334	461,69	Sengestald med spalter, (kanal, bagskyl eller ringkanal), forsuring og skrabere
Kviestald hus D	Opdræt (6-13,5 mdr.), tung race	141	51,90	Sengestald med spalter, (kanal, bagskyl eller ringkanal), forsuring og skrabere, udegående 6 mdr. uden for udbringningsarealet
	Malkekøer (10.120 kg EKM), tung race	36	49,76	Sengestald med spalter, (kanal, bagskyl eller ringkanal), forsuring og skrabere
	Opdræt (22-24 mdr.), Jersey	14	6,33	Sengestald med spalter, (kanal, bagskyl eller ringkanal), forsuring og skrabere, udegående 6 mdr. uden for udbringningsarealet
	Opdræt (22-24 mdr.), tung race	35	20,32	Sengestald med spalter, (kanal, bagskyl eller ringkanal), forsuring og skrabere, udegående 6 mdr. uden for udbringningsarealet
Stald til småkalve hus E	Småkalve (0-6 mdr.), tung race	60	16,22	Dybstrøelse, hele arealet
	Opdræt (6-13,5 mdr.), tung race	26	9,57	Sengestald med spalter, (kanal, bagskyl eller ringkanal), udegående 6 mdr. uden for udbringningsarealet
	Opdræt (6-13,5 mdr.), Jersey	48	13,65	Sengestald med spalter, (kanal, bagskyl eller ringkanal), udegående 6 mdr. uden for udbringningsarealet
Kælvningsafdeling hus C	Malkekøer (10.120 kg EKM), tung race	45	62,20	Dybstrøelse, hele arealet
	Opdræt (22-24 mdr.), tung race	10	5,80	Dybstrøelse, hele arealet, udegående 6 mdr. uden for udbringningsarealet
	Småkalve (0-6 mdr.), tung race	30	8,11	Dybstrøelse, hele arealet
	Malkekøer (9.254 kg EKM), Jersey	10	11,90	Dybstrøelse, hele arealet
Kalvehytter, hus G	Småkalve (0-6 mdr.), tung race	44	11,89	Dybstrøelse, hele arealet
Småkalvehytter, hus H	Tyrekalve, (40-55 kg) tung race	250	2,45	Dybstrøelse, hele arealet
	Småkalve (0-6 mdr.), Jersey	41	8,20	Dybstrøelse, hele arealet
Kostald, hus B1	Malkekøer (9.254 kg EKM), Jersey	140	166,65	Sengestald med spalter, (kanal, bagskyl eller ringkanal), forsuring og skrabere
	Malkekøer (10.120 kg EKM), tung race	74	102,29	Sengestald med spalter, (kanal, bagskyl eller ringkanal), forsuring og skrabere

11. I alle dybstrøelsesafsnit skal der strøs halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmatten altid er tør i overfladen.

12. 100 % af dybstrøelsen skal køres direkte til udspreddning i marken.

13. Kvæg skal være udegående i det antal måneder som er anført i vilkår 9. Der skal føres journal til dokumentation.

14. Der skal i stald B0 og B1 etableres skrbeanlæg på spaltegulvet. Skrbeanlægget til fjernelse af husdyrgødning skal skrabe staldgulvet mindst hver 4. time – svarende til mindst 6 gange i døgnet.

15. Skrabere i stald B0 og B1 skal forsynes med timer. Skrabere skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed af mere end en uge. Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer, at skraber/robotskraber er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Forsuringsanlæg

16. Den eksisterende kostald skal være etableret med et anlæg til svovlsyrebehandling af gylle efter miljøstyrelsens teknologiblad – svovlsyrebehandling af kvæggylle version 3.
17. Der må kun anvendes svovlsyre i anlægget.
18. Syre skal opbevares i en dobbeltskroget tank, der skal etableres på en cementeret plads med en 10x10 cm kanal hele vejen rundt om syretanken med afløb til gyllekanalerne. Syretanken skal være sikret mod påkørsel.
19. Før svovlsyrebehandling må den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsbasis maksimalt være 6,0. Alle målte pH-værdier før svovlsyrebehandling skal dog være mindre end 6,5.
20. Styringen af anlægget skal indstilles til at behandle gyllen til pH-værdi 5,5.
21. Anlægget skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens driftsvejledning. Producentens driftsvejledning skal opbevares på husdyrbruget.
22. Der skal indgås skriftlig serviceaftale med producenten om kontrol, herunder kontrol af syrepumpe, kompressor, niveaumåler i fortank, niveaumåler i syretank, overdumpningsstop, skueglas, tørrestof patron, påfyldningsstuds, utætheder og samlinger samt kalibrering af pH-målere. Anlægget skal serviceres minimum 2 gange årligt.

Egenkontrol forsuringsanlæg

23. Der skal føres egenkontrol på forsuringsanlægget. Egenkontrol omfatter gennemgang af driftsfejl og alarmer modtaget på SMS, afhjælpning af fejl, samt registrering af afhjælpende handlinger.
24. Tilsynsmyndigheden skal underrettes i følgende situationer:
 - Kritisk stop af anlægget
 - Skumning i mixertank og øget lugtemission
 - Den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsbasis er større end 6,0 før svovlsyrebehandling
 - Der måles pH-værdier før svovlsyrebehandling, som er større end 6,5 i en sammenhængende periode på mere end 7 dage.

- Svovlsyrebehandlingsanlægget er ude af drift i en periode på mere end 7 dage.

25. Rapporter vedrørende serviceeftersyn, kontrol og kalibrering skal vedlægges husdyrbrugets driftsjournal, og kopi af kontrolrapporter skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden i minimum 5 år. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at hyppigere kontrol og kalibrering er nødvendig for korrekt funktion/effektivitet af anlægget, kan serviceintervallerne kræves sat op.

Ammoniak

26. Arealet som er indtegnet på bilag 21 indgår ikke i harmoniarealet og må ikke tilføres husdyrgødning.

27. Der skal etableres en afgræsningsaftale for rigkær i Viborg Kommune. Arealet fremgår af bilag 23.

Dokumentation for vilkår 26 og 27 skal kunne fremvises ved tilsyn.

Rengøring af staldanlæg

28. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder rene stalde og fodringsanlæg.

Ensilage opbevaring og håndtering

29. Ensilage, der opbevares i markstak, må ikke placeres på arealer, der skrånede mod vandløb og søer. Der skal minimum gå 5 år imellem, der placeres markstakke på et givent areal. Markstakke må ikke placeres på drænedde eller lavbundslande uden okkerklasse.

30. I de tilfælde, hvor ensilage placeres i markstak, skal tidspunkt og placering noteres og indtegnes på et målefast kortbilag i driftsjournalen.

Placeringen af ensilagemarkstakke skal overholde nedenstående afstandskrav:

Anlæg	Afstandskrav
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg, herunder markvandingboringer	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	100 meter

Spild og kasseret ensilage fra markstakke skal fjernes løbende (minimum en gang om ugen og altid før varslet regn) og opbevares som fast husdyrgødning.

Overdækningsmateriale fra markstakke, ensilagepladser eller –siloeer skal løbende fjernes og opbevares i en container eller tom køresilo.

Døde dyr

31. Ved øget dødelighed i besætningen skal kadaverne opbevares overdækket, i en til formålet egnet container, således at der ikke opstår risiko for uhygiejniske forhold.
32. Kadaverpladsen skal placeres og indrettes således, den ikke er synlig i landskabet ved færdsel på offentlig vej.

Opbevaring af flydende husdyrgødning

33. Gyllebeholdere skal minimum en gang om året - f.eks. i forbindelse med forårstømning - inspiceres for revner/utætheder mv. og vedligeholdes. Inspektion og evt. vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal, jvf. bilag 24-26.

Håndtering af gylle og afgasset biomasse

34. Såfremt Holstebro Kommune skønner, at der opstår risiko for spild fra påfyldning af gyllevogne ol., kan der stilles krav om, at påfyldning ol. skal foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning.

Opbevaring af dybstrøelse og fast husdyrgødning

35. Der må ikke placeres markstakke med komposteret dybstrøelse på mark nr. 9-0 og 9-1, som er lavbundsarealer uden okkerklasse jf. bilag 16.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Lugt

36. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener fra stalde, gødningsoplæg m.v., der vurderes at være væsentligt større end, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.

Transport

37. Transport til og fra ejendommen skal af hensyn til støj- og støvgener foregå ved hensynsfuld kørsel.
38. Transport med husdyrgødning skal, så vidt det er muligt, ske udenom bymæssig bebyggelse.

Støj

39. Støjbidraget fra staldene sammenlagt med bidraget fra husdyrbrugets øvrige aktiviteter - målt udendørs - til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A), må ved nabobeboelse* ikke overstige nedenfor anførte værdier.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

*) Ved nabobeboelse defineres som opholdsarealer ved nærmeste nabo. Ved tvivlsspørgsmål er det tilsynsmyndigheden, der definerer, hvor støjgrænsen gælder. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tidsintervallerne i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

Restvand og spildevand

40. Befæstede arealer omkring husdyrbrugets bygninger skal altid holdes rene for affald, foderrester, gødningspild m.v., således, at der ikke er risiko for udvaskning af organisk materiale og næringsstoffer til vandløb, grøfter og dræn ved overfladeafstrømning.

Skadedyr

41. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.
42. Hvis Holstebro Kommune finder det nødvendigt kan det forlanges, at der føres journal over fluebekæmpelsen/skadedyrbekæmpelsen på husdyrbruget. Journalen skal føres efter kommunens anvisninger.

Driftsforstyrrelser eller uheld

43. Beredskabsplanen skal være kendt af alle personer, der arbejder på husdyrbruget og skal ophænges synligt, hvor den er let at komme til. Beredskabsplanen skal løbende holdes opdateret.

Miljø- og ressourcestyring

44. Husdyrbruget skal minimum en gang årligt føre journal/opgørelse over forbrug af el, vand og brændstof, samt andre relevante ressourcer.
45. Husdyrbruget skal arbejde på at nedbringe ressourceforbruget og affaldsmængden samt udledning af forurenende stoffer til omgivelserne, så der på en økonomisk forsvarlig måde opnås en reduktion i miljøbelastningen.
46. Husdyrbruget skal i forbindelse med tilsyn redegøre for muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer, nyt materiel, ny management eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen. Følgende områder forventes at indgå i redegørelsen:
- Metoder/management til reducere af fordampningen af kvælstof fra stalde og opbevaringsanlæg samt i forbindelse med udbringning.
 - Tiltag til reducere af kvælstofudledning og fosforoverskud.

- Redegørelse for ressourceforbrug og tiltag til minimering heraf.
- Reparations- og vedligeholdelsesplaner.
- Affaldsreducerende tiltag.

47. Senest 1 år efter at miljøgodkendelsen er taget i anvendelse skal hele husdyrbruget være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Gennemgangen skal som minimum indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. f.eks. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskinel og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

48. Godkendelsen omfatter kun de ansøgte udbringningsarealer, der fremgår af bilag 9-12.

Der må maksimalt tilføres husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til 269,79 DE med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af Skema 15, og således at der på husdyrbrugets udbringningsareal ikke udbringes mere end 2,30 DE/ha.

Der må ikke udbringes andre former for organisk gødning eller lignende på udbringningsarealerne.

49. Inden miljøgodkendelsen tages i brug skal der foreligge skriftlig aftale om afsætning af kvæggylle til Maabjerg Bioenergy A/S eller anden godkendt modtager, svarende til produktionen fra 685,35 DE.

50. I forbindelse med indgåelse af gylleaftaler, der ikke er omfattet af selvstændig godkendelse, skal husdyrbruget kunne dokumentere, at gyllen udspreddes på de hertil ansøgte og godkendte arealer.

51. Ved udbringning af gylle på gylleaftalearealer, der ikke er omfattet af selvstændig godkendelse, skal der foreligge en underskrevet aftale herfor. Aftalen skal indeholde et kort, der angiver hvilke arealer aftalen omhandler.

Forebyggelse af forurening af vandmiljøet

52. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder og skal foretages så tæt som muligt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstofoptag og størst vækst.

53. Ved afgrødehøjde under 10 cm skal husdyrgødning udbringes under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.

54. Der må ikke etableres afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende.
55. Der skal etableres en 10 m bred bræmme op mod hængesækken i den nordlige ende af mark 24-0, hvor gyllen skal nedfældes, jf. bilag 22.

Offentliggørelse og generelle forhold

Klagevejledning

Ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald kan klage over afgørelsen til Natur- og Miljøklagenævnet.

Fristen for at klage over afgørelsen er den **17-06-2016**.

Klagen skal sendes digitalt. Hvis du er borger, skal du klage via borger.dk, og hvis du er virksomhed eller forening, skal du klage via virk.dk. Du skal logge ind med NemID. Når du er logget ind, kan du søge på "Klag til Natur- og Miljøklagenævnet", hvor du bliver guidet igennem klageprocessen. Det koster 500 kr. i klagegebyr at få behandlet klagen.

Aktindsigt

Der er mulighed for at se det materiale, der er indgået i sagens behandling. Reglerne for hvilket materiale kommunen må udlevere er fastlagt i forvaltningsloven, offentlighedsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Søgsmål

Afgørelsen kan prøves ved domstolene. Dette forudsætter, at sagen er indbragt for domstolene senest 6 måneder efter, at afgørelsen er truffet.

Fritagelse for brug af klageportal

Det er muligt at blive fritaget for at bruge Klageportalen, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Fremsend anmodningen til Holstebro Kommune, der sender anmodningen videre til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om fritagelse.

Offentliggørelse

Afgørelsen sendes til:

- Johannes Henricus Maria van Heesch, Dueholmvej 1, 7800 Skive (ansøger).

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse er sendt til:

- Danmarks Naturfredningsforening, CVR: 60804214, P-nr: 1002121278 - (Interesseorganisation)
- Sundhedsstyrelsen Embedslægeinstitutionen Nord, CVR: 12070918, P-nr: 1003398533 - (Myndighed)
- Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation, CVR: 45812510, P-nr: 1001874009 - (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, CVR:., P-nr:., Rosenvej 18, 8240 Risskov, E-mail: enie@eaaa.dk (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, CVR: 37099015, P-nr: 1001751945 - (Interesseorganisation)

- FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN FOR DANMARK, CVR: 25145615, P-nr: 1004659823 - (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening, CVR: 54752415, P-nr: 1001712827 - (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening - Vestjylland, CVR: 29287112, P-nr: 1011976545 - (Interesseorganisation)
- Det Økologiske Råd, CVR: 15428376, P-nr: 1000921784 - (Interesseorganisation)
- Holstebro Museum, CVR: 34744866, P-nr: 1018099531 - (Myndighed)
- Kulturstyrelsen, CVR: 26489865, P-nr: 1008973780 - (Myndighed)
- Maabjerg Bioenergy - Leverandørforening, CVR: 30507509, P-nr: 1014584060 - (Gyllemodtager)
- Karen V. Thomasen, Heden og Fjorden, email kvt@hflc.dk (ansøgers rådgiver)
- Bjarne Pedersen og Lisbeth Møgelbjerg, Trevældvej 2, 7830 Vinderup (Bortforpagter)
- Marianne Ambrosius og Lars Øgendahl Jacobsen, Trevældvej 8, 7800 Skive (Bortforpagter)
- Bente Blak Madsen, Tingvej 76, 7800 Skive (Bortforpagter)
- Claus Pedersen og Birgit Kjærgaard Pedersen, Herningvej 75, 7800 Skive (Bortforpagter)
- Janni Klausen og Jesper Gerhardt Klausen, Amstrupvej 19, 7800 Skive (Bortforpagter i Viborg kommune)
- Martin Nørgaard Rasmussen, Røjbækvej 2, 7540 Haderup (ejer af Dueholmvej 2)
- Solveig Nørgaard Rasmussen, Dueholmvej 2, 7800 Skive (nabo)
- Leif Pedersen, Åbakken 2 D, 7800 Skive (ejer af Tingvej 79, 7800 Skive)
- Steen Kjærgaard, Tingvej 81, 7800 Skive (nabo)
- Jan Kjærgaard Christensen, Tingvej 83, 7800 Skive (nabo)
- Claus Noppenau Larsen, Skovlundvej 16, 7620 Lemvig, (ejer af Tingvej 89, 7800 Skive (nabo)
- Bent Jensen, Tingvej 91, 7800 Skive (nabo)
- Viborg Kommune, byggerioqmiljo@viborg.dk (§ 46 høringspart)

I perioden 08-04-2016 til 20-05-2016 har forslag til afgørelse været sendt i offentlig høring. Forslaget er annonceret på Holstebro Kommunes hjemmeside og orienteringsbrev er sendt til nedenstående:

- Danmarks Naturfredningsforening, CVR: 60804214, P-nr: 1002121278 - (Interesseorganisation)
- Sundhedsstyrelsen Embedslægeinstitutionen Nord, CVR: 12070918, P-nr: 1003398533 - (Myndighed)
- Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation, CVR: 45812510, P-nr: 1001874009 - (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, CVR: , P-nr: , Rosenvej 18, 8240 Risskov, E-mail: enie@eaaa.dk (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, CVR: 37099015, P-nr: 1001751945 - (Interesseorganisation)
- FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN FOR DANMARK, CVR: 25145615, P-nr: 1004659823 - (Interesseorganisation)

- Dansk Ornitologisk Forening, CVR: 54752415, P-nr: 1001712827 - (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening - Vestjylland, CVR: 29287112, P-nr: 1011976545 - (Interesseorganisation)
- Det Økologiske Råd, CVR: 15428376, P-nr: 1000921784 - (Interesseorganisation)
- Holstebro Museum, CVR: 34744866, P-nr: 1018099531 - (Myndighed)
- Kulturarvsstyrelsen, CVR: 26489865, P-nr: 1008973780 - (Myndighed)
- Maabjerg Bioenergy - Leverandørforening, CVR: 30507509, P-nr: 1014584060 - (Gyllemodtager)
- Bjarne Pedersen og Lisbeth Møgelbjerg, Trevældvej 2, 7830 Vinderup (Bortforpagter)
- Marianne Ambrosius og Lars Øgendahl Jacobsen, Trevældvej 8, 7800 Skive (Bortforpagter)
- Bente Blak Madsen, Tingvej 76, 7800 Skive (Bortforpagter)
- Claus Pedersen og Birgit Kjærgaard Pedersen, Herningvej 75, 7800 Skive (Bortforpagter)
- Janni Klausen og Jesper Gerhardt Klausen, Amstrupvej 19, 7800 Skive (Bortforpagter i Viborg kommune)
- Martin Nørgaard Rasmussen, Røjbækvej 2, 7540 Haderup (ejer af Dueholmvej 2)
- Solveig Nørgaard Rasmussen, Dueholmvej 2, 7800 Skive (nabo)
- Leif Pedersen, Åbakken 2 D, 7800 Skive (ejer af Tingvej 79, 7800 Skive)
- Steen Kjærgaard, Tingvej 81, 7800 Skive (nabo)
- Jan Kjærgaard Christensen, Tingvej 83, 7800 Skive (nabo)
- Claus Noppenau Larsen, Skovlundvej 16, 7620 Lemvig, (ejer af Tingvej 89, 7800 Skive (nabo)
- Bent Jensen, Tingvej 91, 7800 Skive (nabo)
- Karen V. Thomasen, Heden og Fjorden, email kvt@hflc.dk (ansøgers rådgiver)
- Viborg Kommune, byggeriogmiljoe@viborg.dk (§ 46 høringspart)

6 ugers høringsperioden er der indkommet bemærkninger fra følgende:

- ingen bemærkninger modtaget

Inddragelse af offentligheden er sket gennem annoncering af modtagelse af ansøgning i perioden 11-03-2016 til den 29-03-2016.

- ingen bemærkninger modtaget

Retsbeskyttelse

Godkendelsen omfatter hele produktionen på adressen Dueholmvej 1, 7800 Skive samt de udspretningsarealer (ejede og forpagtede), der er nævnt og behandlet i ansøgningen.

I 8 år efter godkendelsens offentliggørelse er godkendelsen omfattet af retsbeskyttelse. Holstebro Kommune kan derfor ikke tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Holstebro Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jf. § 40 stk. 2 i lov nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Godkendelsen skal, jf. § 40 i bekendtgørelse nr. 44 af 11. januar 2016 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år - dvs. i år 2024.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jf. lovens § 53 stk. 2, for at forbedre husdyrbrugets egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Godkendelsen træder i kraft den 20-05-2016. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

Udnyttelse af godkendelsen

Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år fra offentliggørelse.

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Oplysninger om grundlag for miljøgodkendelsen

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og bl.a. følgende af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer:

- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 4/1997 om godkendelse af husdyrbrug
- Vejledning nr. 97/2002 om husdyrhold og arealkrav
- Vejledning nr. 1/2005 om rotter
- Miljøcenter Fyn/Trekantområdets "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde". 2. udgave udarbejdet maj 2002

- IPPC Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, juli 2003
- Skadedyrslaboratoriet: Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr
- Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Udover vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt bestemmelserne i gældende love og forordninger – hvis disse regler er skærpede i forhold til vilkårene i denne godkendelse.

Husdyrbruget har pligt til at kende og overholde gældende lovgivning, samt eventuelle revisioner og ændringer i den gældende lovgivning. Gældende love og regler kan bl.a. findes på www.retsinfo.dk.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Generelle forhold

Den miljøtekniske beskrivelse er fra den fremsendte ansøgning herunder fremsendte supplerende oplysninger. Den miljøtekniske vurdering er Holstebro Kommunes redegørelse for, og vurdering af, om forudsætningerne for at meddele miljøgodkendelsen er opfyldt. Dvs. at godkendelsen er ledsaget af sådanne vilkår, at risikoen for forurening eller ikke-uvæsentlige gener for omgivelserne begrænses.

Godkendelsesmyndigheden kan meddele miljøgodkendelse efter lovens § 12, hvis den finder det godtgjort, at husdyrbruget

- har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og
- i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Ved vurderingen af, om husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, skal det sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde,

- at beskyttelsen af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestandde af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning, finder sted,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget,
- at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang, det er muligt,
- at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet,
- at til- og frakørsel til husdyrbruget vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Nedenstående vil bedriftens aktiviteter blive vurderet iht. ovenstående i det omfang, det er relevant.

Ansøger og ejerforhold

Johannes Henricus Maria van Heesch ejer og driver husdyrbruget på Dueholmvej 1, 7800 Skive under CVR nr. 17829408. Husdyrbruget drives som et selvstændigt husdyrbrug uden nogen form for samdrift med andre ejendomme, herunder andre ejede

ejendomme. Den drifts- og miljøansvarlige på husdyrbruget er Johannes Henricus Maria van Heesch. Den drifts- og miljøansvarlige har pligt til at informere personer og virksomheder, der arbejder på husdyrbruget om godkendelsens vilkår for den del af driften, som de arbejder med.

Der stilles vilkår om, at hvis der sker ændringer af ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for landbruget, skal dette meddeles til Holstebro Kommune inden for 14 dage.

Lokalisering og planmæssige forhold

Bedriften ligger cirka 1,2 km vest for Vridsted og 2,2 km syd for Mogenstrup. Husdyrbruget beliggenhed fremgår af bilag 1.

Zonestatus: Husdyrbruget ligger i landzone.
Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet.
Kommuneplan: Husdyrbruget er beliggende i jordbrugsområde.

Skema 1. Lokalisering og planmæssige forhold.

Afstand fra staldanlæg og lign. til nærmeste nabo, byzone m.v.:	Afstand
Nærmeste nabo (Tingvej 91) – krav 50 meter	370 m
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	> 300 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	> 300 m
En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugsplicht, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren, sommerhuse ved Dueholmvej - vurdering indenfor 300 meter	1,9 km

Afstand fra hele anlægget til nærmeste naturområder:	Afstand
Kategori 1-natur - ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder (krav 10 m)	500 m
Kategori 2-natur ammoniakfølsomme naturtyper, jf. stk. 2, beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder	>2 km

Afstand fra alle nye anlæg til:	Afstand
Ikke almene vandforsyningsanlæg (krav 25 m)	
- ensilagesiloer	37 m
- dybstrøelsesafsnit i maskinhus	15 m
Almene vandforsyningsanlæg (krav 50 m)	
- ensilagesiloer (Vridsted)	2,9 km
- dybstrøelsesafsnit i maskinhus	2,9 km
Vandløb, grøft, dræn og søer >100 m ² (krav 15 m)	
- ensilagesiloer	80 m
- dybstrøelsesafsnit i maskinhus	173 m
Offentlig vej og privat fællesvej (krav 15 m)	
- ensilagesiloer	112 m 122 m
Levnedsmiddelvirksomhed (krav 25 m)	
- ensilagesiloer	>25 m

Afstand fra alle nye anlæg til:	Afstand
- dybstrøelsesafsnit i maskinhus	
Beboelse på samme ejendom (krav 15 m)	
- ensilagesiloer	152 m
- dybstrøelsesafsnit i maskinhus	60 m
Naboskel (krav 30 m)	
- ensilagesiloer	80 m
- dybstrøelsesafsnit i maskinhus	239 m

Samlet vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget, inkl. stalden i en del af maskinhuset og de nye ensilagepladser opfylder afstandskravene i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

- §§ 6 og 20: Afstande til nabobebyggelse, byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og blandet bolig og erhverv mv.
- § 7: Afstande til beskyttede naturtyper (højmoser, lobeliesø, hede større 10 ha, overdrev, større end 10 ha, heder, overdrev og ammoniakfølsomme søer) beliggende indenfor international naturbeskyttelsesområder).
- § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindingsanlæg offentlig og privat fællesvej og egen beboelse.

Afstandskrav fra eksisterende stalde til drikkevandsboring og markvandingsboring er ikke overholdt. Afstandskravet er 25 m. Såfremt der skal meddeles dispensation skal **boringer godkendes af Lise**. Fredningsbæltet skal overholdes.

Landskabelige og kulturhistoriske områder

Vurdering i forhold til anlæg

Ejendommen ligger i det åbne land knap 1,4 km syd for Trandum, som er den nærmeste landsby i området.

Husdyrbrugets eksisterende anlæg ligger i et område udpeget til bevaringsværdigt landskab i Kommuneplan 2013 på grund af ådalsforløbet ved Karup Å. Der er ca. 370 meter fra husdyrbrugets anlæg til Karup Å. Anlæggene ligger uden for værdifuldt kulturmiljø samt bygge- og beskyttelseslinjer.

Området er en del af den nordlige arm af Karup Hedeslette og landskabet er derfor kendetegnet ved et relativt fladt terræn med dyrkede marker, gamle læhegn, få mindre plantager og enkelte pletter med oprindeligt hedepræg. Bebyggelsen i området består især af få større gårde og mindre husmandssteder, der ligger langs vejene. Landsbyen Mogenstrup udgør karakterområdets største sammenhængende bebyggelse. Hegnene i området afgrænser overvejende middelstore landskabsrum omkring markerne og giver derved landskabet en middel skala. Fordi hegnene ofte har en brudt karakter, er landskabet flere steder kendetegnet ved langstrakte kig hen over markfladerne på tværs af markskel og diger. Området krydses af flere, mindre højspændingsledninger samt et enkelt større trace, der forløber parallelt med Viborgvej i områdets sydlige del. Af øvrige tekniske anlæg kan nævnes en mindre telemast i Mogenstrup.

Der er etableret 2 ensilagesiloer på i alt ca. 1.720 m² i forlængelse af eksisterende siloer. Udvidelsen er en naturlig udvidelse af husdyrbruget og anlæggene er i umiddelbar tilknytning til eksisterende. Holstebro Kommune vurderer, at etablering af ensilagesiloerne ikke har en negativ påvirkning på landskabet i området. Ensilagesiloerne er ikke en væsentlig ændring i forhold til eksisterende anlæg.

Vurdering i forhold til arealer

Beskyttede fortidsminder

Der er et fortidsminde inde på og flere i udkanten af udbringningsarealerne syd for Trandummose, se bilag 5. Fortidsminder er beskyttet jvf. § 29 e og f i Museumsloven og der må ikke på fortidsminder og inden for en afstand af 2 m fra dem foretages jordbehandling, gødes eller plantes. Der må heller ikke anvendes metaldetektor. Desuden er der en 100 m beskyttelseslinje omkring fortidsminderne jf. § 18 i Naturbeskyttelsesloven. Inden for de 100 m er der forbud mod forandring af arealet. Vær især opmærksom på gravhøjene, der ligger inde på eller tæt ved dyrkningsarealerne ift. overholdelse af 2 meter bræmmen.

På udbringningsarealerne er der registreret flere ikke fredede fortidsminder (overpløjede gravhøje), se bilag 5. Dybdepløjning på arealerne frarådes derfor. Findes der fortidsminder på arealerne er disse omfattet af Museumslovens § 27, stk. 2, der påbyder standsning af jordarbejde samt anmeldelse af fortidsminde fund til Holstebro Museum, der er nærmeste kulturhistoriske museum med arkæologisk ansvarsområde. Arealerne ved Stendis ligger ligeledes inden for et område udpeget til værdifuldt kulturmiljø pga. Oldtidsvejens forløb gennem området. Der er dog ikke registreret ikke fredede fortidsminder eller kulturarvsarealer på arealerne. Findes fortidsminder på arealerne skal arbejdet standses og Holstebro Museum informeres.

Beskyttede diger

I tilknytning til udbringningsarealerne er der registreret diger. Digerne er beskyttede i.h.t. Museumslovens § 29a. Ved sten- og jorddiger og lign. forstås menneskeskabte, linjeformede forhøjninger af sten, jord, græstørv, tang eller lignende materialer, som fungerer eller har fungeret som hegn og har eller har haft til formål at markere administrative, ejendoms- eller anvendelsesmæssige skel i landskabet. Digerne er vigtige elementer i kulturlandskabet, som både viser tidligere tiders arealudnyttelse, ejendoms- og administrationsforhold, fungerer som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter og bidrager til et afvekslende landskab, ofte med egnstypiske digestrukturer. Der må ikke foretages ændring i tilstanden af digerne. Digerne placering vurderes ikke at være af betydning for arealanvendelse i indeværende godkendelse, da de er placeret i markskel, se bilag 5. Vær dog opmærksom, hvis marker sammenlægges. Digerne i området er særligt karakteristiske og historisk værdifulde.

Holstebro Kommune vurderer samlet, at den ansøgte arealdrift ikke vil medføre forringelser af de landskabelige eller kulturhistoriske værdier i området.

Der vurderes ikke at være væsentlige landskabelige forringelser som følge af projektet, da udvidelsen etableres i eksisterende bygninger. Etableringen af ensilagepladserne vurderes ikke at forringe de landskabsmæssige forhold.

Ophør af husdyrbruget

Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes og indholdet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager.

Der stilles vilkår om, at det ved eventuelt ophør af produktionen skal sikres, at der ikke sker forurening af natur eller miljø.

Alternative muligheder

0-alternativet skal belyse de miljømæssige og socioøkonomiske konsekvenser, der er, hvis den ansøgte produktionsudvidelse ikke gennemføres: 0-alternativet til dette projekt er, at driften vil forsætte uændret. Anlægget og arealerne vil ikke blive reguleret yderligere mht. ammoniak, udvaskning af næringsstoffer, affald, lugt og støj m.m., som er hensigten med husdyrloven. Dvs. at der hverken vil blive indført yderligere BAT, stillet vilkår til renere teknologi eller udvikling af arbejdspladser.

Et andet alternativ ville være at købe en anden ejendom og placere udvidelsen her. Miljøpåvirkningen vurderes at være nogenlunde den samme som ved denne udvidelse, eller måske endda øget, da der her vil være en større driftsmæssigt afhængig belastning fra f.eks. maskiner.

Husdyrbrugets anlæg

Det ansøgte husdyrhold

Husdyrbruget drives konventionelt med nedenstående produktionsstørrelse (Skema 2) i de staldsystemer, der er angivet i Skema 3:

Skema 2. Produktionsstørrelse.

Dyreart og dyretype	Tilladt produktion		Ansøgt produktion	
	Antal	DE	Antal	DE
Malkekøer, tung race (10.120 kg EKM)	334	461,69	444	675,94
Opdræt (6-13,5 mdr.), tung race	249	112,61	167	61,47
Opdræt (22-24mdr.), tung race	0	0,00	45	26,12
Småkalve (0-6 mdr.), tung race	84	22,70	134	36,22
Tyrekalve (40-55 kg), tung race	167	1,09	250	2,45
Jerseyko (9.254 kg EKM)	0	0,00	150	178,55
Opdræt (6-13,5 mdr.), Jersey	0	0,00	48	13,65
Opdræt (22-24mdr.), Jersey	0	0,00	14	6,33
Småkalve (0-6 mdr.), Jersey	0	0,00	41	8,20
I alt		598,09		1.008,93

Produktionsniveau

Produktionsniveauet ligger stabilt hen over året, og der forventes ikke varierende belastning fra husdyrproduktionen i løbet af året. Almindelige sæsonudsving, naturlige produktionsudsving samt tilpasninger pga. sygdom og lignende kan ske og accepteres.

Det vurderes, at det er hensigtsmæssigt at tage udgangspunkt i et fleksibelt produktionsniveau for husdyrbruget, da husdyrbruget kun har kvæg, og da produktionens lønsomhed skønnes at kunne maksimeres ved at have et fleksibelt produktionsniveau.

Udnyttelse af produktionsniveau

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Stalde

Udvidelsen af dyreholdet fremgår af Skema 3, hvor antallet af dyr i nudrift og ansøgt drift samt staldsystem og BAT-niveau fremgår. Situationsplan over husdyrbrugets stalde og gødningsopbevaringsanlæg fremgår af Bilag 2.

Skema 3. Husdyrholdets sammensætning i relation til dyretyper, antal, stipladser og staldsystem og BAT-niveau.

Staldnavn	Dyreart/type og evt. vægtkorrektur	Nudrift drift		Ansøgt drift		Staldsystem og BAT-niveau
		Antal	DE	Antal	DE	
Kostald hus B.0	Malkekøer (10.120 kg EKM), tung race	334	461,69	334	461,69	Sengestald med spalter, (kanal, bagskyl eller ringkanal), forsuring og skrabere
Kviestald hus D	Opdræt (6-13,5 mdr.), tung race	0	0,00	141	51,90	Sengestald med spalter, (kanal, bagskyl eller ringkanal), forsuring og skrabere, udegående 6 mdr. uden for udbringningsarealet
	Opdræt (6-24 mdr.), tung race	249	112,61	0	0,00	Sengestald med spalter, (kanal, bagskyl eller ringkanal)
	Malkekøer (10.120 kg EKM), tung race	0	0,00	36	49,76	Sengestald med spalter, (kanal, bagskyl eller ringkanal), forsuring og skrabere
	Opdræt (22-24 mdr.), Jersey	0	0,00	14	6,33	Sengestald med spalter, (kanal, bagskyl eller ringkanal), forsuring og skrabere, udegående 6 mdr. uden for udbringningsarealet
	Opdræt (22-24 mdr.), tung race	0	0,00	35	20,32	Sengestald med spalter, (kanal, bagskyl eller ringkanal), forsuring og skrabere, udegående 6 mdr. uden for udbringningsarealet
Stald til småkalve hus E	Småkalve (0-6 mdr.), tung race	0	0,00	60	16,22	Dybstrøelse, hele arealet
	Småkalve (0-6 mdr.), tung race	84	22,70	0	0,00	Dybstrøelse, hele arealet
	Tyrekalve (0-6 mdr.), tung race	167	1,09	0	0,00	Dybstrøelse, hele arealet
	Opdræt (6-13,5 mdr.), tung race	0	0,00	26	9,57	Sengestald med spalter, (kanal, bagskyl eller ringkanal), udegående 6 mdr. uden for udbringningsarealet
	Opdræt (6-13,5 mdr.), Jersey	0	0,00	48	13,65	Sengestald med spalter, (kanal, bagskyl eller ringkanal), udegående 6 mdr. uden for udbringningsarealet
Kælvningsafdeling hus C	Malkekøer (10.120 kg EKM), tung race	0	0,00	45	62,20	Dybstrøelse hele arealet.
	Opdræt (22-24 mdr.), tung race	0	0,00	10	5,80	Dybstrøelse, hele arealet, udegående 6 mdr. uden for udbringningsarealet
	Småkalve (0-6 mdr.), tung race	0	0,00	30	8,11	Dybstrøelse, hele arealet

	Malkekøer (9.254 kg EKM), Jersey	0	0,00	10	11,90	Dybstrøelse, hele arealet
Kalvehytter, hus G	Småkalve (0-6 mdr.), tung race	0	0,00	44	11,89	Dybstrøelse, hele arealet
Småkalvehytter, hus H	Tyrekalve, (40-55 kg) tung race	0	0,00	250	2,45	Dybstrøelse, hele arealet
	Småkalve (0-6 mdr.), Jersey	0	0,00	41	8,20	Dybstrøelse, hele arealet
Kostald, hus B1	Malkekøer (9.254 kg EKM), Jersey	0	0,00	140	166,65	Sengestald med spalter, (kanal, bagskyl eller ringkanal), forsuring og skrabere
	Malkekøer (10.120 kg EKM), tung race	0	0,00	74	102,29	Sengestald med spalter, (kanal, bagskyl eller ringkanal), forsuring og skrabere

I forbindelse med udvidelsen ændres et eksisterende maskinhus til dybstrøelsesafsnit, jvf. bilag 2.

Valg af BAT-teknologi i staldanlæg

Renere teknologi og bedste tilgængelige teknik (BAT) er ifølge Miljøstyrelsens vejledning om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug at betragte som en generel ikke-stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT. Særligt med begrebet "tilgængelig teknik" menes, at teknikken under afvejning af økonomiske udgifter og fordele skal være mulig at anvende i landbrugssektoren som helhed. Der ligger her i termen 'tilgængelig' indbygget en afvejning mellem mål og midler, men vel og mærke afvejet på sektorniveau og ikke på bedriftsniveau.

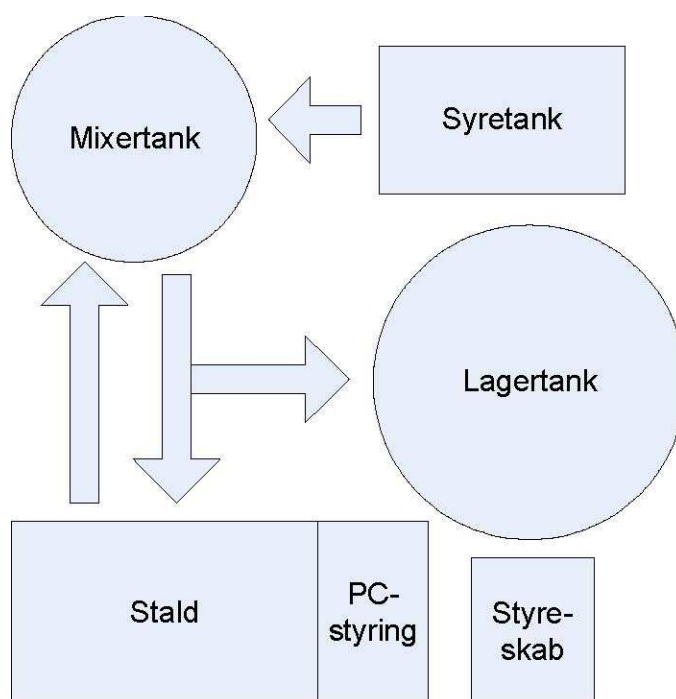
Samlet vurderes det, at gødningshåndtering i eksisterende stalde m.v. er tilfredsstillende, såfremt denne til enhver tid følger bestemmelserne i lovgivningen.

Gylleforsuringsanlæg

I forbindelse med den eksisterende kostald er der etableret et gylleforsuringsanlæg "JH-Forsuring NH4+" fra producenten Jørgen Hyldgaard Staldservice A/S. Forsuringsanlægget er midlertidigt optaget på teknologilisten. JH-Forsuring NH4+ har fået gennemført en VERA test.

Beskrivelse af gylleforsuringsanlæg

Figur 1 udgør en skitse over JH-forsuringsanlæg på kvægbrug. Anlægget finder anvendelse i kvægstalde med ringkanal.

Figur 1. Skitse af JH-forsøringsanlæg på kvægbrug med ringkanal under gulv

I gylleforsøringsanlæggets opbygning på kvægbrug indgår der følgende centrale dele:

- Syretank, hvori svovlsyre (96 %) opbevares indtil den doseres til gyllen
- Mixertank, hvori omrøring, syretilsætning og udpumpning til stalde finder sted. Mixertanken er ofte en eksisterende fortank
- Stald, hvori nyproduceret gylle blandes med forsuret gylle i ringkanalen under gulv
- Lagertank, hvori forsuret gylle lagres efter overpumpning fra mixertank
- Styreskab og PC-styring, hvorfra opsætning, datalogning og alarmer finder sted

Anlægget fungerer overordnet set på følgende måde. På et forudindstillet tidspunkt hver dag året rundt finder selve forsøringsprocessen sted. Det foregår i følgende kronologisk rækkefølge:

1. Vask af begge pH elektroder i vand, der er placeret i mixertanken. pH-værdien måles og registreres som et gennemsnit af de to værdier og logges.
2. Omrøring i mixertanken og udpumpning af gylle fra mixertanken til ringkanalen påbegyndes. Ved denne proces sammenblandes gyllen i ringkanalen og mixertanken.
3. Efter 10-20 min. omrøring og gyllepumpning tilsættes der koncentreret svovlsyre (96 %) fra syretanken til gyllen i mixertanken. Dette foregår vha. en doseringspumpe.
4. Efter 30-60 min. omrøring stoppes pumpe og omrører.
5. Efter 10 min. gyllestilstand måles pH-værdien i gyllen i mixertanken.

Opstart af anlæg

Ved opstart af et JH-forsuringsanlæg sker tilsætningen af koncentreret svovlsyre gradvist og under opsyn af montør for at forhindre kraftig momentan afdampning af svovlbrinte (H_2S) fra gyllen. Der måles i den forbindelse afdampning af svovlbrinte. De nuværende erfaringer med opsætning af JH-forsuringsanlæg viser, at anlægget er funktionsdygtigt efter en indkøringsperiode på 1-2 måneder.

Måling af pH

I mixertanken måles gyllens pH-værdi og temperatur med to separate elektroder én gang før og én gang efter forsuringsprocessen. PH-værdierne kan løbende aflæses på et integreret digitalt display placeret på teknikskabets frontpanel eller på en metal-søjle placeret i terrænhøjde på det sted, hvor pH-elektroderne er placeret.

I styringen er der indlagt vask af elektroder i vand ved opstart af anlægget samt en alarm, hvis pH-værdien i gyllen overstiger en fastlagt øvre eller nedre værdi, eller såfremt en elektrode skulle være defekt. Når temperaturen er < 0 °C foretages, for at beskytte elektroderne, ikke vask inden opstart. Styringen muliggør sammenligning af de to målte pH-værdier, og såfremt pH-differencen overstiger en fastlagt værdi på 0,15 udsendes en alarm, hvoraf det fremgår, at kontrol/kalibrering af pH-målere er påkrævet. På den måde sikres det, at gyllens pH-værdi til stadighed måles korrekt, selvom en pH-elektrode er behæftet med fejl/defekt.

pH er et logaritmisk system, hvorfor afvigelser i målingen af syre/base-koncentrationerne, resulterer i eksponentielle ændringer i pH. Derfor er hyppig kalibrering af elektroden normalt påkrævet for at sikre, at systemet kører optimalt. Holstebro Kommune vurderer, at opbygningen af systemet med referenceelektrode kompenserer for dette problem.

Forsuring af gylle

Doseringspumpen pumper svovlsyren fra syretanken over i mixertanken. Styringen tillader kun at pumpe svovlsyre over i mixertanken, når omrøreren er i drift. Tilsætningen sker under væskeoverfladen via et syrebestandigt stålrør neddyppet i gyllen placeret umiddelbart foran omrøreren, og der tilsættes typisk 1-4 liter/min.

Ved væskestilstand og langsom omrøring vil syren pga. af sin større densitet end gylle (96 % svovlsyre, densitet = 1,84 kg/L) kunne bevæge sig ned igennem gyllen, og evt. give anledning til syreskader i betonbunden. For at forhindre dette, samt for at opnå den fulde ammoniak-effekt ved at forsure al gylle, benyttes eksisterende kraftige omrørere med en kapacitet på 15.000 – 25.000 L/min, således at den tilsatte syre fordeles ud i al gyllen, der befinder sig systemet.

Mængden af tilsat koncentreret svovlsyre fastlægges i første omgang ud fra den forventede produktion af gylle samt gødningstypen på det pågældende husdyrbrug. Svovlsyremængden er således en indtastet parameter, der indgår i styringen af processen. Ud fra pH-værdien, der måles i gyllen efter første syretilsætning og sammenblanding, foretager styringen efterfølgende en beregning af den evt. ekstra syremængde, der skal tilsættes ved forsuringsprocessen. På kvægbrug kompenseres der først for en evt. difference ved næste syretilsætning, som finder sted den efterfølgende dag. Hvis anlægget f.eks. er indstillet til at gyllen skal forsures ned til pH til

5,5, og der reelt måles en pH-værdi på 5,6, så kompenseres der for forskellen mellem den indstillede pH-værdi og den reelle pH-værdi, idet der tilsættes en ekstra mængde svovlsyre i forhold til den indtastede mængde.

Svovlsyren må ikke erstattes af andre former for syre såsom salpetersyre, saltsyre, fosforsyre, eddikesyre, myresyre eller propionsyre. Syrerne er enten uden effekt, skadelige for inventaret, skadelige for sundheden, eller tilfører gyllen uønskede stoffer såsom klor og fosfor.

Overpumpning af forsuret gylle fra mixertank til gyllebeholder

Niveaufølere placeret i mixertanken registrerer gylleniveauet i tanken. Når et fastlagt gylleniveau er nået, pumpes et indtastet volumen forsuret gylle over i lagertanken, såfremt der forinden er modtaget klarmelding om, at den pågældende lagertank er klar til modtagelse af gyllen. En flowmåler registrerer gylleflowet til lagertanken, og herudfra beregner styringen hvor lang tid, der skal overpumpes forsuret gylle til lagertanken, før det ønskede volumen er overflyttet. Anmodningen om klarmelding til at pumpe gyllen til den pågældende lagertank sendes via SMS til et instrument udviklet af Jørgen Hyldgaard Staldservice A/S benævnt JH-gyllestop. Instrumentet placeres på den tank, hvortil gyllen ønskes overført

JH-gyllestop drives vha. solceller og batteri, og udsender klarmelding tilbage til styringen via SMS. Klarmelding kan ikke udsendes, hvis lagertank er fuld, der ikke er strøm på batteriet eller JH-gyllestop er defekt. Vha. en niveauføler, der indgår i opbygningen af JH-gyllestop, registreres gylleniveauet i den pågældende lagertank. Såfremt lagertanken er fuld, udløser styringen en alarm. Der kan heller ikke pumpes til andre tanke, før instrumentet manuelt er flyttet over på en ny lagertank med ledig kapacitet. I tilfælde af f.eks. defekt gyllepumpe og begyndende overfyldning af mixertanken som følge heraf, er der indlagt en alarm i styringen, som aktiveres, når gyllestanden overstiger et fastlagt højt niveau i mixertanken.

Idet overpumpningssystemerne er automatiserede, og ikke nødvendigvis foregår under konstant opsyn, vurderer Holstebro Kommune, at der skal stilles vilkår om, at der monteres JH-gyllestop på de gyllebeholdere hvortil mixertanken overpumper gylle.

Opbevaring af svovlsyre

Syretanken har et rumfang på 12 m³, og er omgivet af et yderskrog, der er således tale om en dobbeltskroget tank. I tilfælde af korrosion eller utætheder i bunden af tanken hindrer yderskroget og den faste støbte betongrav, der har afløb til gyllekanalerne, udslip af svovlsyre til omgivelserne. Et skueglas fastmonteret nederst på dobbelt-tanken muliggør kontrol af syreudslip fra indertanken til yderskroget, se figur 2. I tilfælde af korrosion/utætheder i den øverste del af tanken, sikrer betongraven, at der ikke sker udslip til omgivelserne. I forhold til at forhindre, at der sker fugtindtrængning til syretanken med korrosion til følge, er

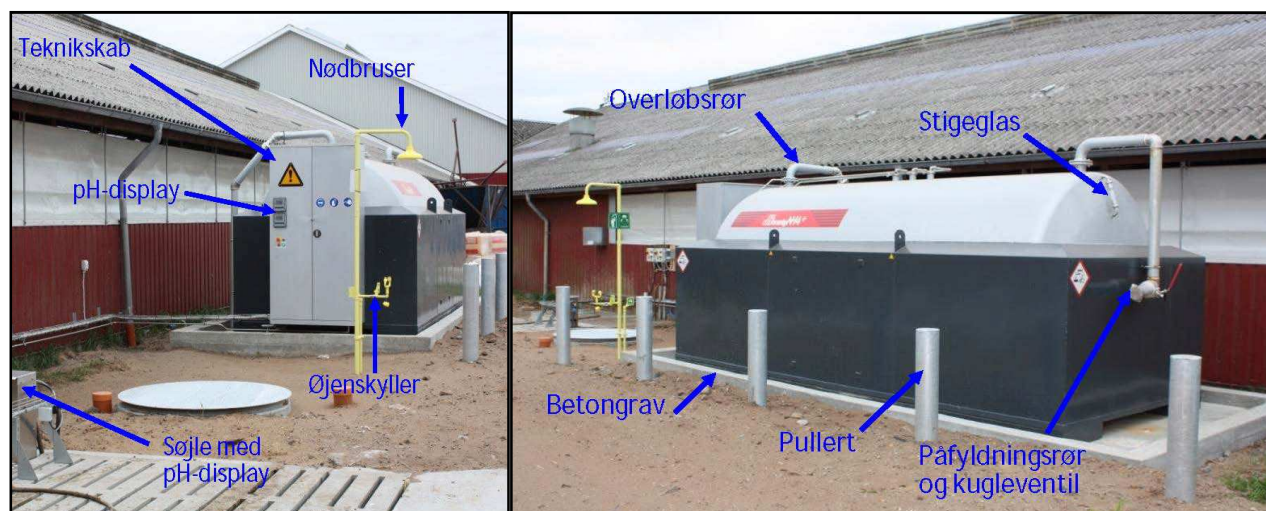

Figur 2. Skueglas monteret på syretankens dobbeltskrog

overløbsrøret forsynet med en kontraventil. For at forhindre fugtig luft fra evt. utætheder i kompressor i at trænge ind i syretanken, er der ligeledes monteret en kontraventil på rørføringen mellem kompressoren og syretanken. For at forhindre påkørsel af syretank faststøbes der efter behov pullerter omkring tanken. Placeringen og afstanden mellem pullerterne tilpasses den aktuelle placering af tanken.

For at forhindre overfyldning af syretanken er der fastmonteret et stigeglas på tanken til visuel kontrol af påfyldt syremængde. I tilfælde af overfyldning af tanken, vil svovlsyren strømme ud af overløbsrøret og ned i en betongrav, hvori den dobbeltkrogede tank er placeret. Betongraven har en 10 cm kant og afløb til gyllekanaler, der sikrer, at evt. spild opsamles. I forbindelse med påfyldning af syretanken forhindrer en kontraventil placeret i rørføringen mellem syretanken og mixertanken, at ikke-doseret svovlsyre presses ud i gyllen. Ventilen lukker for gennemstrømning ved for stort flow i røret. I tilfælde af brud på rørføring ved påfyldning af syretanken med personskaade til følge er der installeret rindende vand i form af overbrusningsanlæg samt øjenskyller på stedet, jvf. figur 3.

Figur 3. Opbygning og placering af syretank, betongrav, pullerter, påfyldningsrør, stigeglas, overløbsrør, teknikskab, nødbruiser etc.

Processer forbundet med JH-Forsuring NH4+

Driften af anlægget indebærer en række processer, hvoraf nogle er manuelle og andre er automatiserede. I skema 2 er listet en oversigt over processerne.

Skema 4. Manuelle og automatiske processer i forbindelse med JH-Forsuring NH4+

	Automatiske vha. pc/styreskab																				
• Tilslutningen af påfyldningsvognen til syretanken foregår manuelt herunder aktivering og deaktivering af overpumpning af koncentreret svovlsyre fra påfyldningsvognen til syretanken. • Ved fyldt lagertank skal JH-gyllestop manuelt flyttes til en anden lagertank med ledig kapacitet, før gylle igen kan pumpes fra stald til lager. • Gyllepumpning fra mixertank til lagertank er ved normal drift styret fuldautomatisk. Vha. en knap på teknikskabet er det muligt at foretage manuel overpumpning til lagertanken. I styreskabet er det tilmed muligt manuelt at indtaste et fastlagt antal minutter, hvor pumpen skal overpumpe gylle fra mixertanken til lagertanken. • Omrøring i mixertank er ved normal drift styret fuldautomatisk. Vha. knap på teknikskabet er det i tilfælde af driftsforstyrrelser muligt at foretage omrøring. • Ved tryk på knap på teknikskab datalogges den aktuelle pH-værdi automatisk. Desuden udsendes en SMS/e-mail med pH-værdien til nøglepersoner. • Ved at sende en kode via SMS/e-mail til en server, modtages efterfølgende en SMS/e-mail indeholdende den aktuelle driftsstatus.	• Vask af pH-elektroder • Åbning og lukning af ventiler • Aktivering og deaktivering af pumper og omrører. • Dosering af koncentreret svovlsyre • Indblæsning af tør luft i syretank ifm. dosering af syre. • Måling pH før og efter forsuring • Beregning af næste syremængdetilsætning ud fra målt pH-værdi efter forsuring. • Overpumpning af homogen forsuret gylle til lagertank med ledig kapacitet. • Datalogning af målte pH-værdier og alarmer på en server. Alle data lagres som dokumentation for korrekt drift. Kunder og kommuner har adgang til dataene. • Udsendelse af SMS/e-mails til nøglepersoner ved alarm. De i angivne alarmtyper vil blive udsendt til de relevante personer pr. mail/SMS: <table border="1"> <thead> <tr> <th>Alarm nr. og alarmtekst</th> <th>Betydning</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. [Tidspunkt] pH-værdi High</td> <td>Målt pH-værdi overstiger tilladelig øvre pH-værdi f.eks. 5,8</td> </tr> <tr> <td>2. [Tidspunkt] pH-værdi Low</td> <td>Målt pH-værdi er mindre end tilladelig nedre pH-værdi f.eks. 4,9</td> </tr> <tr> <td>3. [Tidspunkt] For-el. lagertank fuld</td> <td>Gylleniveau i mixertank eller lagertank er større end tilladelig værdi. Driftsstop indtil udbedring er foretaget.</td> </tr> <tr> <td>4. [Tidspunkt] Mixer fejl</td> <td>Fejlmelding på omrøreren. Driftsstop indtil udbedring er foretaget.</td> </tr> <tr> <td>5. [Tidspunkt] Kompressor fejl</td> <td>Fejlmelding på kompressoren. Driftsstop indtil udbedring er foretaget.</td> </tr> <tr> <td>6. [Tidspunkt] Lav syrestand i tank</td> <td>Lavt syreniveau i syretank. Syretank skal snart påfyldes.</td> </tr> <tr> <td>7. [pH-værdi] start [Tidspunkt] [pH-værdi] Sensorfejl DifEE [pH-værdielektrode1] [pH-værdielektrode2]</td> <td>Visning af pH-værdi (snit) inden start af forsuringprocessen og pH-værdi (snit) på det aktuelle fejlmeldingstidspunkt samt pH-differencen mellem de to elektrodemålinger</td> </tr> <tr> <td>8. [Tidspunkt] [pH-værdi] Sensorfejl DifEE [pH-værdielektrode1] [pH-værdielektrode2]</td> <td>Visning af pH-værdi (snit) efter afslutning af forsuringprocessen eller pH-differencen mellem de to elektrode-målinger</td> </tr> <tr> <td>9. [Tidspunkt] [pH-værdi] Sensorfejl DifEE [pH-værdielektrode1] [pH-værdielektrode2]</td> <td>Visning af aktuel pH-værdi. Logningen er udløst af tryk på knap på teknikskab.</td> </tr> </tbody> </table>	Alarm nr. og alarmtekst	Betydning	1. [Tidspunkt] pH-værdi High	Målt pH-værdi overstiger tilladelig øvre pH-værdi f.eks. 5,8	2. [Tidspunkt] pH-værdi Low	Målt pH-værdi er mindre end tilladelig nedre pH-værdi f.eks. 4,9	3. [Tidspunkt] For-el. lagertank fuld	Gylleniveau i mixertank eller lagertank er større end tilladelig værdi. Driftsstop indtil udbedring er foretaget.	4. [Tidspunkt] Mixer fejl	Fejlmelding på omrøreren. Driftsstop indtil udbedring er foretaget.	5. [Tidspunkt] Kompressor fejl	Fejlmelding på kompressoren. Driftsstop indtil udbedring er foretaget.	6. [Tidspunkt] Lav syrestand i tank	Lavt syreniveau i syretank. Syretank skal snart påfyldes.	7. [pH-værdi] start [Tidspunkt] [pH-værdi] Sensorfejl DifEE [pH-værdielektrode1] [pH-værdielektrode2]	Visning af pH-værdi (snit) inden start af forsuringprocessen og pH-værdi (snit) på det aktuelle fejlmeldingstidspunkt samt pH-differencen mellem de to elektrodemålinger	8. [Tidspunkt] [pH-værdi] Sensorfejl DifEE [pH-værdielektrode1] [pH-værdielektrode2]	Visning af pH-værdi (snit) efter afslutning af forsuringprocessen eller pH-differencen mellem de to elektrode-målinger	9. [Tidspunkt] [pH-værdi] Sensorfejl DifEE [pH-værdielektrode1] [pH-værdielektrode2]	Visning af aktuel pH-værdi. Logningen er udløst af tryk på knap på teknikskab.
Alarm nr. og alarmtekst	Betydning																				
1. [Tidspunkt] pH-værdi High	Målt pH-værdi overstiger tilladelig øvre pH-værdi f.eks. 5,8																				
2. [Tidspunkt] pH-værdi Low	Målt pH-værdi er mindre end tilladelig nedre pH-værdi f.eks. 4,9																				
3. [Tidspunkt] For-el. lagertank fuld	Gylleniveau i mixertank eller lagertank er større end tilladelig værdi. Driftsstop indtil udbedring er foretaget.																				
4. [Tidspunkt] Mixer fejl	Fejlmelding på omrøreren. Driftsstop indtil udbedring er foretaget.																				
5. [Tidspunkt] Kompressor fejl	Fejlmelding på kompressoren. Driftsstop indtil udbedring er foretaget.																				
6. [Tidspunkt] Lav syrestand i tank	Lavt syreniveau i syretank. Syretank skal snart påfyldes.																				
7. [pH-værdi] start [Tidspunkt] [pH-værdi] Sensorfejl DifEE [pH-værdielektrode1] [pH-værdielektrode2]	Visning af pH-værdi (snit) inden start af forsuringprocessen og pH-værdi (snit) på det aktuelle fejlmeldingstidspunkt samt pH-differencen mellem de to elektrodemålinger																				
8. [Tidspunkt] [pH-værdi] Sensorfejl DifEE [pH-værdielektrode1] [pH-værdielektrode2]	Visning af pH-værdi (snit) efter afslutning af forsuringprocessen eller pH-differencen mellem de to elektrode-målinger																				
9. [Tidspunkt] [pH-værdi] Sensorfejl DifEE [pH-værdielektrode1] [pH-værdielektrode2]	Visning af aktuel pH-værdi. Logningen er udløst af tryk på knap på teknikskab.																				

BAT- niveau og ammoniak

JH-Forsuring NH₄⁺ er midlertidigt optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste, Optagelse på Miljøstyrelsens Teknologiliste viser, at teknologierne og teknikkerne har en dokumenteret miljøeffekt og driftssikkerhed, jf. Teknologiblad Svovlsyrebehandling af kvæggylle version 3 af 20/12-2010.

Da Vera-sekretariatet har meldt ud, at alle staldforsuringsteknologier på teknologilisten kun kan anvendes om erstatning for naturligt flydelag i lageret, har Holstebro Kommune valgt, at ammoniakemissionen fra lageret i nærværende tillæg skal sættes lig ubehandlet gylle, indtil der foreligger dokumentation for effekten. Reduktion af ammoniakfordampning fra lagrene ved forsuring af gyllen er omfattet af en selvstændig VERA-testprocedure.

Teknologiproducenten har tidligere oplyst, at VERA-verifikationen af effekten på lagrene iværksættes efter afsluttet verifikation af miljøeffekterne ved JH-Forsuring NH₄⁺ i stalde. Verifikationen af lagrene vil blive gennemført på pilotskalaanlæg på forskningscenter Foulum, jvf. "Test Protocol for Covers and other Mitigation Technologies for Reduction of Gaseous Emissions from Stored Manure". Det var forventet, at verifikat for lagre vil være opnået senest maj 2014. Dette fremgår dog stadig ikke af teknologilisten.

Det vurderes, at husdyrbrugets staldindretning overholder reglerne i henhold til lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v., miljøbeskyttelsesloven og heraf afledte bestemmelser. På den baggrund vil der ikke blive stillet skærpende vilkår for staldgulve og gyllekanaler ud over det ovenfor nævnte.

BAT emissionsgrænseværdier for ammoniak**Skema 5. Beregning af BAT niveau for husdyrbruget.**

Dyretype	antal dyr	korrektio	BAT-niveau	maksimal N-udledning
Malkekøer, sengebåse, spalter, forsuring, tung race	334	1	9,8 kg N/dyr	3.273 kg N
Malkekøer, dybstrøelse, ny stald, tung race	45	1	10,04 kg N/dyr	451 kg N
Malkekøer, sengebåse, spalter, forsuring, ny stald, tung race	110	1	7,5 kg N/dyr	825 kg N
Kvier, sengebåse, spalter, forsuring, 6 mdr. udgående, tung race	167	0,772**	5,36 kg N/dyr	345 kg N
Kvier, sengebåse, spaltstald, 6 mdr. udgående, tung race	35	1,21**	5,36 kg N/dyr	114 kg N
Kvier, dybstrøelse, 6 mdr. udgående, tung race	10	1,21**	3,15 kg N/dyr	38 kg N
Småkalve, dybstrøelse tung race	134	0,99**	1,89 kg N/dyr	253 kg N
Tyrekalve (40-55 kg), tung race	250	0,083**	0,82 kg N/dyr	17 kg N
Malkekøer, ny stald, sengebåse, spalter, forsuring, Jersey	140	1	6,20 kg N/dyr	868 kg N
Malkekøer, dybstrøelse, ny stald, Jersey	10	1	8,51 kg N/dyr	85 kg N
Kvier, sengebåse, spalter, 6 mdr. udgående, Jersey	48	0,795**	4,03 kg N/dyr	77 kg N
Kvier, sengebåse, spalter, 6 mdr. udgående, Jersey	14	1,264**	4,03 kg N/dyr	36 kg N
Småkalve, dybstrøelse, Jersey	41	1,001**	0,00 kg N/dyr	0 kg N
Samlet emissionsgrænseværdi				6.382 kg N

Af ovenstående Skema 5 fremgår en beregning af den samlede maksimale ammoniakfordampning, som må udledes fra husdyrbrugets stalde og lagre i henhold til Miljøstyrelsens BAT-emissionsgrænseværdier for malkekvæg.

Den ansøgte totale udledning er 3.454 kg N og overholder således det beregnede BAT emissionsniveau, som er 6.382 kg N. Der stilles vilkår, som sikrer, at de anvendte ammoniakreducerende teknologier implementeres. Det vurderes på baggrund af ovenstående, at husdyrbrugets ammoniakudledning fra stald og lager overholder kravet om anvendelse af BAT.

Ventilation

Der er naturlig ventilation i alle stalde. Idet staldventilationen er naturlig er den kun forbundet med et minimalt energiforbrug. Holstebro Kommune vurderer naturlig ventilation som værende BAT i de pågældende stalde.

Såfremt der senere ønskes ændring i ventilationsformen på husdyrbruget, skal dette forinden vurderes iht. principperne for BAT, og forhold omkring bl.a. støj og energiforbrug m.v. skal gennemgås.

Rengøring af staldanlæg

Stalde rengøres efter behov. Idet erfaring viser, at en god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde ofte har en gunstig indflydelse på staldlugtemissionen, stilles der vilkår om, at der opretholdes en god staldhygiejne.

Foder

Der anvendes tørt foder til fodring af kalve. Foder i form af tilskudsfoder, kraftfoder, mineraler, halm m.v. opbevares i foderlade og plansiloer.

Der fokuseres på effektiv fodring og begrænsning af støv-, støj- og transportgener for omkringboende. Dette sker gennem en samlet foderopbevaring og foderhåndtering på Dueholmvej 1, hvor der er etableret en ny ensilageplads, så alt foder opbevares i fodersiloer.

Foderplanen udarbejdes i samarbejde med en uvildig konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring. Der tages analyser af alt grovfoder og foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet.

Vurdering

Husdyrbruget producerer foderet til kvægholdet på egen jord. Der udtages foderprøver og fodringen tilrettelægges ved hjælp fra kvægbrugskonsulent. Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

Holstebro Kommune vurderer, at fodringen på husdyrbruget lever op til BAT.

Ensilage opbevaring og håndtering

Efter udvidelsen skal ensilagen overvejende opbevares på de eksisterende ensilagepladser på ca. 5.150 m². Afhængigt af udbyttet de enkelte år, kan der forekomme år, hvor udbyttet er så stort, at det også er nødvendigt at opbevare ensilagen i markstak.

I henhold til gældende lovgivning må saftgivende ensilage ikke placeres i markstak. Ikke saftgivende ensilage må efter gældende lovgivning placeres direkte på marken i markstak.

Oplag af ensilage i markstak kan under visse omstændigheder medføre risiko for punktkildeforurening grundet udvaskning af næringsstoffer eller organisk stof til vandmiljøet. Risikoen herfor afhænger af flere faktorer, såsom manglende fortørring, uhomogene blandinger, lille absorptionsevne i blandingselementer, hurtig saftafgivelse fra foderemner eller lille tørstofprocent i udgangsmaterialet. Ved saftafgivelse fra ensilage i markstakke er der risiko for udvaskning af næringsstoffer til sårbart vandmiljø eller eksempelvis vandindvindingsanlæg. Risikoen herfor stiger ved anvendelse af samme ensileringsareal år efter år. Jvf. BREF-dokumentet er det BAT, at placere f.eks. gødningsstakke på skiftende lokaliteter på en sådan måde, at punktkildeforurening og afstrømning til følsomme receptorer reduceres. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at der i denne kontekst er visse ligheder mellem ensilage- og kompostmarkstakke. I forbindelse med etablering af ensilagemarkstakke kan der desuden forekomme lugt- og støjgener i forbindelse med ensilering og efterfølgende foderafhentning og evt. foderblanding, hvilket kan være til gene for f.eks. naboer.

Holstebro Kommune stiller derfor vilkår om, at ikke-saftgivende ensilage oplagt direkte i markstak, skal placeres på skiftende lokaliteter år efter år og ikke på samme sted indenfor 5 år. Der stilles herudover vilkår om, at ensilageoplag på mark skal overholde nedenstående afstandskrav for at sikre mod gener og forurening.

Skema 6. Afstandskrav ved ensilageopbevaring i markstak.

Anlæg	Afstandskrav
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter
Vandløb, grøfter, dræn og søer samt offentlig vej eller privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	100 meter

Der stilles vilkår om, at der skal føres en journal for placering af stakkene på kort og at ensilagespild/ensilagerester løbende, minimum en gang om ugen og altid før varselregnet, skal fjernes fra marken og opbevares som fast husdyrgødning. Overdækningsmateriale skal løbende fjernes fra marken.

Nogle få af udbringningsarealerne ligger på lavbundsgrunde. Der kan være en større risiko for udvaskning af næringsstoffer fra lavbundsgrunde. Holstebro Kommune stiller derfor vilkår om, at ensilagemarkstakke ikke må placeres på lavbundsarealer. Lavbundsarealer fremgår af bilag 16.

Holstebro Kommune vurderer, at det er BAT, at opbevaring af ensilage på husdyrbrug omfattet af husdyrlovens § 12 i videst muligt omfang sker på ensilageplads med fast bund, der er etableret i henhold til gældende byggeblade. Ligeledes bør ensilagepladserne i videst muligt udstrækning placeres tæt på udfodringssted, hvorved det samlede transportbehov og heraf afledte støjgener og ressourceforbrug reduceres.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget opfylder kravene til BAT for opbevaring af ensilage. Da naturlige udsving i foderhøsten kan bevirke, at ensilage placeres i markstak, vurderer Holstebro Kommune, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT for placering af disse.

Fyringsanlæg

Ejendommen opvarmes med oliefyr. Der stilles ingen vilkår vedr. ejendommens fyringsanlæg.

Olie og brændstof

Olietanke

På ejendommen har Holstebro Kommune registreret følgende olietanke:

Skema 7. Olietanke

Type	Placering	Størrelse [liter]	Etableret år	Indhold
Overjordisk	Maskinhus	5.900	2013	Diesel
Overjordisk	Garage	1.200	1995	Fyringsolie
Overjordisk	Maskinhus	1.200	2011	Diesel

I henhold til miljøbeskyttelsesloven må stoffer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, vandløb, søer eller havet ikke opbevares på en sådan måde, at det medfører fare for forurening af disse. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at olie skal opbevares i egnede mærkede beholdere på oplagsplads med uigennemtrængelig belægning, uden mulighed for afløb. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles f.eks. ved spildbakke eller betongulv med opkant.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, hvorfor der ikke stilles skærpende vilkår.

Affald

Alt affald bortskaffes i henhold til kommunens regulativ. Mindre affald opbevares i container og bortskaffes med dagrenovationen. Større affald afleveres på genbrugsplads/afhentes af godkendt transportør. Oplysninger om de enkelte fraktioner fremgår af Skema 8.

Skema 8. Affald fra husdyrbruget håndteres iht. nedenstående.

Type	Opbevaring	Bortskaffelse
*Spildolie/oliefiltre	Ca. 200 l/år og oliefiltre opbevares i lukket tønde i værksted	Spildolien afhentes af Marius Pedersen. Oliefiltre afleveres på genbrugspladsen.
*Medicinrester, kanyler og emballage	Medicinrester opbevares ikke på ejendommen	Medicinrester afleveres til dyrlægen
Jern / skrot	Ikke oplyst	Afhentes af skrothandler
Papir /pap	Affaldscontainer	Afhentes af godkendt affaldstransportør
Glas	Ikke oplyst	Afleveres på genbrugsplads
Plast og PVC	I tom plansilo	Afhentes af Eiler Knudsen/Allan Hansen

**Farligt affald: Dokumentation for bortskaffelse skal kunne fremvises ved tilsyn.*

Holstebro Kommune har udarbejdet et affaldsregulativ for erhvervsaffald. Dette regulativ er gældende for husdyrbruget. Affald fra produktionen skal opsamles, sorteres, bortskaffes og registreres iht. affaldsbekendtgørelsen og det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald i kommunen. Farligt affald, såsom spildolie, skal transporteres og afhændes til en af Holstebro Kommune godkendt transportør/modtager. Liste over godkendte transportører/modtagere kan ses på Miljøstyrelsens hjemmeside (affaldsregister).

Husdyrbruget skal registrere affaldsproduktionen efter de gældende regler, herunder skal al bortskaffelse af farligt affald, som f.eks. spildolie, kunne dokumenteres. Dokumentation kan f.eks. være faktura fra værksted ved olieskift, kvittering fra genbrugsplads el.lign.

Alt medicinaffald (kanyler, sprayflasker, tomme ampuller, medicinrester mv.) skal håndteres som farligt affald, medmindre andet er angivet på emballagen. Kvittering for farligt affald skal fremvises ved tilsyn. Medicinaffald kan afleveres til dyrlægen, mod betaling på genbrugspladsen eller til anden godkendt modtager.

Kemikalier og spildolie skal opbevares i egnede beholdere (tydeligt mærket med indhold) med tætsluttende låg på spildbakke eller tæt bund med opkant og uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, borer eller brønde. Oplagspladsen/spildbakken skal være under tag, og have en størrelse, så den kan rumme indholdet af den største opbevaringsenhed i området, hvis denne lækker.

Indenfor affaldsområdet er det BAT bl.a. at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Affald skal registreres og håndteres iht. gældende lovgivning, og affaldet skal løbende bortskaffes iht. ovenstående, uden der sker ophobning. Der stilles ikke skærpede vilkår til opbevaring af affald, da forholdene er omfattet af gældende lovgivning. Det stilles vilkår om, at husdyrbruget skal arbejde for at nedbringe affaldsfrembringelsen, og at husdyrbruget ved tilsyn skal redegøre for tiltag.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med det stillede vilkår lever op til BAT.

Døde dyr

Animalsk affald opbevares overdækket på en rist på en plads ved adgangsvejen omgivet af beplantning jvf. bilag 1 og beredskabsplan, indtil afhentning til destruktionsanstalt (DAKA).

I henhold til gældende regler skal selvdøde og aflivede dyr straks fjernes fra besætningen og opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til den pågældende besætning. Afhentningsstedet skal ligge i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej. Afhentningsstedet skal ligge ved fast tilkørselsvej og være tilgængelig for opsamlingsmateriellet. Dyrene skal placeres på et underlag, så de er hævet i en passende afstand fra jorden. Hvor det er nødvendigt, skal afhentningspladsen sikres mod ådselædende dyr. I tilfælde hvor dyrene er overdækket, skal dette ske med en fast overdækning. Alternativt kan dyrene opbevares på frost eller køl.

Selvdøde og aflivede dyr skal inden for 24 timer tilmeldes afhentning til godkendt destruktionsanstalt. Afhentning af dyr opbevaret i container kan afvente, indtil denne er fuld. Dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter, at påfyldning af containeren er påbegyndt. Såfremt dyrene opbevares på køl kan afhentning udsættes indtil containeren er fuld – dog maks. 3 uger efter påbegyndt påfyldning.

Fødevestyrelsen er myndighed vedr. bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr, og da husdyrbruget overstiger 500 DE, så gælder, at henlæggelse af døde dyr skal ske på cementeret underlag, som er sikret mod ådselædende dyr ved indhegning. Herudover skal der udarbejdes en sundhedsrådgivningsaftale med en praktiserende dyrlæge og en smittebeskyttelsesplan med den sundhedsrådgivende dyrlæge. Smittebeskyttelsesplanen skal godkendes af fødevestyrelsen. Holstebro Kommune vurderer det derfor hensigtsmæssigt, at placeringen af opbevaringspladsen for døde dyr indgår i smittebeskyttelsesplanen for den samlede drift.

Ved øget dødelighed i besætningen skal kadaverne opbevares overdækket, i en til formålet egnet container, således at der ikke opstår risiko for uhygiejniske forhold. Der stilles vilkår hertil. Ligeledes stilles der vilkår om, at kadaverpladsen indrettes således, den ikke er synlig i landskabet ved færdsel på offentlig vej.

Holstebro Kommune vurderer, at håndteringen af døde dyr opfylder gældende lovkrav, og derved er der ikke særlige forhold, som taler for vilkår ud over gældende lovgivning. Der gøres opmærksom på, at Fødevestyrelsen er myndighed på området, og denne kan påbyde, at opbevaringsstedet f.eks. flyttes længere væk fra offentlig vej.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er reguleret tilstrækkeligt igennem gældende lovgivning, og stiller derfor ikke skærpende vilkår.

Sprøjtemidler og kemikalier

Det fremgår af miljøtilsynsrapport, at sprøjtemidler opbevares i kontor uden afløb.

Oplag af kemikalier skal i henhold til gældende lovgivning opbevares utilgængeligt for børn, dyr og uvedkommende. Oplaget må ikke medføre risiko for forurening af jord og undergrund, og skal derfor være under tag og på spildbakke eller tæt bund med opkant, uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, borer eller brønde.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, hvorfor der ikke stilles skærpende vilkår.

Opbevaring af flydende husdyrgødning

Det er i ansøgningen oplyst, at:

- Beholdere er stabile og kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger.
- Beholderne tømmes hvert år og inspiceres visuelt.
- Beholdernes bund og vægge er tætte.
- Der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør.
- Gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning.
- Beholderne er overdækket med fast overdækning.
- Beholderne kontrolleres ved 10/5-års beholderkontrollen.

Malkekøerne er opstaldet i løsdriftsstald med sengebåse med spalter. En mindre del er opstaldet på dybstrøelse i kælvningsafdelingen. Gødningen fra malkekøerne håndteres næsten udelukkende som gylle. Gødning fra opdræt og småkalve håndteres dels som gylle og dels som dybstrøelse. Kvierne (6-13,5 mdr.) og 22-24 mdr. er opstaldet i sengebåse med spalter og går på græs uden for harmoniarealet i 6 mdr. Småkalvene (0-6 mdr.) og tyrekalvene står på dybstrøelse. En mindre del af kvieopdrættet, kælvkvierne (22-24 mdr.) opstaldes i på dybstrøelse i kælvningsafdelingen sammen med køer og småkalve.

Af de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet samt beregninger af produceret mængde gylle, bliver der efter udvidelsen opsamlet ca. 18.370 m³ gylle samt 3.400 m³ afløb fra ensilagepladser og vaskevand, svarende til en opsamlet mængde på 21.770 m³.

En stor del af den flydende husdyrgødning (svarende til 685,35 DE) leveres til Maabjerg Bioenergy eller anden godkendt modtager. Gyllen afhentes ca. 2 gange pr. uge. Der tages ikke afgasset biomasse retur.

I nedenstående Skema 9 angives gylleopbevaringskapaciteten på husdyrbruget:

Skema 9. Gylleopbevaringskapaciteten på husdyrbruget.

Opbevaringsanlæg	Byggeår	10 års beholderkontrol	Før ændring	Efter ændring
			Kapacitet [m ³]	Kapacitet [m ³]
Gyllebeholder	1995	2016	2.551	2.551
Gyllebeholder	2007	-	4.574	4.574
*Tingvej 93	1995	2016	0	2.000
*Tingvej 93	1988	2011	0	1.500
*Hahlvej 1	1990	2011	0	1.000
Gyllekanaler Dueholmvej 1	-	-	0	4.100
*Gyllekanaler Hahlvej 1	-	-	0	500
Fortank	-	-	10	10
Fortank	-	-	10	10
Samlet opbevaringskapacitet:			7.145	16.245

*Adresse for lejet/egen gyllebeholder på anden ejendom.

På husdyrbruget er der en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning svarende til ca. 8,9 måneder. Husdyrbruget skal, i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen, mindst råde over en opbevaringskapacitet svarende til 6 måneders tilførsel, om end opbevaringskapaciteten skal være tilstrækkelig til, at husdyrgødningen kan udbringes miljømæssigt forsvarligt. Dette betyder reelt, at et husdyrbrug skal råde over en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneders produktion for at sikre, at udnyttelsen af husdyrgødningens næringsstofindhold opfylder kravene i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om tilstrækkelig opbevaringskapacitet er stillet med baggrund i, at dyrene på husdyrbruget producerer den gødning, der skal opbevares i lagrene og med henblik på at forhindre, at der sker overfyldning af gyllebeholdere med spild og forurening til følge. I dette projekt afhentes dele af den producerede flydende husdyrgødning løbende fra fortanken. Holstebro Kommune vurderer på denne baggrund, at risikoen for overfyldning af gyllebeholderne er minimal.

Naturligt flydelag

Gyllebeholderne drives med naturligt flydelag, og der skal derfor føres logbog i overensstemmelse med gældende regler. For at optimere kontrol med beholdernes tæthed m.v. og imødegå forurening som følge heraf, stilles der vilkår til årlig inspektion inklusiv dokumentation i driftsjournal. Der gøres opmærksom på, at forsuring af gyllen kan erstatte kravet om flydelag, jf. teknologilisten om forsuring.

BAT i forhold til gødningsopbevaring er bl.a. følgende tiltag:

- at udbringningen ikke giver anledning til unødige gener.
- at anlæg til opbevaring af gødning mindst en gang om året tømmes for inspektion for revner/utætheder m.v. og vedligeholdelse.
- at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på husdyrbruget.

- at flydelag på gyllebeholdere opretholdes, og at flydelaget hurtigt reetableres, når det brydes. Se dog ovenstående om forsuret gylle.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med de stillede vilkår leves op til BAT.

Håndtering af gylle

Påfyldning af gyllevogne

Da der kan benyttes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, er det ikke fundet nødvendigt at kræve, at påfyldning af gyllevogne og lignende, foregår på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der opstår risiko for spild ved påfyldning af gyllevogne, kan tilsynsmyndigheden kræve, at påfyldning skal ske på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder.

Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning

Som hovedregel skal fast husdyrgødning (inkl. dybstrøelse) opbevares i en mødding med fast bund og afløb. Komposteret dybstrøelse må dog opbevares i marken såfremt tørstofprocenten er mindst 30 % for ethvert delparti. Dybstrøelse, der har ligget i stald i 3-4 måneder i gennemsnit, er oftest så kompostlignende, at det kan opbevares i marken.

Det vurderes, at opbevaring af dybstrøelseskompost i markstakke er en dårlig ide på store husdyrbrug, da store mængder dybstrøelse i markstakke let vil kunne give anledning til punktkildeforurening eller gener i form af lugt eller fluer. Opbevaring af dybstrøelse på en møddingsplads nær staldanlæggene sikrer, at møddingen hyppigere bliver kontrolleret mht. lugt og fluer eller anden utilsigtet forurening, end hvis stakkene lå væk fra ejendommen i markstak.

På dette husdyrbrug er der tale om opbevaring af dybstrøelse svarende til ca. 810m³ i staldene. Al dybstrøelsen udbringes direkte fra stald til mark, hvor den spredes og nedpløjes.

Der er stillet vilkår til 100 % direkte udbringning.

Sikring af omgivelserne mod gener og forurening

Der stilles vilkår om, at evt. komposteret dybstrøelse, der opbevares i markstak, skal placeres mindst 100 meter fra nabobeboelse uden landbrugspligt, samt at omlastning ved udkørsel af dybstrøelse skal ske minimum 100 meter fra nabobeboelse. Dette af hensyn til at reducere risikoen for gener af lugt og fluer. En omlastning må højst tage en uge.

Kompostmarkstakke må højst oplagres samme sted i marken i 12 måneder, og markstakkene må ikke placeres samme sted igen før efter 5 år. Den ansvarlige for landbrugsdriften (driftsherren) skal derfor årligt føre optegnelser over markstakkene. Optegnelserne skal omfatte oplysninger om oplagsperiode og placering f.eks. ved angivelser på et kort.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Ammoniak

Den samlede ammoniakfordampning fra anlæg og lagre er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 3.454 kg N/år, hvilket er en meremission på -549 kg N/år i forhold til nudrift og en meremission på -287 kg N/år i forhold til 1/1 2007-niveau.

Skema 10. Ammoniakfordampning fra husdyrbrugets staldanlæg.

Beskrivelse	N-emission Ansøgt drift ift. Seneste meddelte miljøgodkendelse 07-05-2008	N-emission ansøgt drift ift. nudriften i 2007
	SKEMA ID 76901	SKEMA ID 86081
Emission fra stalde omfattet af kravet om 20/30 % reduktion, men eksisterende uændret produktion (Staldafsnit for eksisterende produktion)	959 kg N / år	149 kg N / år
Emission fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (staldafsnit hvor udvidelse foregår)	774 kg N / år	1.584 kg N / år
Emission fra stalde m.v., der ikke er omfattet af det generelle krav	762 kg N / år	762 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af flydende gylle	278 kg N / år	278 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af fast gødning	0 kg N / år	0 kg N / år
Samlet emission efter udvidelse og min 15/25 % reduktion	3.454 kg N / år	3.454 kg N / år
Meremission	-549 kg N / år	-287 kg N / år
Emission 2007 (før udvidelse)		

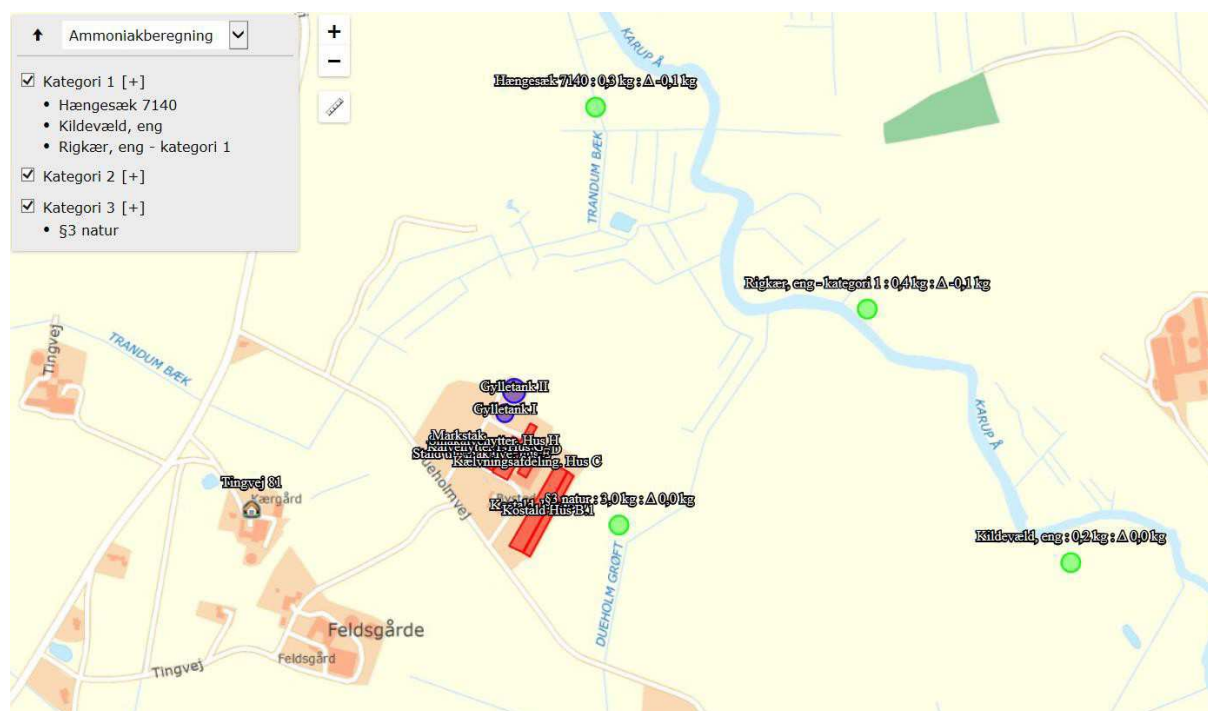
Der er lavet en scenarieberegning (skema ID 86081) af den samlede kumulative udvidelse siden 1. januar 2007. Tallene i Skema 10 er medtaget for at vise ammoniakemissionen for den enkelte udvidelse og for den samlede kumulative udvidelse siden 1. januar 2007.

Jf. de indsendte beregninger i skema 76901 og 86081 er husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau for ammoniak overholdt.

Nedenfor er beskrivelsen af hvordan husdyrloven anvendes til at sikre overholdelse af afskæringskriteriet for ammoniak i Viborg Kommune, som har accepteret den valgte beregningsmetode.

Notat vedr ammoniakdeposition på naturområder.

Nedenfor ses beregninger til naturområder omkring ejendommen. Der er tre habitatnaturudpegninger langs med Karup Å, som giver anledning til dette notat. Der ses et fald eller uændret nedfald. Den totale deposition som er afgørende for habitatnaturtyper (kategori 1 natur) er mellem 0,2 og 0,4. Rigkæret har mere end et husdyrbrug udover ansøgeren i nærheden og skal derfor sænkes til 0,2 kg/ha/år. Hængesækken har mere end et husdyrbrug på en strækning af ca. 10-15 m mod syd og skal derfor også ned på 0,2 kg /ha/år i dette område.

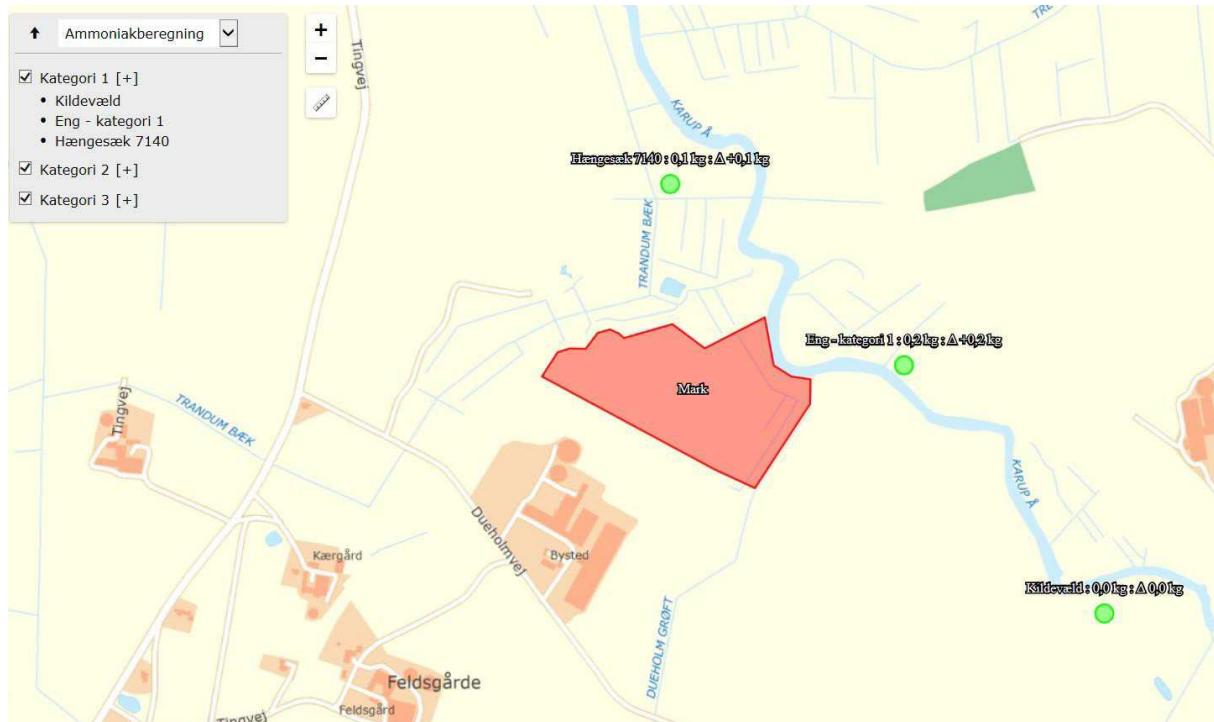

Der er en fordampning fra markerne, som også giver et nedfald på naturområderne. Jeg har fundet data fra Bufferzonerapportens bilag 10 fra 2004, hvor nedfald er estimeret:

http://naturstyrelsen.dk/media/nst/Attachments/Bilag_bufferzonerapport_310304.pdf

Der anslås ca. 25 kg N/ha i fordampning fra dyrkning af marker. Fordampningen skyldes anvendelsen af husdyrgødning. Aflæsning på graferne i figur 2 i omtalte bilag viser, at i en afstand af ca. 180 fra naturen vil en mark på ca. 4 ha give et nedfald på ca. 0,1 kg N/ha. Jo større mark, jo større nedfald.

I skema 76902 har jeg tegnet en stald ind på ca. 6 ha med en fordampning på 6x25 kg N/ha = 150 kg N, hvilket giver et nedfald på 0,2 kg N/ha i naturpunktet. Se nedenfor. Her beregnes således en lidt større nedfald end vurderingen i bufferzonerapporten.

Heesch vil gerne udtage det skraverede område (6 ha) og untlade husdyrgødning på dette areal. Derfor kan vi reducere med 0,1-0,2 kg N/ha på engen (rigkær) mod øst og vi har således kun en deposition på 0,2-0,3 kg N/ha. Ligeledes er depositionen på hængesækken mod nord reduceret med 0,1, så dennes totaldeposition er på 0,2 kg N/ha.

Derudover har Heesch lavet aftale med naboen om at afgræsse rigkæret. Iflg. bekendtgørelsen kan der således accepteres et nedfald på 0,3 kg N/ha.

Konklusion

Det foreslås at der i miljøgodkendelsen indsættes et vilkår om at det indtegnede område på 6 ha skal udtages af harmoniarealet og derfor ikke fremover tilføres husdyrgødning for at undgå påvirkning af det sårbare naturområde.

Desuden stilles et vilkår om afgræsning af rigkæret.

Der stilles vilkår til at der ikke må spredes husdyrgødning på et ca. 6 ha stort landbrugsareal nær rigkæret og hængesækken, bilag 21, og der stilles vilkår til at der skal etableres en afgræsningsaftale på rigkæret og hængesækken og at afgræsningen en skal kunne dokumenteres.

Ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000 (kategori 1 natur)

Det nærmest liggende Natura 2000-område i forhold til ejendommen er EF-habitatområde nr. 40 Karup Å.

Mindsteafstanden hertil er ca. 350 meter i nordøstlig retning.

For Holstebro Kommunes vedkommende er det nærmest liggende naturområde, der er kortlagt indenfor habitatområdet og som er meget følsomt overfor atmosfærisk kvælstof, et område med kortlagt hængesæk (naturtype 7140) ca. 500 meter nord for ejendommen.

Tålegrænsen er her 10-15 kg N/ha/år, og med en baggrundsbelastning omkring 16 kg N/ha/år er den sandsynligvis overskredet. Naturtilstanden for hængesækken angives dog som II – god tilstand.

Beregninger for hængesækken viser et fald i kvælstofdepositionen på 0,1 kg N/ha/år fra udvidelsen og en samlet emission på 0,3 kg N/ha/år fra ejendommen efter udvidelsen.

Afskæringskriteriet for ejendommen er 0,2 kg N/ha/år pga. nærhed til andre ejendomme. Der skal derfor stilles vilkår om afgræsning af området med hængesæk jf. bekendtgørelsens ordlyd. Den sydligste del af den kortlagte hængesæk kan fint afgræsses og er blevet afgræsset i 2015.

Ca. 750 meter øst for ejendommen er kortlagt et område med rigkær (naturtype 7230) i Natura 2000-området. Tålegrænsen er her 15-25 kg N/ha/år, og med en baggrundsbelastning omkring 16 kg N/ha/år er den sandsynligvis ikke overskredet.

Beregninger for rigkæret viser en kvælstofdepositionen på 0,0 kg N/ha/år fra udvidelsen og samlet 0,2 kg N/ha/år fra ejendommen efter udvidelsen.

Reglerne for kategori 1 natur er således overholdt i de nærmeste områder med kortlagt habitatnatur i Holstebro kommune, og kommunen venter ingen eller kun en begrænset negativ effekt af ejendommens drift på disse. Udvidelsen af ejendommen vil betyde en mindskelse af den samlede kvælstofemission fra ejendommen.

Større ammoniakfølsomme naturområder udenfor Natura 2000 (kategori 2 natur)

Afstanden til de nærmeste områder med lobeliesø, højmose eller større hejder/overdrev udenfor Natura 2000-områder er lang, dvs. adskillige kilometer.

Der er ikke foretaget beregninger af kvælstofdepositionen her, men med disse afstande og en samlet emission på 2774 kg N/år vil reglerne for kategori 2 natur være overholdt.

Holstebro Kommune venter ingen negativ effekt af kvælstofemissionen fra ejendommens drift på de nærmest liggende områder med kategori 2 natur.

Ammoniakfølsomme naturområder i øvrigt (kategori 3 natur)

Det nærmeste naturområde i forhold til ejendommen, som kan tænkes at være omfattet af reglerne for kategori 3 natur, er et knap 1 ha stort, registreret moseområde ca. 100 meter øst for ejendommen. Kommunen har ikke besøgt arealet, men ved Naturstyrelsens registrering af §3-natur blev naturtilstanden beskrevet som moderat, og der blev registreret nogle få, typiske arter fra mose og eng.

Beregninger for mosen viser en kvælstofdeposition på 0,0 kg N/ha/år fra udvidelsen og 3,0 kg N/ha/år fra den samlede ejendom efter udvidelsen.

Der vurderes ikke at være særligt ammoniakfølsomme skove nær ejendommen, og reglerne for kategori 3 natur er således overholdt.

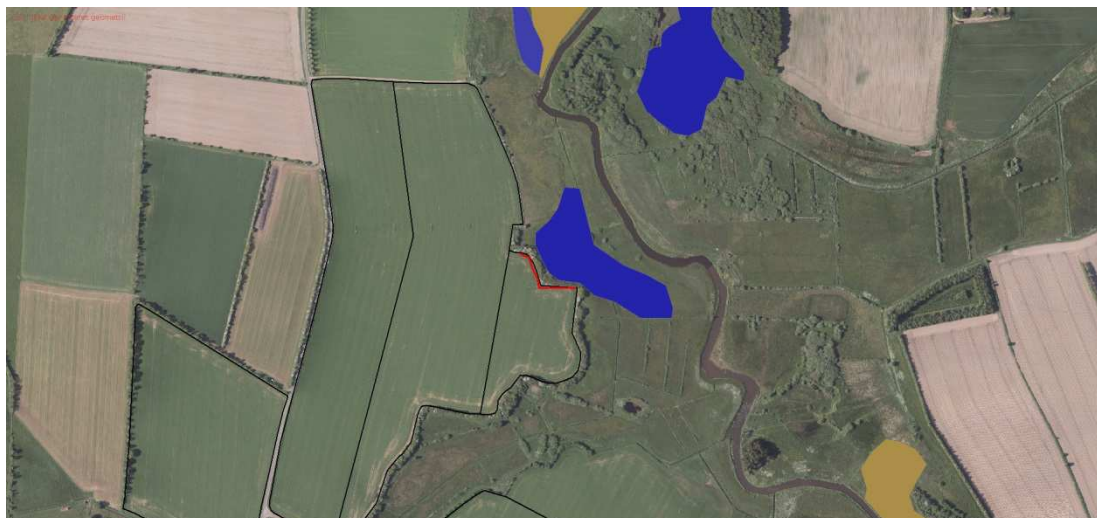
Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning

Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde (hvad enten der er tale om Natura 2000, § 7 eller § 3 beskyttet natur) er en geografisk begrænset problematik. Det er pt. ikke muligt at beregne den eksakte ammoniakpåvirkning af udbragt husdyrgødning på et naturområde. I værste fald forventes der i en afstand på 100 meter fra markkanten ikke påvirkninger over 1 kg N/ha. I normale tilfælde er der påvirkninger på over 1 kg N/ha i op til ca. 20-30 meters afstand fra markkanten. Den reelle påvirkning vil afhænge af udbringningsform, temperatur, vindforhold etc. i det enkelte år. Såfremt kommunen vurderer, at udbringningsarealer, der grænser op til ammoniakfølsomme naturområder, kan have væsentlige negative miljøpåvirkninger, skal der stilles skærpede krav. Dette kan være vilkår om nedfældning inden for en vis afstand til naturområdet eller etablering af randzone, hvor husdyrgødning ikke må udbringes. Ved nedfældning vurderes der ikke at være randpåvirkninger større end 1 kg N/ha.

Udbringningsarealer for husdyrgødning

Ingen af de angivne udbringningsarealer for husdyrgødning er registreret som beskyttede i henhold til naturbeskyttelseslovens §3.

I et tilfælde (rød streg på luftfoto herunder) grænser et udbringningsareal tæt op til et område med kortlagt hængesæk i Natura 2000, selv om det er adskilt ved et levende hegn. Der bør her stilles krav om en 10 meter bred bræmme, hvor gylle skal nedfældes langs den røde streg for at forhindre afdrift og udsivning af næringsstoffer til hængesækken. Se bilag 22.

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, gyllebeholdere m.v. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyreholdet er det fx staldindretning, ventilationssystem, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

Reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen har bl.a. til formål at begrænse lugtgener. Normalt vil der ikke forekomme væsentlige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og -opbevaring, når reglerne i denne bekendtgørelse efterleves.

Lugt fra ventilation af stalde udgør et særligt problem, som der ikke fuldt ud tages højde for ved bekendtgørelsens fastsættelse af minimumskrav til afstande mellem stald og naboejendomme.

Lugtemissionen fra husdyrbruget skal vurderes ud fra to modeller der omtales FMK-modellen og Ny Lugtvejledning. Det er i Skema 11 angivet, hvilken af de to modeller der giver den længste geneafstand.

Skema 11. Beregning af geneafstande efter FMK vejledningen og 'Ny Lugtvejledning'.

Områdetype	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand ansøgt drift	Geneafstand nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt
Byzone	557 meter (ny model)	557 meter (ny model)	424 meter (ny model)	1.168 (ny model)	Ja, ingen indenfor 1,2 gange geneafstand
Samlet bebyggelse	381 meter (ny model)	381 meter (ny model)	281 meter (ny model)	1.166 (ny model)	Ja, ingen indenfor 1,2 gange geneafstand
Enkelt bolig (ikke landbrugspligt)	122 meter (FMK)	122 meter (FMK)	106 meter (FMK)	439 meter (FMK)	Genekriterie overholdt. Korrigeret geneafstand kortere end vægtet gennemsnitsafstand.

Samlet vurdering for lugt

Vridsted er den nærmeste by, og den ligger over 2 km fra anlægget. Sommerhusene ved Dueholmvej der er den nærmeste samlede bebyggelse, ligger 1,9 km fra anlægget, mens Tingvej 91, der er den nærmeste nabo, ligger over 350 meter fra anlægget.

Beregningerne viser, at genekriterierne i forhold til byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig er overholdt efter beregningsmodellerne. Hvorvidt en lugtpåvirkning opleves som generende afhænger af modtagerens tolerancetærskel samt af lugtpåvirkningens intensitet og varighed. På baggrund heraf vurderes det, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige gener hos de omkringboende.

Lugt fra opbevaringslagre er ikke medtaget i ovenstående beregninger, da gyllebeholderne er omfattet af de generelle afstandsregler. Der stilles ikke skærpede krav til gyllebeholdere eller udbringningspraksis, da der ikke forventes at være væsentlige lugtgener herfra i forhold til omkringboende.

Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at lugtgenerne er væsentligt større end forventet på baggrund af grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen jf. det stillede vilkår kræve udført lugtmålinger, og at der gennemføres projekter for at afhjælpe lugtgenerne.

Transport

Transporter på offentlig vej sker i forbindelse med håndtering af dyr, mælk, gødning, korn, halm og foderstoffer m.v. Omkring forårs- og høstarbejde vil markarbejdet betyde intensiveret trafik på og omkring anlægget. De daglige transporter foregår indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonede transporter kan dog foregå hele døgnet.

Den daglige transport foregår med enkelte undtagelser indenfor normal arbejdstid. Mælk afhentes hver 2. dag, og tidspunktet afhænger af mejeriets ruteplanlægning, hvorfor afhentning af mælk kan forekomme udenfor normal arbejdstid. En del af husdyrgødningen kan transporteres direkte ud i marken uden, at der skal anvendes offentlig vej. For de øvrige marker gælder, at gyllekørsel foregår ad nærmeste offentlig vej, jvf. bilag 13. Gylle til Maabjerg Bioenergy eller anden godkendt modtager afhentes 2 gange om ugen.

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet og hører under færdselsloven og øvrige bestemmelser, der er fastsat af Justitsministeriet. Husdyrbrugets trafikale belastning af omgivelserne skal vurderes i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse, inden afgørelse om godkendelse træffes. Efter dette tidspunkt kan selve trafikken ikke reguleres af miljømyndigheden. Ved vurdering af hensigtsmæssig lokalisering af husdyrbruget indgår til- og frakørselsforholdene for husdyrbruget. Hvis kørsel forbundet med husdyrbruget medfører væsentligt øgede trafikale- og miljømæssige gener i nærområdet (f.eks. mange transporter igennem landsbyområder m.v.), og hvis disse gener ikke kan afhjælpes ved valg af alternative til- og frakørselsforhold, kan det indgå i overvejelserne, hvorvidt kommunalbestyrelsen skal meddele afslag på godkendelse til etablering af udvidelse af et eksisterende husdyrbrug.

Skema 12. Oversigt over antallet af årlige transporter.

Type	Antal transporter		
	før udvidelse	efter udvidelse	% ændring
Indkøbte foderstoffer	26	52	100
Fyrings- og dieselolie	10	25	250
Husdyr til/fra husdyrbruget	60	52	-15
Mælk	182	182	0
Husdyrgødning	500	700**	40
Grovfoder / ensilage	1.000	2.000	100
Handelsgødning	4	4	0
Andre (erhvervsaffald)	24	24	0
Dyrlæge	60	60	0
Antal transporter i alt	1.866	3.099	66

*på offentlig vej.** heraf 400 med lastbil/300 med traktor

Vurdering af transporter

Antallet af foder- og gødningstransporter vil blive forøget markant. Dette skyldes primært flere grovfoder og husdyrgødningstransporter. I det transporterne normalt ligger

i dagtimerne og ikke har karakter over, hvad der er normalt forekommende for lastvogne og traktorer, forventes det, at støjen ikke vil være væsentligt belastende for omgivelserne.

Udvidelsen i DE er på cirka 68 %. Det samlede antal transporter øges tilsvarende, men antallet af transporter vurderes ikke at ligge over, hvad man kan forvente.

Holstebro Kommune vurderer, at transportbelastningen som følge af udvidelse af husdyrbruget ikke forøges væsentligt. Holstebro Kommune kan regulere visse transporttyper knyttet til husdyrbrugets egne transporter, hvilket bl.a. er gjort i vilkår 37 og 38, der er stillet for at sikre, at der tages hensyn til omkringboende. Hovedparten af den øgede transportbelastning til og fra husdyrbruget sker som følge af flere grovfordertransporter, gylletransporter og til og fra frakørsel af dyr fra husdyrbrugets anlæg. Disse er hovedsageligt knyttet til husdyrbrugets arealdrift. Gylletransporterne sker ad Tingvej/Herningvej og ad henholdsvis Trevældvej og Rønnesmosevej. Transporterne til arealerne i Viborg Kommune sker via Vridsted og Vroue by.

Holstebro Kommune vurderer, at transportbelastningen forbi naboer vil øges, men da ingen naboer ligger tæt på ejendommen, vurderes forøgelsen ikke som væsentligt. Herudover skal det påpeges, at det ved regulering af husdyrbrug er praksis, at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Ved hensynsfuld kørsel til og fra husdyrbruget kan støjen herfra minimeres. For at mindske gener skal transport primært foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

Rengøring af offentlig vej

Herudover skal det bemærkes, at der ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsel, skal opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Det offentlige vejareal skal rengøres efter arbejdskørselens ophør, jvf. færdselslovens kapitel 14. Politiet er myndighed herfor, hvorfor forholdet ikke reguleres i denne miljøgodkendelse.

BAT i forbindelse med transport er bl.a.:

- at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel,
- at transport primært foregår indenfor normal arbejdstid.

Holstebro Kommune vurderer, at transport til og fra husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til kravet om BAT, og at transporterne kan foregå uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende.

Støj

Støjkilder på husdyrbruget består primært af transport og indblæsning af foder. Transport og indblæsning af foder sker periodisk og primært i dagtimerne.

Der er ingen naboer inden for en afstand af 350 meter fra husdyrbrugets anlæg, hvorfor støj ikke vurderes at være til gene for nabo og omkringliggende.

Miljøstyrelsen har udarbejdet en række vejledende støjgrænser for virksomheder i det åbne land. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen. Det faktuelle støjniveau kendes derfor ikke og kan ikke sammenholdes med de vejledende støjgrænser. For at imødekomme eventuelle støjgener for de omkringboende fastsættes der vilkår om, at de vejledende støjgrænser skal overholdes. Såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/beregninger efter nærmere definerede anvisninger, så det kan godtgøres, at støjgrænserne overholdes.

Det vurderes, at kravet om BAT er opfyldt ved almindelig anvendelse af de pågældende støjkloder indenfor normal arbejdstid og ved de stillede vilkår.

Samlet vurdering af støj

På baggrund af ovenstående vurderes det, at støj fra husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige gener for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af miljøgodkendelsen. Til gengæld stilles der vilkår om, at driftstiden for de forskellige støjkloder kan reguleres.

Der fastsættes vilkår om, at såfremt der opstår gener for de omkringboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/ beregninger efter nærmere definerede anvisninger. Der meddeles vilkår iht. Miljøstyrelsens vejledende støjkrav.

Ud fra ovenstående vurderes det, at BAT i forbindelse med støj er overholdt. Såfremt der ændres ved eksisterende stalde eller anlæg, der kan medføre ændring i støjniveauet for de omkringboende, skal projektet vurderes iht. principperne for BAT.

Støv

Der kan opstå støvgener ved levering af foder/indblæsning i silo, kørsel på grusveje, høstarbejde og lign. Ved udvidelsen vil foderforbruget stige, og det må forventes, at støvgener fra levering af foder og indblæsning i siloer vil øges. Det vurderes dog primært at være lokalt på ejendommen, og ikke en væsentlig gene for de omkringboende eller trafikanter. Støvgener må også påregnes i kortere perioder under høstarbejdet. Der vurderes dog ikke at være tale om støvgener af væsentlig karakter, som ligger udover det forventelige.

I tørre perioder kan der opstå støvgener ved kørsel på grusveje mellem markerne, men det vil være af en begrænset og lokal karakter, og forventes ikke at genere omkringboende eller trafikanter.

Husdyrbruget er beliggende relativt langt fra naboer og lign. Der stilles på baggrund af ovenstående ikke vilkår vedrørende støvgener, og det vurderes, at kravet om BAT

er opfyldt ved almindelig god landmandspraksis og den beskrevne håndtering af foder.

Lys

Det er i ansøgningen oplyst, at der er nødvendig belysning på og i husdyrbruget anlæg.

Der er dæmpet belysning i staldene om natten.

Det vurderes, at lys ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkring boende, da der er bevoksninger af træer, samt bygninger der skærmer for lyset.

Restvand og spildevand

Restvand fra husdyrbruget håndteres som angivet i Skema 13:

Skema 13. Håndtering af restvand og spildevand.

Restvandstype	Håndtering
Tag- og overfladevand	Ledes til dræn
Restvand fra ensilage/vaskeplads	Ledes til gyllebeholder via fortank
Restvand fra vask af stalde	Ledes til gyllekanaler
Restvand fra vaske af mælke/malkeanlægget	Ledes til gyllekanaler
Mælke-/malkerumsrestvand	Ledes til gyllekanaler

Forhold omkring ejendommens husspildevand reguleres ikke i denne godkendelse. I forbindelse med revision af kommunens spildevandsplan kan ejendommen evt. blive pålagt at forbedre spildevandsforholdene på ejendommen.

Overfladevand i øvrigt

Overfladevand fra udenomsarealer ledes primært til overfladisk nedsivning og i mindre omfang til dræn. Der er en rist i drænbrønden på marken nord for ejendommen, som leder overfladevand til dræn, men dette område indgår ikke som en del af den daglige drift på ejendommen, og dermed er denne ikke problematisk i forhold til forureningsrisiko.

Ansøger har oplyst, at der ikke er øvrige riste til afledning af overfladevand, og på den baggrund vil der ikke blive stillet skærpede krav vedrørende disse.

Overfladevand fra udenomsarealer ledes primært til overfladisk nedsivning og til dræn. Der vil på udenomsarealerne være risiko for forurening af omgivelserne, hvis arealerne ikke holdes fri for gødnings- og foderspild. Der stilles derfor i miljøgodkendelsen vilkår til renholdelse af udenomsarealerne.

Skadedyr

Rotter

Ejendommen er tilmeldt kommunal rottebekæmpelsesordning, der besøger ejendommen efter behov. Forebyggelse ved renholdelse af stalde mv. for foderrester mv.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, da husdyrbruget i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser er forpligtiget til at sikre, at bygninger bliver fornuftigt vedligeholdt og fremtræder i gennemført renholdt stand, så rotternes leveduligheder på ejendommen begrænses. Dette betyder, at husdyrbruget skal sikre, at affald eller foder ikke er tilgængeligt for f.eks. rotter, undgå rod på husdyrbruget og kontrollere rottesikringen ved døre, vinduer, rørgennemføringer og ventilationsåbninger, riste, lyskasser, skakte etc., bevoksninger, evt. ru mure, tagkonstruktioner, facaden generelt, kloaksystemets tilstand samt anmelde rotter og rette sig efter påbud meddelt af kommunalbestyrelsen.

Fluer

Fluer forbygges og bekæmpes ved hyppig renholdelse af kalve-, kælvnings- og sygebokse.

Der skal på husdyrbruget foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium. Såfremt husdyrbruget skulle give anledning til fluegener for omkringboende, stilles der vilkår om, at Holstebro Kommune kan forlange, at der føres en journal over fluebekæmpelsen.

Driftsforstyrrelser eller uheld

Mulige uheld anses at være spild af olie-/ kemikalieprodukter samt gyllespild og – uheld osv.

Overpumpning af gylle

Overpumpning sker vha. traktorpumpe under konstant tilsyn. Der vil i miljøgodkendelsen ikke blive stillet vilkår til anvendelse af dødemandsknapper, timere og lign. i forbindelse med gylleanlæg, da det er Holstebro Kommunes opfattelse, at disse forhold er reguleret i eksisterende lovgivning.

Gylleuheld

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Såfremt en gyllebeholder eller pumpeledning springer læk eller en pumpe starter utilsigtet vil gyllen pga. terrænets fald, løbe mod nærliggende vandløb, jvf. bilag 14 og 17. Trandum Bæk (grøft ledende til bækken) ligger kun 130 m fra stalden nordvest for husdyrbruget og terrænets fald mod vandløbet er 1,8 grader. I østlig retning ligger Dueholm Grøft, der ligger ca. 300 m fra nærmeste gyllebeholder og ca. 120 m fra kostalden. Terrænet falder med ca. 1,5 grader mod dette vandløb. Begge vandløb afvander til Karup Å, og afstanden hertil er ca. 370 m, jf. bilag 17.

Et gylleuheld vil derfor potentielt kunne forårsage stor forurening på omkringliggende naturarealer.

Holstebro Kommune vurderer, at de etablerede forholdsregler vedr. gyllepumpning mellem kostald og gyllebeholder er tilstrækkelig gode, da husdyrbruget har etableret en dobbeltsikring i form af computerstyring af pumpen og en timersikring af pumpen, så der max. kan pumpes 40 m³/døgn.

Overpumpningen mellem kvistalden (D) og den lille gyllebeholder sker via traktor-pumpe, som er forbundet med en vis risiko og skal foregå under konstant opsyn. Gyllekanalerne under stalden kan rumme 4.100 m³, så der er en risiko for gylleforurening i forbindelse med overpumpningen.

Der er etableret en jordbarriere øst for den lille gyllebeholder, så det er muligt at opdæmme ca. 150 m³ gylle ved et evt. gylleudslip, inden når drænbrønd eller vandløb.

Bekæmpelsesmidler

Hvis bekæmpelsesmidler ved uheld blandes eller klumper sammen i sprøjtebeholderen, således at de ikke kan anvendes i en afgrøde, skal den ubrugelige sprøjtevæske bortskaffes som affald. Det samme gælder spild, som opsamles i forbindelse med uheld. Godkendelsesmyndigheden skal underrettes herom ved uheld. I akutte situationer skal beredskabet underrettes via 112. Godkendelsesmyndigheden skal klassificere affaldet som enten farligt affald eller ikke-farligt affald, og affaldet skal bortskaffes efter reglerne i affaldsbekendtgørelsen, herunder Holstebro Kommunes affaldsregulativ.

Beredskabsplan

Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan er til stor hjælp for landmanden samt ansatte, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. gylleudslip og brand.

Beredskabsplanen giver landmanden en mulighed for at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift således, at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres.

Beredskabsplanen skal indeholde et selvstændigt afsnit om afhjælpende foranstaltninger ved gylleudslip.

BAT er bl.a.:

- at husdyrbruget har en beredskabsplan, der skal benyttes i tilfælde af uheld eller lignende på husdyrbruget,
- at alle, der arbejder på husdyrbruget, er bekendt med beredskabsplanens indhold og ved hvor den kan findes,
- at beredskabsplanen hænges op synligt flere steder på husdyrbruget,
- at beredskabsplanen løbende holdes ajour i forhold til husdyrbrugets drift.

Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

Renere teknologi og ressourcestyring

Miljø- og ressourcestyring bygger på et helhedsprincip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen, herunder at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige stoffer, at gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet, samt at minimere forbruget af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tab til omgivelserne bliver minimeret under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Renere teknologi er samtidig det bærende element i husdyrloven og i miljøbeskyttelsesloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi, bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

På husdyrbruget er der iværksat følgende tiltag for renere teknologi, herunder besparelser på vand og el:

- Energi**
- Der er naturlig ventilation i alle stalde
 - Der er etableret natbelysning i staldene, så der bruges halvt så meget el i stalden til lys om natten.
 - Frekvensstyret vacuumpumpe er energibesparende.
 - Varmegenvinding i forbindelse med køling af mælk. Det giver varmt vand i stalden til rengøring.
 - Sensorer udenfor styrer lysforbruget.
- Vand**
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.
 - Drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnlige med henblik på at undgå spild
- Management**
- Forbrug af energi følges løbende via kvartalsmæssige opkrævninger, hvilket holder fokus på området, hvilket i sig selv er et besparende incitament.
 - Kvægbrugskonsulent besøger gården ca. 6 gange årligt, hvor foder-mængder måles op, der udtages analyser af foderet og ressourceforbruget tages op til diskussion. Forbruget af ressourcer/foder søges minimeret.
 - Der arbejdes efter principperne for godt landmandsskab. Ejere og ansatte er løbende på efteruddannelser og kurser. Gødningsregnskaber udarbejdes for at styre mængden af gødning til udbringning. Gylle spredes fortrinsvis indenfor normal arbejdstid for at minimere lugtgener for naboer.
 - Der er lavet udkast til beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.
 - På husdyrbruget forefindes arbejdspladsvurdering (APV). Der foretages daglig tjek og løbende service på anlægget efter behov
- Ammoniak**
- Der er etableret forsøringsanlæg i den nyeste kostald, hvori udvidelsen foregår.
Der etableres skrabere over spaltegulvene i kostalde og kviestald.

Ressourceforbruget vurderes for at sikre, at husdyrbruget udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold. Forbruget af ressourcer på husdyrbruget består primært af vand, el og olie, jf. Skema 14:

Skema 14. Husdyrbrugets ressourceforbrug.

Type	Forbrug før udvidelse	Forventet forbrug efter udvidelsen	Ændring
EL forbrug [kWh]	120.000	150.000	+ 30.000

Vand [m ³]	15.000	32.850	+ 17.850
Markvandingvand [m ³]	74.000	74.000	0
Olie [liter]	25.000	50.000	+ 25.000

Det er oplyst, at forbrug af vand, energi og olie registreres i husdyrbrugets driftsregnskab. Desuden udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres. Der vil i overensstemmelse hermed blive stillet vilkår om løbende registrering af ressourceforbruget med henblik på at sikre, at der løbende er fokus på at reducere forbruget.

Ud fra energiguiden er energiforbruget pr. årsko 680 kWh. Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbrugets husdyrsammensætning modsvarer et standard husdyrbrug på 618 årskøer. Det forventede energiforbrug er derfor omkring 420.500 kWh. Hertil kommer markvanding etc. Et anslået forbrug på 150.000 kWh vurderes derfor umiddelbart at være stærkt underestimeret.

For at sikre fokus på muligheder for energibesparelser stilles der vilkår om, at hele husdyrbruget seneste 1 år efter at miljøgodkendelsen er taget i anvendelse, skal være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget.

Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en energigennemgang skal tage udgangspunkt i Dansk Landbrugsrådgivnings energisparkatalog, og som minimum skal indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskiner og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc. En energifaglig person kan f.eks. være en konsulent fra et el-selskab eller. lign.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT bl.a.:

- at husdyrbruget gennemgås med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med husdyrbrugets energiselskab/konsulent,
- at der føres regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning,
- at vandingssystemet vedligeholdes, således at vandspild undgås,
- at der anvendes energibesparende belysning,
- at opdage og reparere eventuelle lækager hurtigst muligt,
- at anlæg og maskiner til stadighed renholdes og vedligeholdes, således at de fungerer optimalt.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT på management. Herunder skal det påpeges, at tiltag til minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning er behandlet senere i miljøgodkendelsen.

Husdyrbrugets udbringningsarealer**Drift af husdyrbrugets arealer**

Husdyrgødningen udbringes på udspretningsarealer, der er ejede eller forpagtede af husdyrbruget på Dueholmvej 1, 7800 Skive. Arealerne tilhørende Amstrupvej 19, 7800 Skive ligger i Viborg Kommune, og arealerne er behandlet i bilag 24, jvf. Viborg Kommunes § 45 – udtalelse. Husdyrgødningen er sammensat, jf. Skema 15.

Skema 15. Næringsstofsammensætning og husdyrgødningstyper til- og fraført husdyrbruget.

Besætning	Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Produceret husdyrgødning				
Dueholmvej 1, 7800	Kvæggylle	85.065	12.500	831,27
Dueholmvej 1, 7800	Dybstrøelse	12.999	1.854	123,87
Afsat ved afgræsning udenfor udbringningsareal		-	-	53,79
I alt		98.064	14.354	1.008,93
Fraført fra husdyrbruget til biogas				
Til Maabjerg BioEnergy/ande godkendt modtager	kvæggylle	70.133	10.306	-685,35
Tilført husdyrbrugets ejede og forpagtede arealer				
Dueholmvej 1, 7800	Kvæggylle	14.932	2.194	145,92
Dueholmvej 1, 7800	Dybstrøelse	12.999	1.854	123,87
Afsat ved afgræsning				53,79
I alt		27.932	4.048	323,58

Sammensætningen af husdyrgødningen har betydning for den vurdering, Holstebro Kommune foretager af miljøpåvirkningen ved udbringning af husdyrgødning. Der stilles derfor vilkår om, at sammensætning og maksimal mængde af husdyrgødning ikke må afvige fra det i Skema 15 angivne.

Inden miljøgodkendelsen tages i brug skal der foreligge en skriftlig aftale om afsætning af kvæggyllen produceret på husdyrbruget til Maabjerg Bioenergy A/S/anden godkendt modtager, svarende til 685,35 DE i kvæggylle. Der stilles vilkår herom.

De ejede og forpagtede udspretningsarealer udgør 117,30 ha, hvoraf 25,40 ha er forpagtede. Udspretningsarealerne er fordelt i henhold til Skema 16 og ligger i henhold til bilag 9-12.

Skema 16. Fordeling af udspretningsarealer i relation til ejerforhold, mark nr. og arealstørrelse.

Marknr.	Ha	Ejerforhold
Ejede arealer		
35-0	15,71	Dueholmvej 1, 7800 Skive
33-0	7,14	
32-0	1,31	
24-0	2,35	
22-0	8,95	
21-0	9,93	
9-1	2,29	
9-2	1,88	

Marknr.	Ha	Ejerforhold
8-0	11,00	
7-0	6,16	
5-0	5,86	
2-1	0,35	
1-1	2,14	
1-0	1,15	
12-0	8,13	
2-0	7,59	
I alt	91,94	
Forpagtede arealer		
43-0	2,46	Bjarne Pedersen og Lisbeth Møgelbjerg, Trevældvej 2, 7830 Vinderup
44-0	1,80	Bjarne Pedersen og Lisbeth Møgelbjerg, Trevældvej 2, 7830 Vinderup
45-0	1,16	Bjarne Pedersen og Lisbeth Møgelbjerg, Trevældvej 2, 7830 Vinderup
46-0	1,17	Bjarne Pedersen og Lisbeth Møgelbjerg, Trevældvej 2, 7830 Vinderup
120-0	1,60	Marianne Ambrosius og Lars Øgendahl Jacobsen, Trevældvej 8, 7800 Skive
121-0	0,43	Marianne Ambrosius og Lars Øgendahl Jacobsen, Trevældvej 8, 7800 Skive
122-0	1,32	Marianne Ambrosius og Lars Øgendahl Jacobsen, Trevældvej 8, 7800 Skive
80-0	9,75	Bente Blak Madsen, Tingvej 76, 7800 Skive
90-0	1,72	Claus Pedersen og Birgit Kjærgård Pedersen, Heringvej 75, 7800 Skive
100-0	1,91	Jesper Gerhardt, Amstrupvej 19, Vroue, 7800 Skive i Viborg Kommune
101-0	2,08	Jesper Gerhardt, Amstrupvej 19, Vroue, 7800 Skive i Viborg Kommune
I alt	25,40	Ha forpagtede arealer
I alt	117,30	ha forpagtede og ejede arealer

Forudsætninger for arealdriften

I henhold til husdyrlovens § 17, stk. 3 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 25 og 26 må der ikke ske ændringer i udbringningsarealet eller indgås aftaler om udbringning af husdyrgødning på tredjemands arealer uden forudgående godkendelse fra godkendelsesmyndigheden. Der må ikke modtages slam eller andet affald med næringsstofindhold til udbringning på marker eller lignende, med mindre det fremgår af godkendelsen.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid over for Holstebro Kommune skal kunne fremlægges diverse sædskifteplaner, gødningsplaner eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Harmonikrav

I husdyrgødningsbekendtgørelsen stilles der krav om et bestemt forhold mellem det areal, der kan anvendes til udbringning af husdyrgødning på bedriften, og den mængde husdyrgødning der udbringes (harmonikrav).

For at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens harmonibestemmelser (forholdet mellem størrelse af dyrehold og udbringningsareal) for husdyrgødningen, der udbringes på ejede og forpagtede arealer, skal der være et udbringningsareal på minimum

117,30 ha til rådighed. Der er 117,30 ha til rådighed, hvorfor det generelle harmonikrav er opfyldt.

BAT i forhold til udbringningsarealer er bl.a. at den producerede husdyrgødning afstemmes med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt mængde og type af kunstgødning.

Udskiftning af udbringningsarealer

Alle ændringer i udbringningsarealer skal godkendes af Holstebro Kommune. Anmeldelse af udskiftning af bedriftens udbringningsarealer eller udskiftning af markarealer hos tredjemand til udbringning af husdyrgødning, skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse 1. august. Holstebro Kommune skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der skiftes ud. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis Holstebro Kommune har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

Sædskifte og efterafgrøder

Alle arealerne drives med K12-sædskifte, der er identisk med referencesædskiftet. Da beregningerne er foretaget på et sædskifte, der ikke afviger fra referencesædskiftet, stilles der generelt ikke vilkår til anvendelsen af et specifikt sædskifte.

Udbringning af husdyrgødning

Beskrivelse i ansøgningen

Udbringningen foregår efter gældende regler og under hensyntagen til planternes behov ved fastlæggelse af udbringningstidspunktet. Der udarbejdes mark- og gødningsplan samt gødningsregnskab årligt.

Holstebro Kommunes vurdering

Transport af gylle

Gener fra transport er generelt vurderet i afsnittet om transport. Husdyrbrugets egne og forpagtede arealer til udbringning ligger forholdsvis tæt omkring ejendommen, og det vurderes på den baggrund, at transport af husdyrgødning til udbringningsarealerne ikke er forbundet med væsentlige gener. Transport af gylle til forpagtede arealer i Viborg Kommune er omfattet af færdselsloven.

Gener fra udbringning af gylle

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold, og evt. nedbør). Hvis gyllen nedfældes eller køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgener pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Udbringingsarealerne ligger mere end 200 meter fra byzone, sommerhusområde samt område i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål. Arealerne er derfor ikke omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 28 om udbringning lørdage, søn- og helligdage.

Holstebro Kommune vurderer generne, trafikale og lugtmæssige, fra udbringning af husdyrgødning fra ejendommen som begrænsede, idet der er tale om udbringning over en begrænset tidsperiode.

BAT

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af gældende love og bekendtgørelser, bl.a. husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. Følgende BAT tiltag er således lovpligtige:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage)
- tilladte udbringningsmetoder: nedbringning eller slangeudlægning
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer
- krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha
- krav til efterafgrøder
- krav om mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelse
- ikke tilladt at udbringe husdyrgødning på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord
- ikke tilladt at udbringe flydende husdyrgødning på skrånende arealer (> 6 grader) beliggende tættere end 20 meter fra overfladevande.
- der skal være en 2-9 meter ubehandlet bræmme langs højt målsatte og naturlige vandløb og søer.

Følgende BAT-forhold er ikke direkte reguleret i dansk lovgivning:

- at anvende BAT med hensyn til de maskiner, der anvendes til udspredding og om nødvendigt nedpløjning af husdyrgødningen
- at det ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræbes, at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning
- at sprede gødning så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted
- at anvende godt landmandskab, såsom at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for, at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage og at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene

- at behandle husdyrgødning mhp. at minimere lugtemissioner, hvilket kan tillade mere fleksibilitet til identificering af passende arealer og vejrforhold i forbindelse med tilførsel på markerne.

Holstebro Kommune vurderer på baggrund af ovenstående vurdering og de stillede vilkår, at husdyrbruget lever op til BAT mht. udbringning af husdyrgødning.

Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer

Grundvand

Udspretningsarealerne ligger udenfor område med særlige drikkevandsinteresser, nitratfølsomme indvindingsopland, indvindingsopland til vandværk og hygiejnezone for vandværksboringer.

Da der på baggrund af ovennævnte ikke umiddelbart er en risiko for forurening af drikkevand til almen vandforsyning, vurderes det, at der i miljøgodkendelsen ikke skal stilles yderligere vilkår til beskyttelse af grundvandet.

Afstandskrav mellem for boringer (til egen husholdning og markvandingsboring) er ikke overholdt til ejendommens staldbygninger. Der er fejl i placering/DGU nummerring i Jupiter i forhold til kortmateriale fremsendt af ansøger. Dette skal afklares og der skal evt. gives en dispensation i forhold til afstandskravet. Dette afklares hurtigst muligt med Holstebro Kommune. Miljøgodkendelsen kan gives med det forbehold, at dette skal bringes i orden.

Bilag IV-arter

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal sikres en streng beskyttelse i deres naturlige udbredelsesområde også udenfor de udpegede Natura 2000-områder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende bl.a. at yngle- og rastområder ikke må beskadiges eller ødelægges og for planternes vedkommende, at arterne bl.a. ikke må lide skade.

Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt Holstebro Kommunes øvrige kendskab til området og arterne, vurderes det, at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til husdyrbruget.

Småflagermus: Forekommer næsten overalt i Vestjylland, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.

Birkemus: Arten er ikke registreret i området.

Odder: Lever udbredt i Vestjylland, men er med sin levevis næppe truet af projektet.

Markfirben: Holstebro Kommune har ikke kendskab til forekomster nær ejendommen.

Stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø og strandtudse: Ingen af disse er registreret nær ejendommen eller dens udbringningsarealer.

Grøn kølleguldsmed: Forekommer udbredt i Karup Å, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.

Vandranke: Vokser nær Felsted Kog og i Husby Sø, men i stor afstand fra ejendommen.

Gul stenbræk: Holstebro Kommune rummer mindst 3 paludella-væld, hvor arten kan tænkes at forekomme, men den er trods eftersøgninger ikke fundet her i nyere tid.

På og umiddelbart op til husdyrbrugets udspretningsarealer er Holstebro Kommune ikke bekendt med arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV, som kan blive negativt påvirket af nærværende godkendelse.

Det vurderes, at projektet kun vil kunne påvirke Bilag IV arterne ved alvorlige uheld i forbindelse med eksempelvis håndtering af husdyrgødningen. Der er i den forbindelse stillet vilkår, således at risici for uheld er minimeret.

Generelle betragtninger for Natura 2000-områder

Natura 2000 er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver: EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsar-konventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

Før kommunalbestyrelsen træffer afgørelser i sager iht. husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil medføre forringelser af internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV.

Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jf. EF-domstolen². Dette medfører, at hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen, skal der udarbejdes en konsekvensvurdering. Derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-område efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder dette en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens³ bilag 3. Vurderer kommunalbestyrelsen, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår for, at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at stille skærpede vilkår. Vurderes de skærpede vilkår ikke

² Hjertemuslingedommen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

³ Bek. nr. 44 af 11. januar 2016 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

at være tilstrækkelige til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunalbestyrelsen afslå at godkende ansøgningen.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau - næringsstoffer

Husdyrlovens beskyttelsesniveau hviler på en række forudsætninger. Holstebro Kommune skal i forbindelse med godkendelse af husdyrbrug vurdere, om forudsætningerne for lovens beskyttelsesniveau er opfyldt for de givne oplande, hvori husdyrbrugets udbringningsarealer er lokaliseret.

Jvf. appendiks 1 vurderer Holstebro Kommune, at forudsætningerne for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau (bilag 3) i oplandet til Skive Fjord ikke er opfyldt, da der er konstateret en forøget udledning.

Produktionen af husdyr er stigende i oplandet til Skive Fjord samt i deloplandene til Fjorden. Herudover er der ikke konstateret en forøget udledning af næringsstoffer fra andre kilder i oplandet.

Nitratudvaskning i det ansøgte projekt

Alle 117,30 ha udbringningsarealer afvander til Skive Fjord. Udbringningsarealerne ligger i et område, der i henhold til statens kortværk, har et nitratreduktionspotentiale på 76-100 %, og arealerne vurderes derfor som robuste og har derfor nitratklasse 0, jvf. Skema 17.

6,87 ha af udbringningsarealerne ligger desuden i oplandet til Stubbergård Sø.

Skema 17. Oversigt over fordeling af arealer i relation til nitratklasser, harmonitryk og antal dyreenheder, der kan udbringes på arealerne uden anvendelse af nitratudvaskningsreducerende virkemidler.

	Udspretningsareal					Reduceret harmoni (reduktionsprocent)	Harmonitryk uden virkemidler (DE/ha)
	Areal [ha]	N0 [ha]	N1 [ha]	N2 [ha]	N3 [ha]		
I alt	117,30	0,00	0,00	0,00	0,00	100 %	2,3

N-udvaskningen til rodzonen beregnet vha. Farm N i det fremsendte projekt overstiger ikke N-udvaskningen ved udbringning af husdyrgødning i henhold til det fulde harmonitryk jvf. Skema 18. Det vurderes derfor, at det ansøgte overholder husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens regler herom⁴.

Skema 18. Beregning af N-udvaskning til rodzonen vha. Farm N ved udbringning af fuldt harmonitryk svarende til 2,3 DE/ha og K12 sædskifte samt for ansøgt projekt med et harmonitryk på 2,3 DE/ha ved anvendelse K12-sædskifte.

Scenarier	Planteavl	Fuldt harmonitryk	Ansøgt drift
Harmonitryk og anvendte virkemidler	Handelsgødning S1/S3-sædskifte	2,3 DE/ha K12-sædskifte	2,3 DE/ha K12-sædskifte
N-udvaskning fra rodzonen	75,7 kg N/ha	66,7 kg N/ha	66,7 kg N/ha

⁴ Bilag 3, pkt. 1 under beskyttelsesniveauet i forhold til overfladevand i Bekendtgørelse nr. 44 af 11. januar 2016 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Holstebro Kommune vurderer derfor, at det ansøgte projekt overholder husdyrlovens generelle og udvidede beskyttelsesniveau, jvf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 og 4.

Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område(r)

I henhold til miljøstyrelsens vejledning er det en forudsætning, at
Pkt. 2A) nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, må ikke udgøre 5 % eller mere af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle område, dog
Pkt. 2B) må nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke udgøre 1 % eller mere af den samlede nitratudvaskning, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.

AD pkt. 2

Det vurderes, som tidligere beskrevet, at Skive Fjord er et lukket vandområde, hvorfor det er Holstebro Kommunes vurdering, at den husdyrgødningsbetingede nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke må udgøre mere end 1 % af den samlede nitratudvaskning, jvf. pkt. 2B i de respektive oplande.

Skema 19. Beregning af det relative husdyrgødningsbetingede nitratbidrag til Natura 2000 vandområder.

Natura 2000 område	N41	Stubbergård Sø
Delområde - kystopland	Skive Fjord, Lovns Bredning og Risgårde Bredning	Skive Fjord, Lovns Bredning og Risgårde Bredning
Opland til Natura 2000 området	7.653 ha	3.239 ha
GLR areal i oplandet til Natura 2000 området (gnst 2007-2010)*	4.047 ha	2.469 ha
Reduktionspotentiale for oplandet	87,50%	87,50%
Gnst. udvaskning fra rodzonen i oplandet til Natura 2000 området*	71 kg N/ha/år	77 kg N/ha/år
Udvaskning i oplandet til Natura 2000-området	36 tons N/år	24 tons N/år
Udvaskning fra øvrige opland (standard betragtning på 10 kg pr. ha)	5 tons N/år	1 tons N/år
Udvaskning i alt fra opland ton N/år	40 tons N/år	25 tons N/år
Det ansøgte projekt		
Nitratklasse 0	117,30 ha	6,87 ha
Nitratklasse I	0,00 ha	0,00 ha
Nitratklasse II	0,00 ha	0,00 ha
Nitratklasse III	0,00 ha	0,00 ha
Samlet udbringningsareal	117,30 ha	6,87 ha
Nitratreduktionspotentiale i det ansøgte projekt	87,5%	87,5%
Husdyrgødningsbetinget udvaskning fra rodzonen	0,0 kg N/ha/år	0,0 kg N/ha/år
Samlede husdyrgødningsbetinget påvirkning til Natura 2000 området, ton N/år	0,000 ton N	0,000 ton N
Ansøgt nitratbidrag af samlede nitratbidrag til Natura 2000 området, pct.	0,00%	0,00%

* Beregnet vha. Cttools

Det ansøgte har jvf. Skema 19 beregningsmæssigt en husdyrgødningsbetinget nitratbelastning svarende til 0,00 % og 0,00 % af den samlede N-udvaskning til hhv. og Skive Fjord og Stubbergård sø.

Samlet vurdering af nitratudvaskningen

Holstebro Kommune vurderer, at forudsætningerne for husdyrlovens beskyttelsesniveau er opfyldt, jvf. ad pkt. 1A-C i appendiks 1. Herudover er den samlede husdyrgødningsbetingede N-påvirkning af Natura 2000-områderne mindre end 1 pct. i det ansøgte projekt. Holstebro Kommune vurderer derfor, at projektet både selvstændigt og i sammenhæng med andre planer og projekter ikke vil påvirke Natura 2000-området væsentligt negativt.

Holstebro Kommune har foretaget vurderingen af påvirkning af Natura 2000-områderne i henhold til Miljøstyrelsens vejledning. Miljøstyrelsens vejledning er tiltrådt af Natur- og Miljøklagenævnet i NMK-133-00068, hvor nævnet den 24. november 2011 afgjorde, at vurdering og regulering af kvælstofudvaskningen skal ske på grundlag af forskellen mellem udvaskningen i ansøgt drift og udvaskningen i en drift uden brug af husdyrgødning – den såkaldte "planteavlsmode".

Fosforudvaskningsrisiko i det ansøgte projekt

Udbringning af husdyrgødning kan medføre et fosfortab til vandmiljøet, men der findes på nuværende tidspunkt ikke en beregningsmetode til vurdering af udvaskningen. Vurderingen af risikoen for fosfortab fra et ansøgt projekt baseres derfor på en generel risikovurdering.

Tilføres der mere fosfor end der fraføres med afgrøderne, vil det ikke nødvendigvis medføre tab af fosfor til vandmiljøet, hvis der ikke er transportveje i form af f.eks. dræn, nærhed til overfladevande og lign. Risikoen for og omfanget af tab af fosfor til vandmiljøet vil være afhængig af fosforpuljen i jorden og jordtypen.

Risikoarealer i relation til terrænforhold

Udbringningsarealerne er beliggende på relativt fladt terræn, og der er på husdyrbrugs udbringningsarealer i Holstebro Kommune ikke konstateret områder med hældninger over 6 grader i umiddelbar nærhed af vandløb eller grøfter. Udbringningsarealerne vurderes derfor ikke at være særlige risikoarealer mht. overfladeafstrømning.

Det er i husdyrgødningsbekendtgørelsen fastlagt, at udbringning af gødning mm. ikke må foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne.

Herudover stilles der vilkår om, at der ikke må etableres nye afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lign. Holstebro Kommune har vurderet, at der ikke herforuden er behov for at stille skærpende vilkår til sikring mod overfladeafstrømning til vandmiljø.

Jordbundstyper og detailafvandingsforhold

De ejede og forpagtede udbringningsarealer er primært bestående af grov sandet jorde (96,5 %), mens den resterende er beliggende på detailafvandet humusjord i lavbundsområde (3,5 %), jvf. Skema 20.

Skema 20. Vurdering af individuelle marker i relation til primær jordtype, afvandingsforhold, lavbundsforhold og fosforklasse.

Marknr	Areal Ha	Detail-afvandet	Jordtype	Lavbundsareal	Opland	P _{tal} / Fe/P	P-klasse	P-klasse areal (ha)
43-0	2,46	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord/Karup å/ Stubbergård sø	-	0	0,00
44-0	1,80	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord/Karup å/ Stubbergård sø	-	0	0,00
45-0	1,16	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord/Karup å/ Stubbergård sø	-	0	0,00
46-0	1,17	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord/Karup å/ Stubbergård sø	-	0	0,00
35-0	15,71	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord/Karup å/Stubbergård sø	-	0	0,00
33-0	7,14	Ja*	JB1	Nej	Skive Fjord/Karup å	-	0	0,00
32-0	1,31	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord/Karup å	-	0	0,00
24-0	2,35	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord/Karup å	-	0	0,00
22-0	8,95	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord/Karup å	-	0	0,00
21-0	9,93	Ja*	JB1	Nej	Skive Fjord/Karup å	-	0	0,00
9-1	2,29	Ja*	JB11	Ja	Skive Fjord/Karup å	-	0	0,00
9-0	1,88	Ja*	JB11	Ja	Skive Fjord/Karup å	-	0	0,00
8-0	11,00	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord/Karup å	-	0	0,00
7-0	6,15	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord/Karup å	-	0	0,00
5-0	5,86	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord/Karup å	-	0	0,00
2-1	0,35	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord/Karup å	-	0	0,00
1-1	2,14	Ja*	JB1	Nej	Skive Fjord/Karup å	-	0	0,00
1-0	1,15	Ja*	JB11*	Nej	Skive Fjord/Karup å	-	0	0,00
120-0	1,60	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord/Karup å	-	0	0,00
121-0	0,43	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord/Karup å	-	0	0,00
122-0	1,32	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord/Karup å	-	0	0,00
12-0	8,13	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord/Karup å	-	0	0,00
80-0	9,75	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord/Karup å	-	0	0,00
90-0	1,72	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord/Karup å	-	0	0,00
100-0	1,91	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord/Karup	-	0	0,00

Marknr	Areal Ha	Detailafvandet	Jordtype	Lavbundsareal	Opland	P _{tal} / Fe/ P	P-klasse	P-klasse areal (ha)
					å			
101-0	2,08	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord/Karup å	-	0	0,00
2-0	7,59	Ja*	JB1	Nej	Skive Fjord/Karup å	-	0	0,00

* Angiver arealer hvor Holstebro Kommunes vurdering afviger fra det i ansøgningen oplyste. Holstebro Kommunes vurdering er baseret på drænkort, grøfte-kortlægning, pumpeagsområder, historiske kort og Ortho kort.

Fosforklasser og fosforoverskud

Skive Fjord er i henhold til statens kortværk ikke udpeget som et område, der er overbelastet med fosfor. 6,87 ha ligger desuden i oplandet til Stubbergård sø. Da ingen af disse marker er detailafvandede, vurderes jorderne ikke at være omfattet af fosforklasse II.

På bedriftsniveau er der ansøgt om udspredding af en fosformængde på 4.048 kg P, hvilket er mindre end det maksimalt tilladte i henhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau, jvf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Udbringning af 4.048 kg P betyder, at der på arealerne på bedriftsniveau udbringes fosfor svarende til et arealspecifikt overskud på 6,5 kg P/ha, jvf. Skema 21.

Skema 21. Oversigt over fosfortilførsel og fraførsel i ansøgt drift, samt beregning af fosforoverskud for det ansøgte projekt.

Er fosforoverskud på bedriftsniveau overholdt i forhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau	Ja
Fosfor tilførsel i ansøgt drift	4.048 kg P/år
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	34,5 kg P/ha/år
P-fracørsel med sædskifte (arealvægtet gennemsnit)	28,0 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	6,5 kg P/ha/år

Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område(r)

Tabsniveauet for fosfor ligger normalt på 0,2-0,5 kg P/ha med et gennemsnit på ca. 0,2 kg P/ha. Det maksimale tab for et sammenhængende landbrugsareal vurderes, at være 1 kg P/ha på nuværende tidspunkt. Udyrkede arealer har et tab på ca. 0,08 kg P/ha. I landbrugsjorden er ophobet i gennemsnit 2.000 kg P/ha i pløjelaget. Et overskud på 6,5 kg P/ha i retsbeskyttelsesperioden på 8 år vil altså forøge jordens indhold af fosfor med ca. 2,6 %. Husdyrbrugets andel af påvirkningen på Natura 2000-området er vurderet til 0,27 og 0,03 %, jvf. Skema 22.

Skema 22. Vurdering af den øgede påvirkning af Natura 2000 område ud fra et worst case scenarie baseret på miljøstyrelsens fosforvejledning til husdyrloven.

Natura 2000 område	N41	Stubbergård Sø
Delområde - kystopland	Skive Fjord, Lovns Bredning og Risgårde Bredning	Skive Fjord, Lovns Bredning og Risgårde Bredning
Opland til Natura 2000 området	7.653 ha	3.239 ha
GLR areal i oplandet til Natura 2000 området (gnst 2007-2010)*	4.047 ha	2.469 ha
Fosfor tab fra landbrugsareal (0,2 kg P/ha)	809 kg P	494 kg P
Fosfor tab udyrket areal (0,08 kg P/ha)	288 kg P	62 kg P
Øvrige kilder bebyggelse mm.	0 kg P	0 kg P
Fosfor tab opland total	1.098 kg P	555 kg P
Husdyrbrugets arealer		
Ansøgt areal	117,3 ha	6,87 ha
Fosforoverskud i det ansøgte projekt kg P /ha	6,5 kg P/ha	6,5 kg P/ha
% forøgelse i jordpuljen i retsbeskyttelsesperioden	3%	3%
Worst case udvaskning (1 kg P/ha)	1,00 kg P/ha	1,00 kg P/ha
Worst case påvirkning fra husdyrbruget i retsbeskyttelsesperioden	3 kg P	0 kg P
Husdyrbrugets del af påvirkningen	0,2778%	0,0322%

Samlet vurdering af fosforudvaskningen

Holstebro Kommune har foretaget en individuel vurdering af tabsrisikoen for husdyrbrugets udbringningsarealer. Der er på baggrund af vurderingen stillet vilkår til sikring af vandmiljøet. Under nitratafsnittet er det vurderet, at forudsætningerne i pkt. 1A er opfyldt, jvf. appendiks 1. I vurderingen er øvrige kilder sat til 0 kg P for at opnå et reelt worst case scenarie.

For nitrat vurderes det, at en påvirkning på under 1 % af den samlede påvirkning ikke vil kunne påvirke et Natura 2000 område i et sådant omfang, at det vil kunne måles i recipienten med de nuværende biologiske målemetoder. Antages det samme at være gældende for fosforpåvirkning, vil det ansøgte projekt ikke påvirke Natura 2000-området Nissum Fjord, herunder Felsted Kog væsentligt negativt, da husdyrbrugets individuelle påvirkning i retsbeskyttelsesperioden af området er under 1 %.

Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

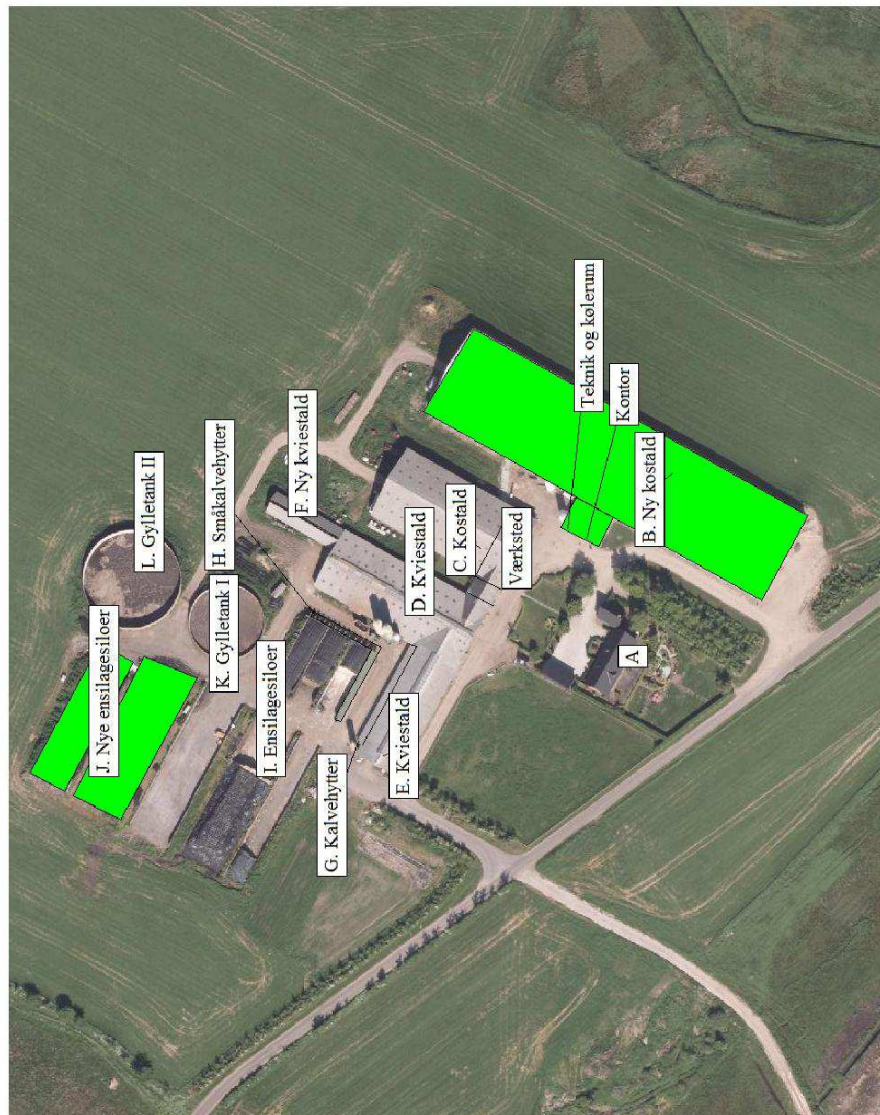
Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

Husdyrbrugets forenelighed med naturområdets sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af husdyrbrugets drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

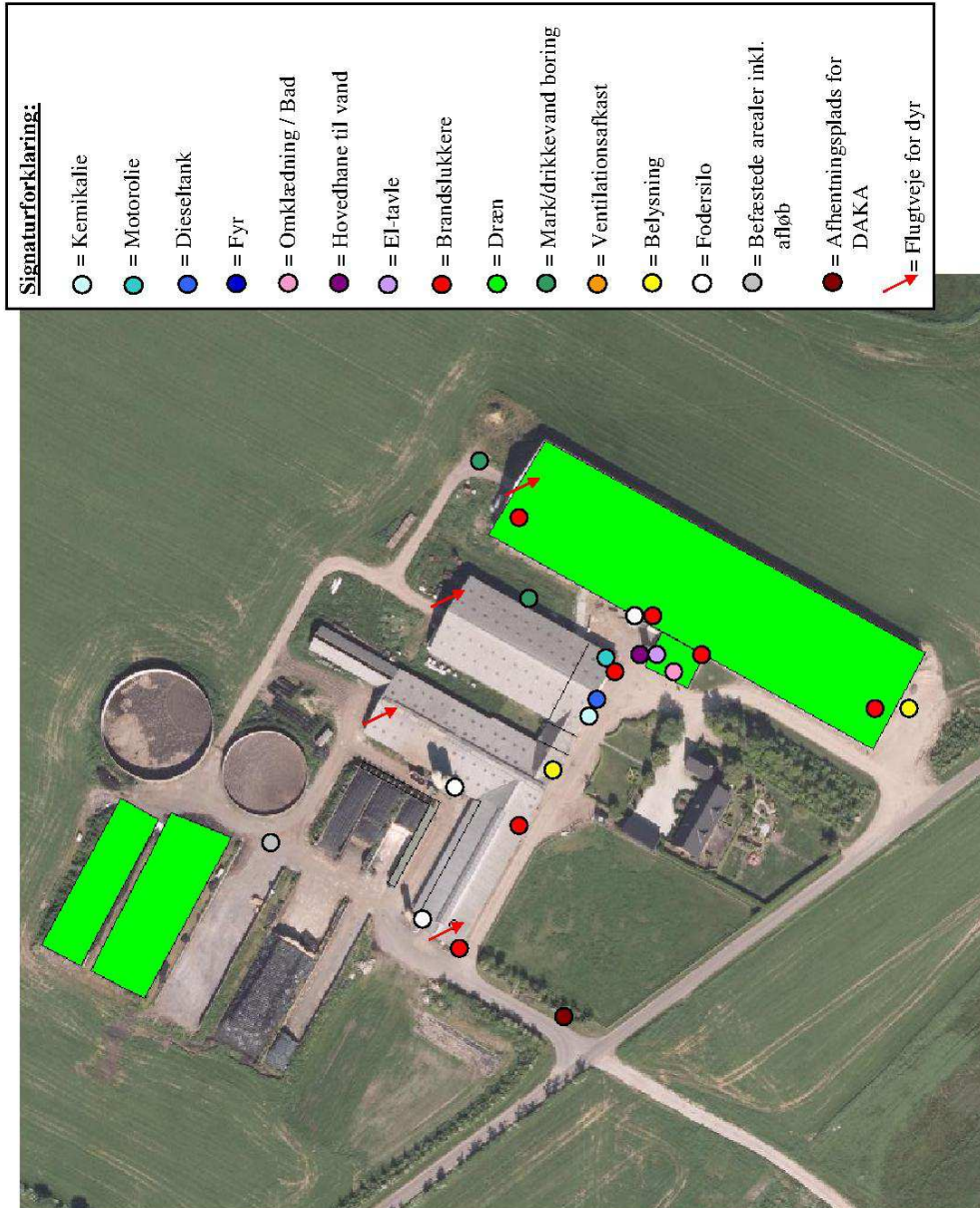

Bilag 2 – Situationsplan

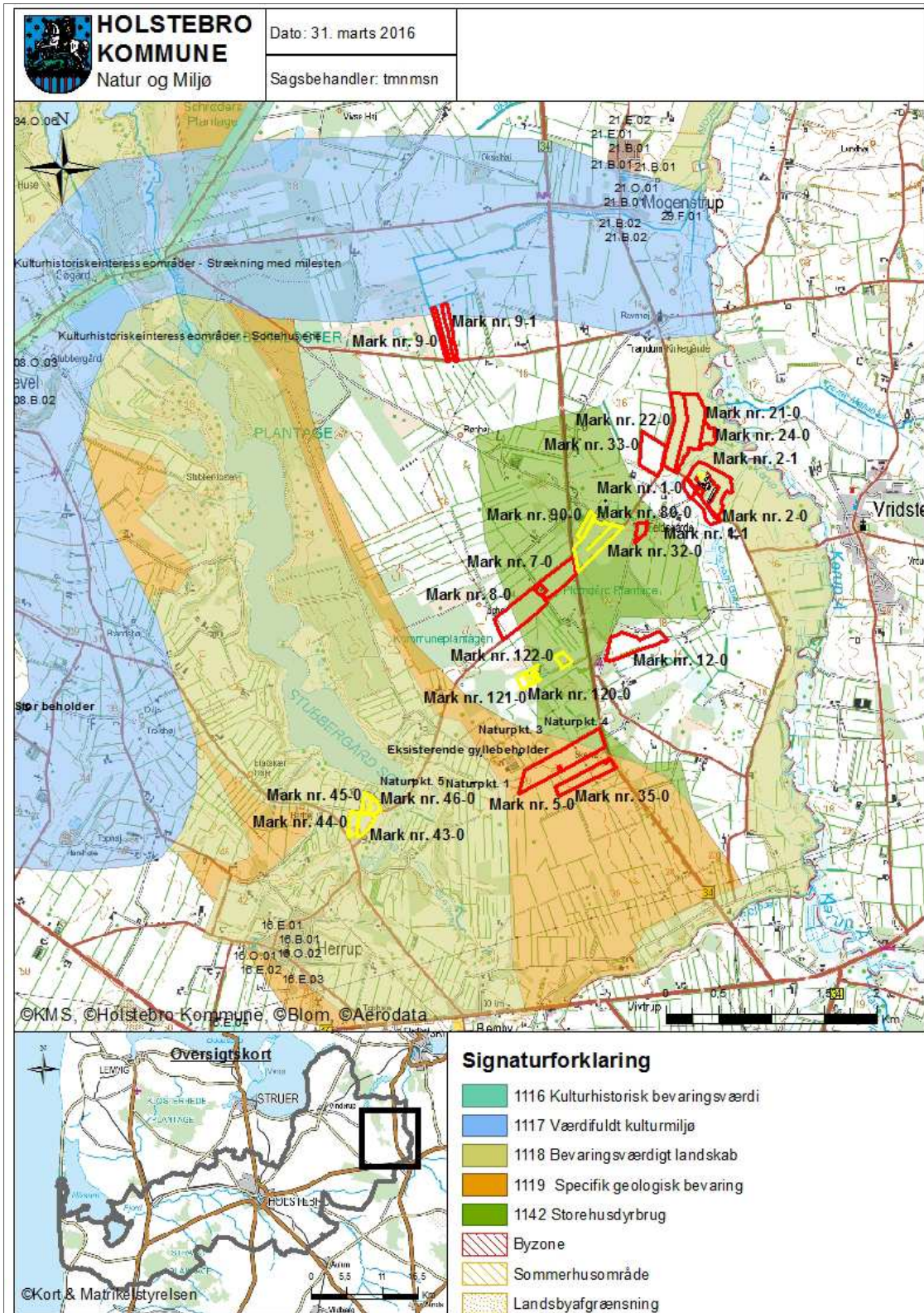

Bilag 3 – Husdyrbrugets indretning

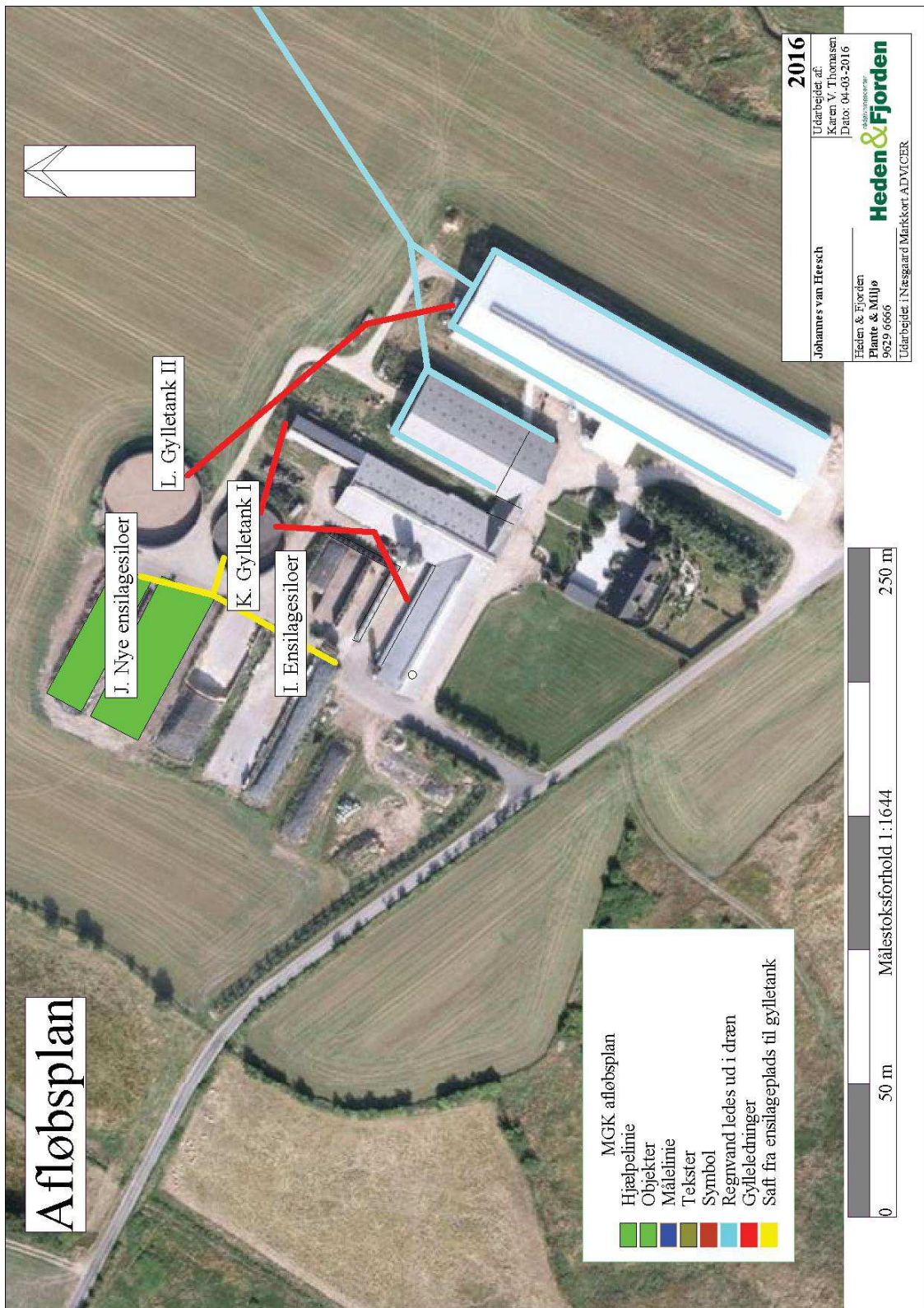

Bilag 4 – Omkringboende og planmæssige forhold

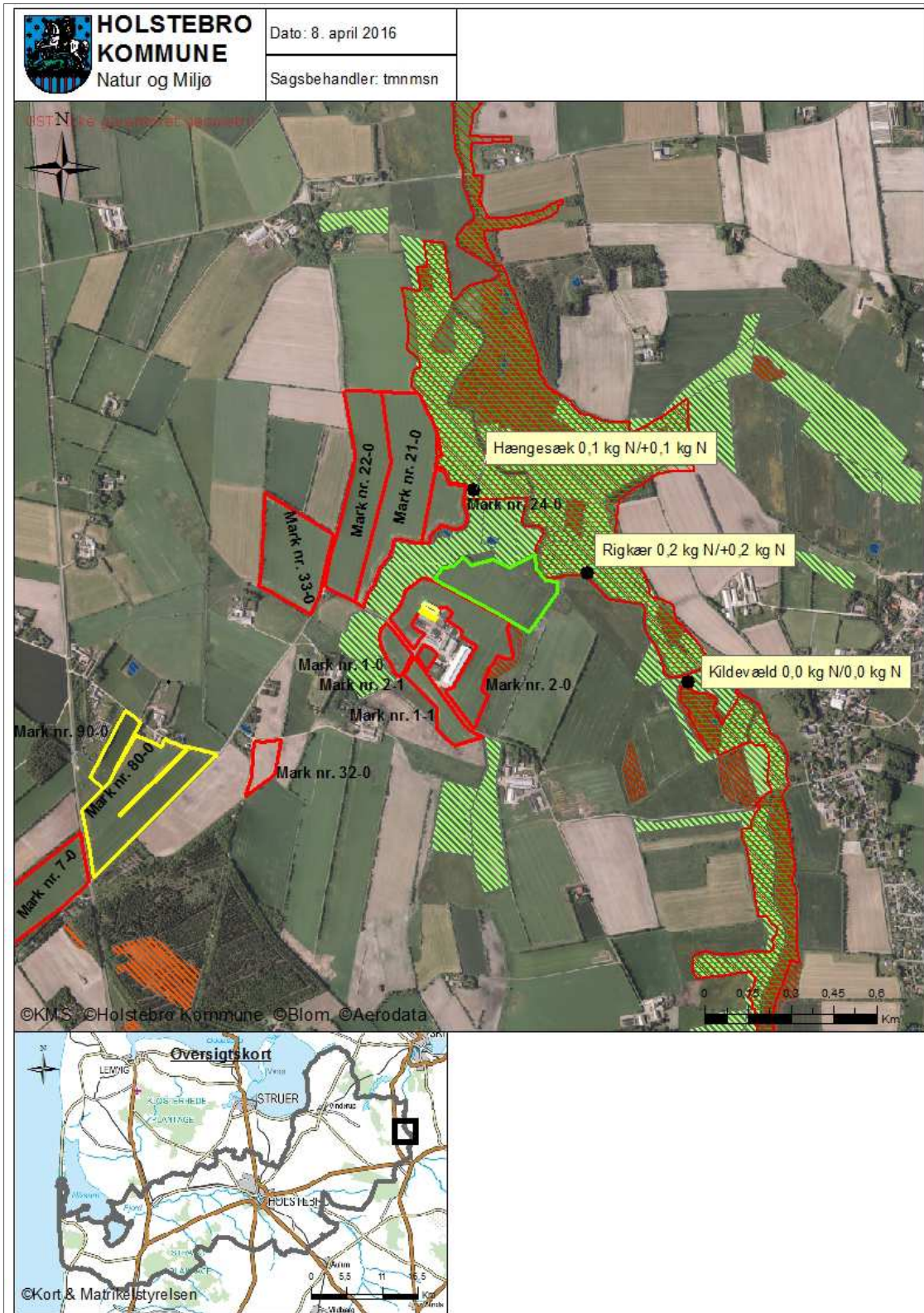

Bilag 6 – Husdyrbrugets afløbsforhold

Bilag 7 – Naturområder omkring anlæg og N-deposition fra anlæg

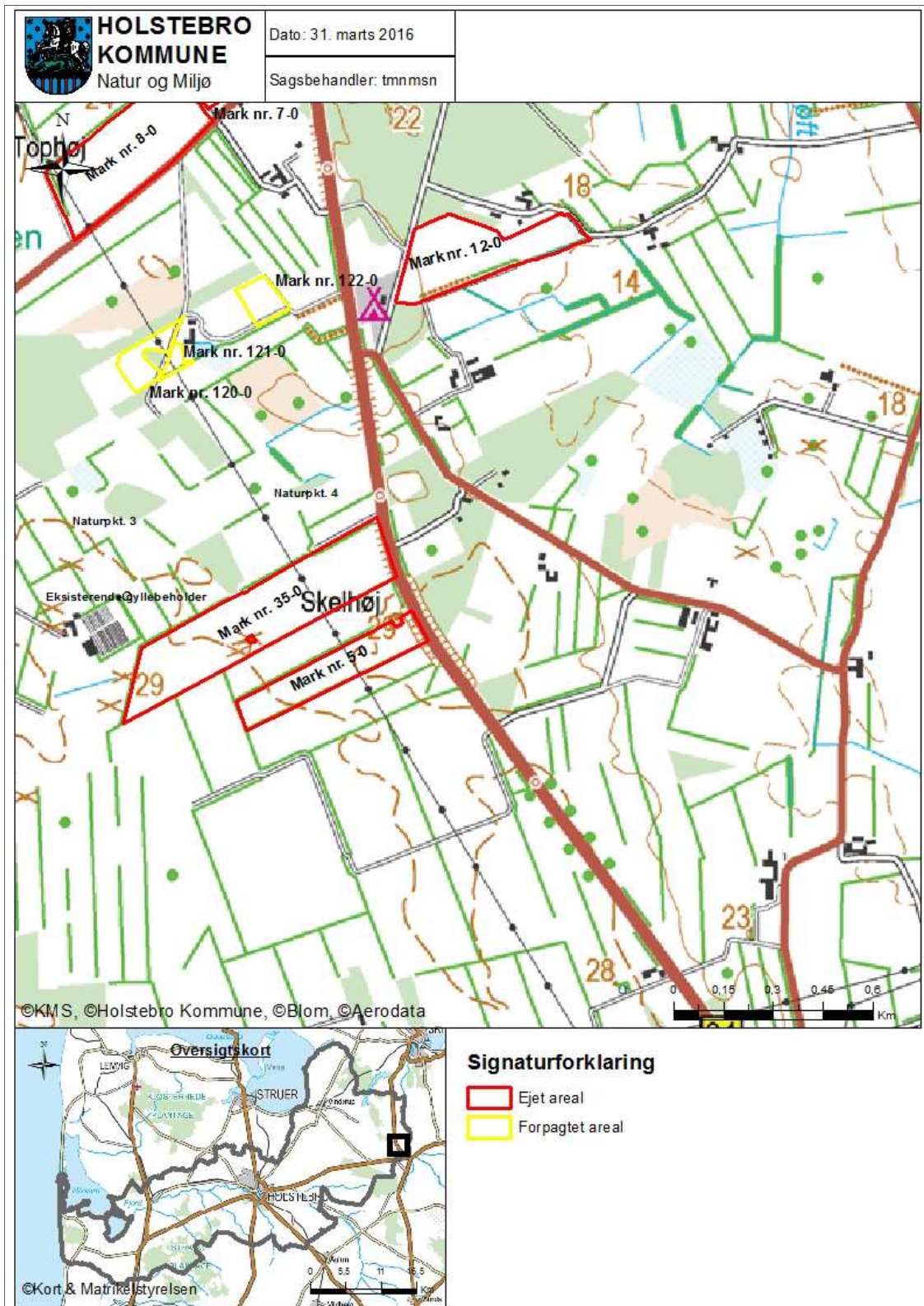

Bilag 9 – Arealer del 1/4

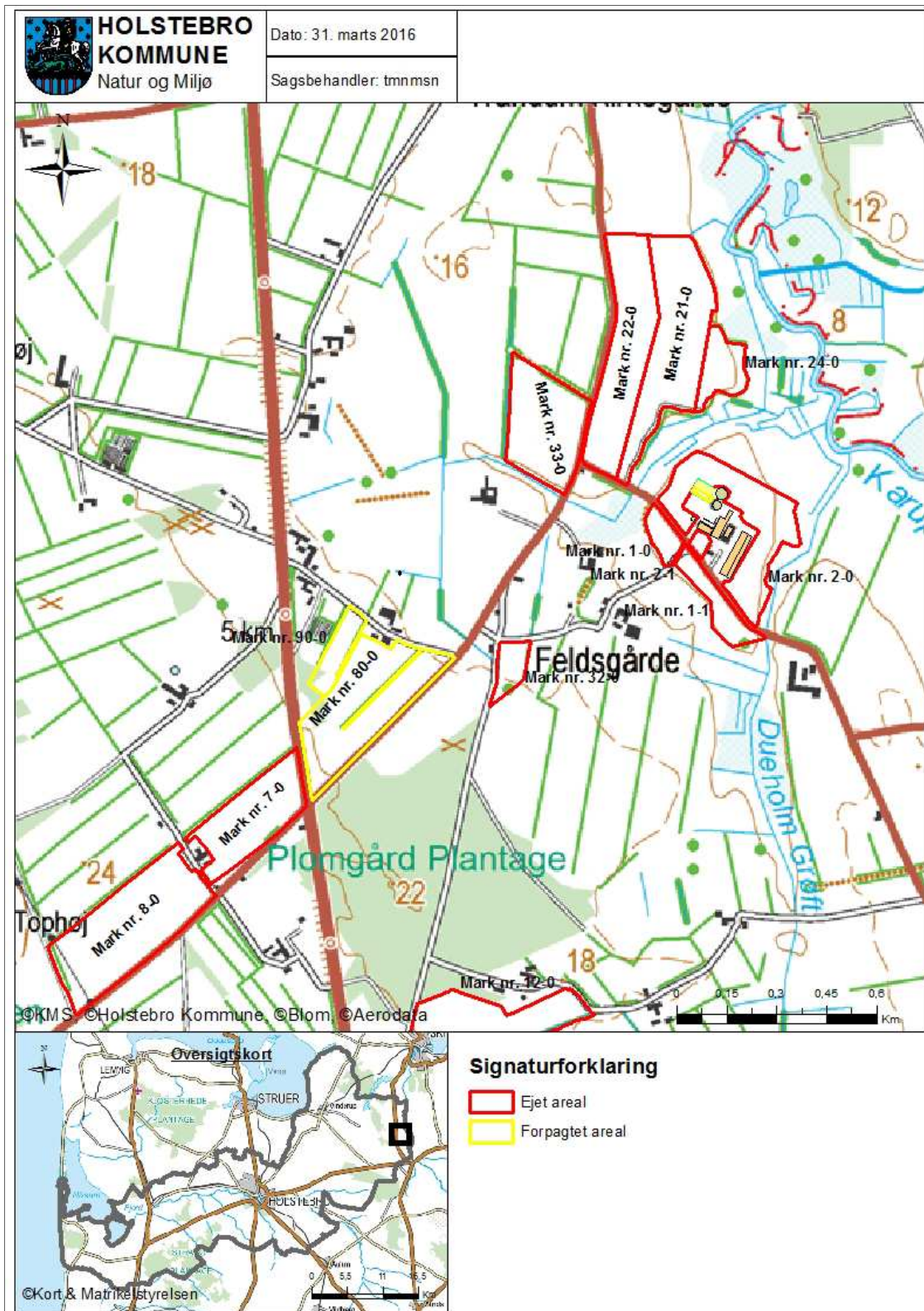

Bilag 10 – Arealer del 2/4

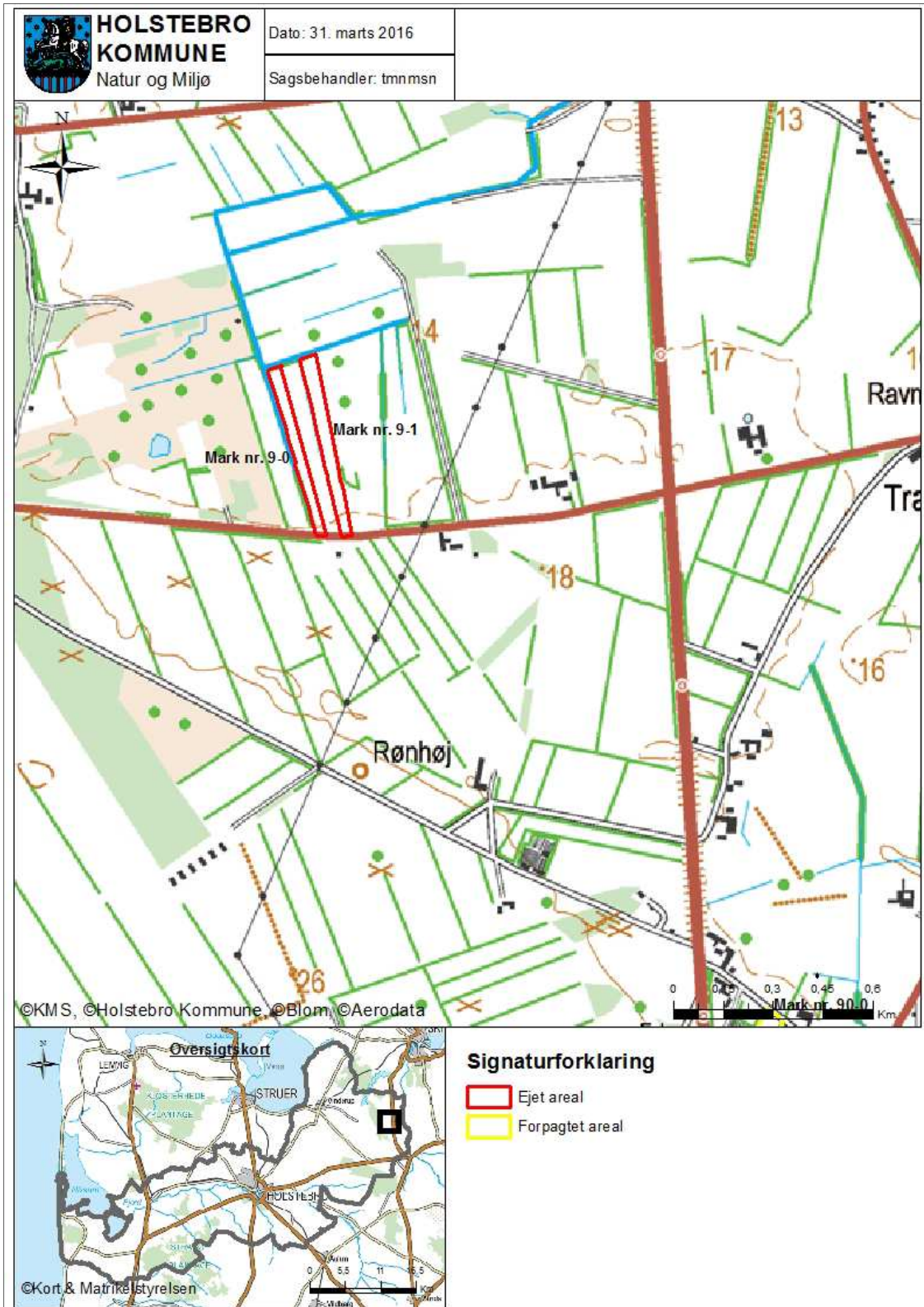

Bilag 11 - Arealer del 3/4

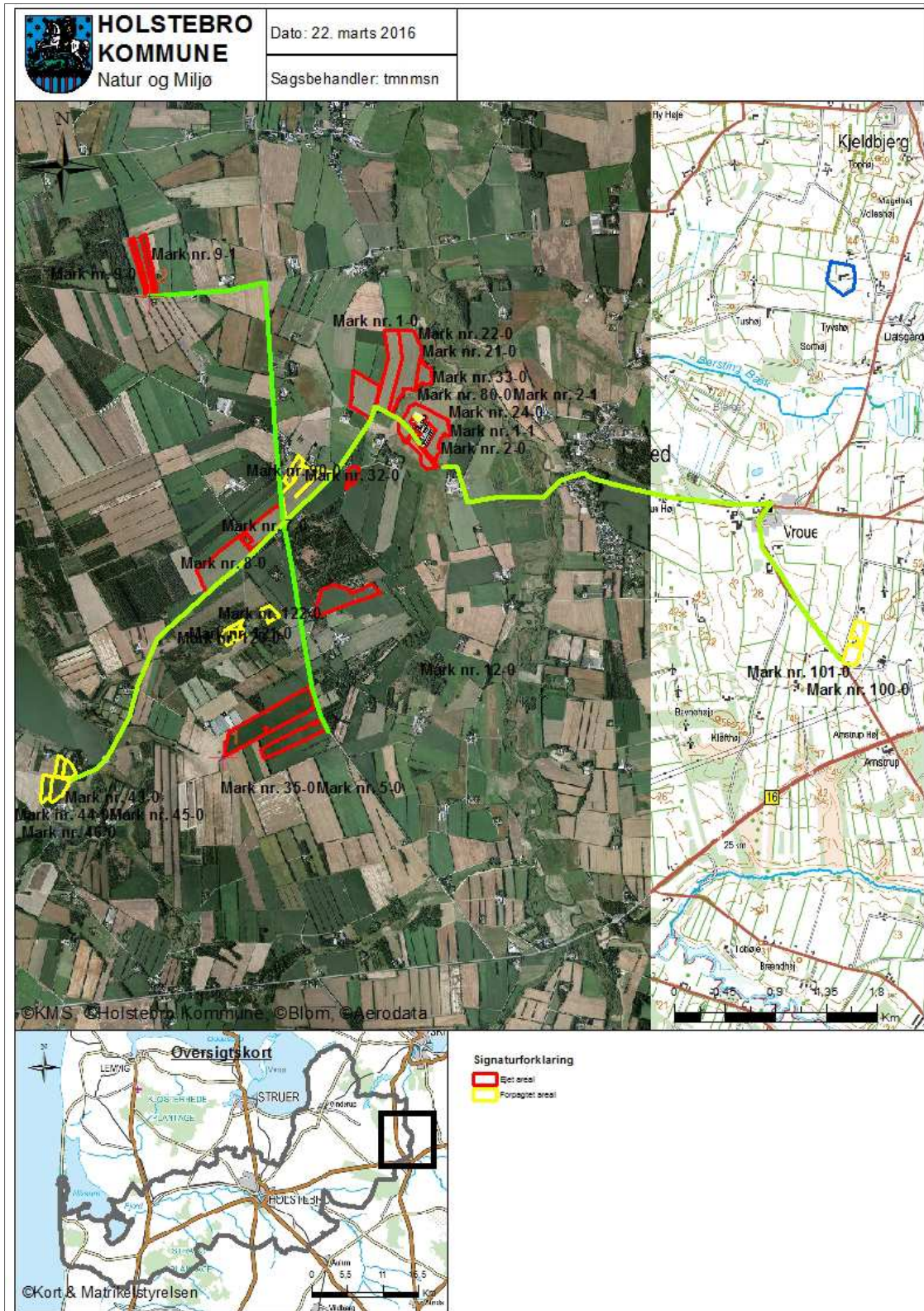

Bilag 12 – Arealer del 4/4

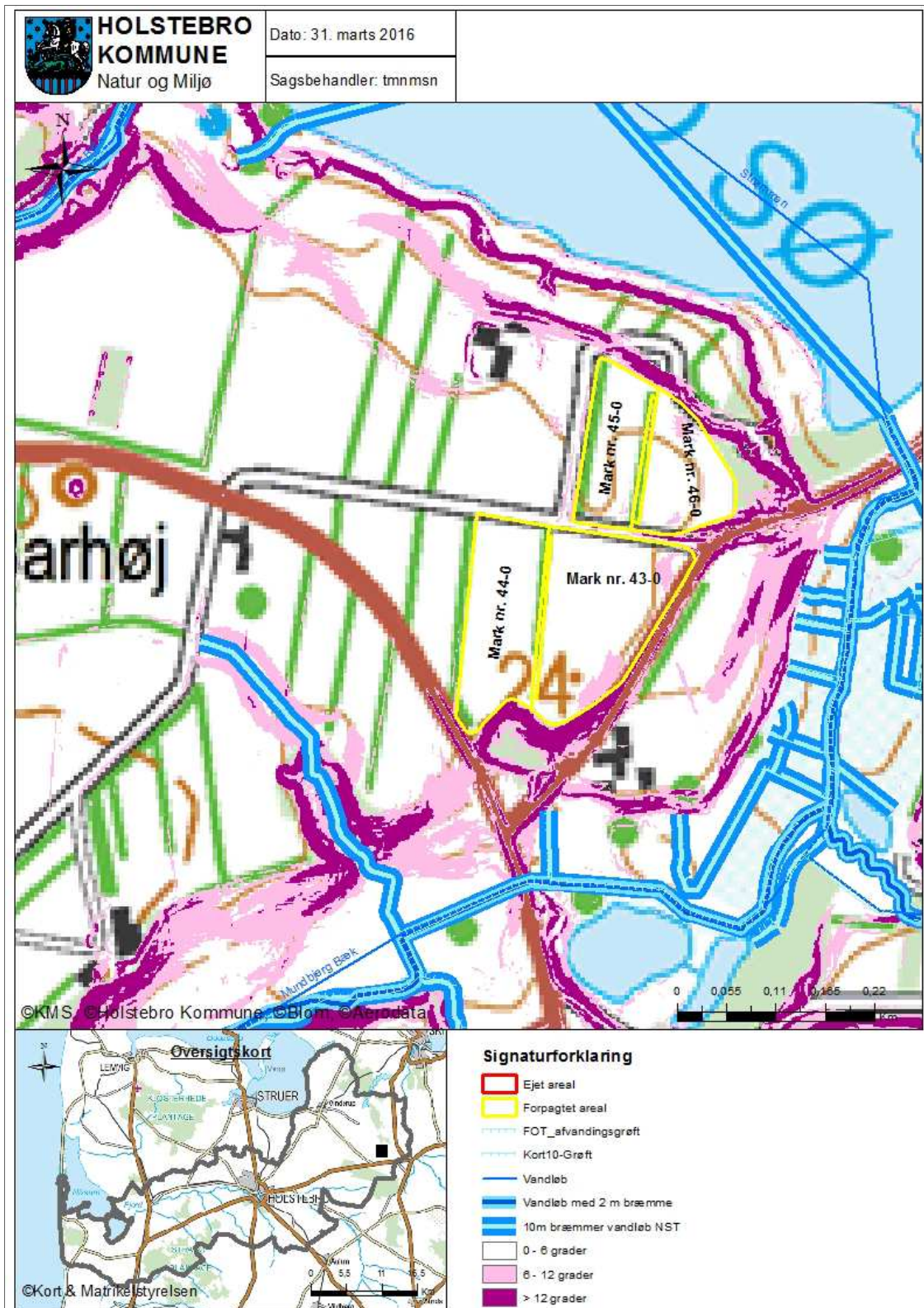

Bilag 13 – Gylletransportruter

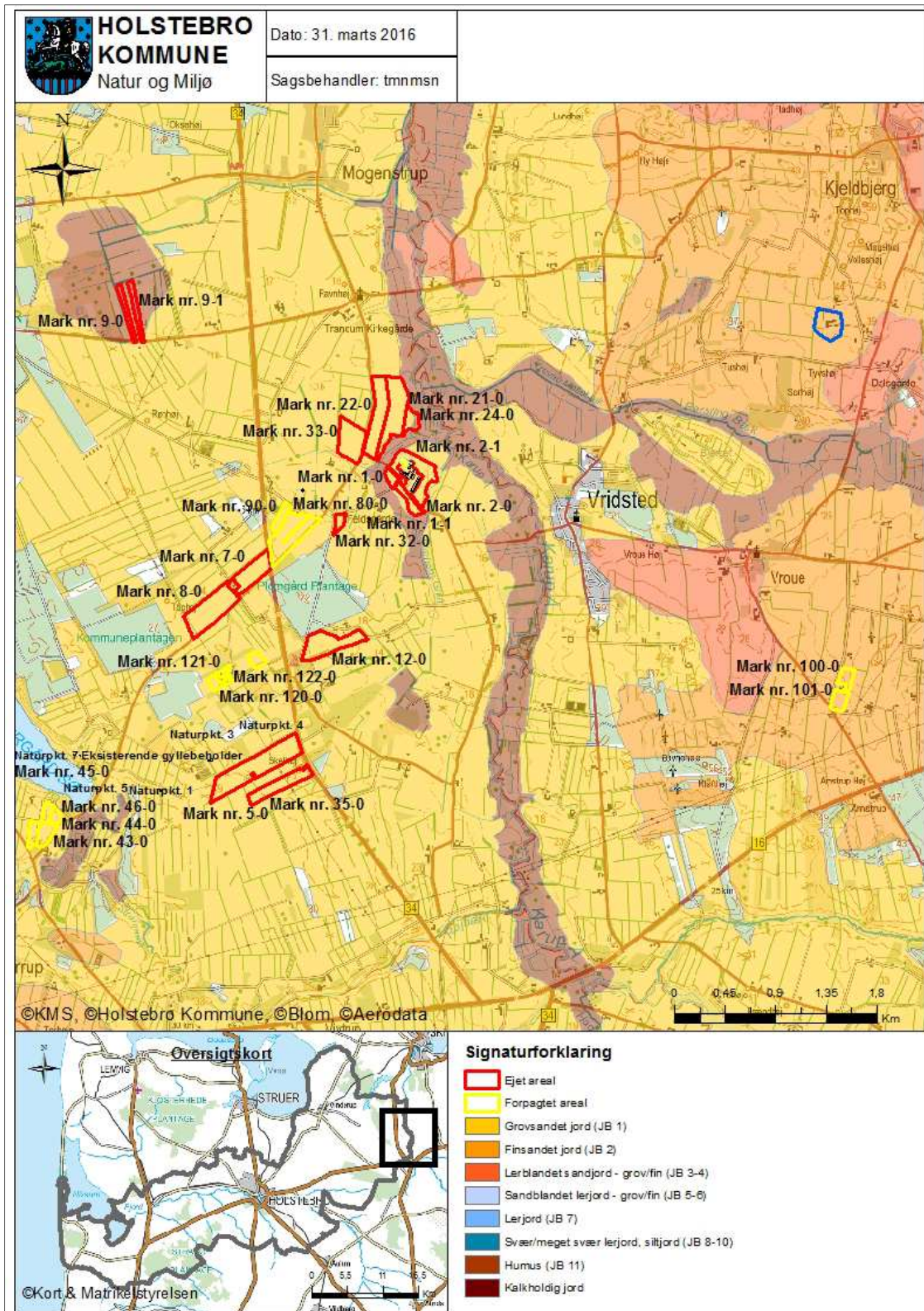

Bilag 14 – Risikoarealer i relation til terrænforhold

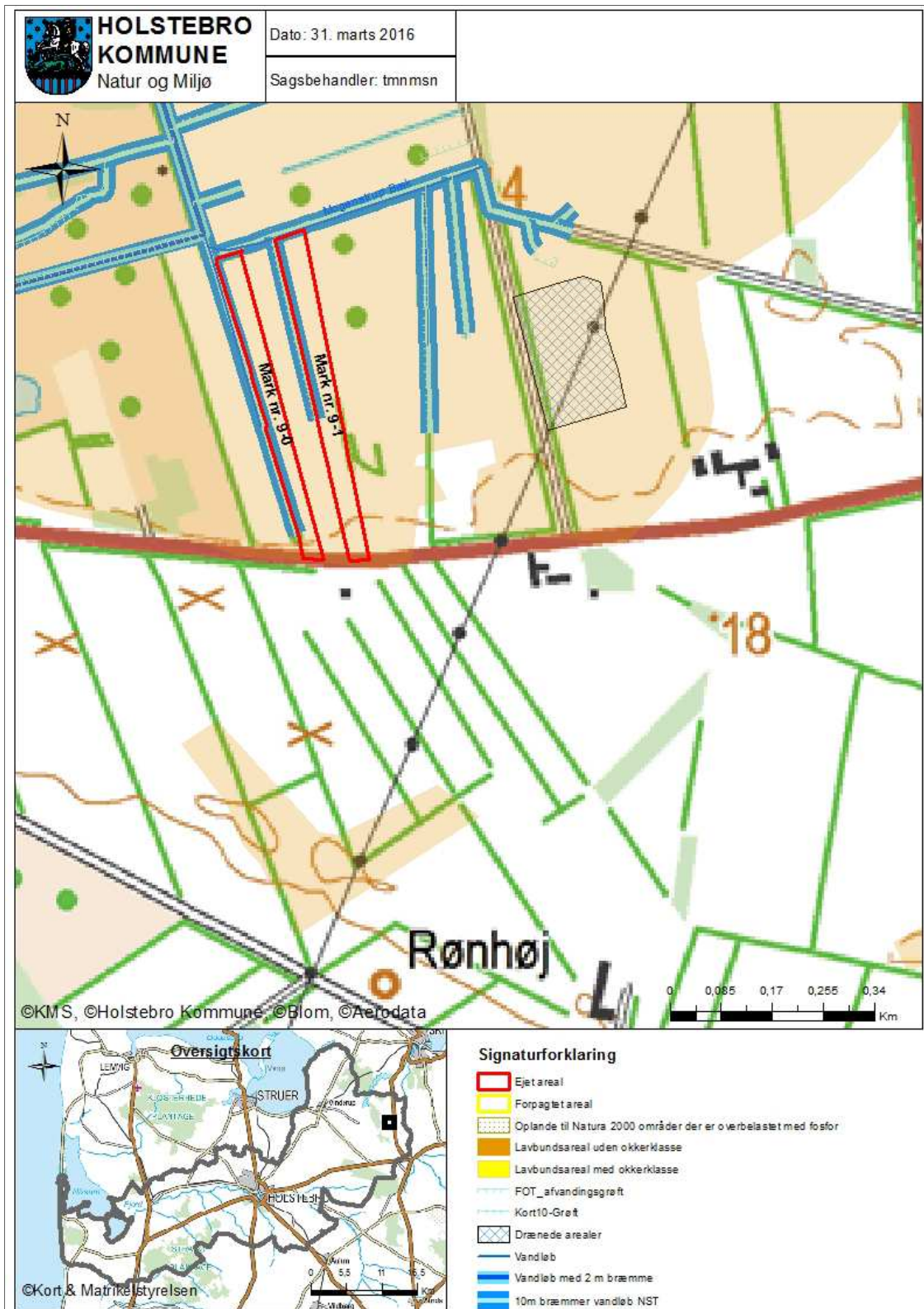

Bilag 15 – Jordbundstyper

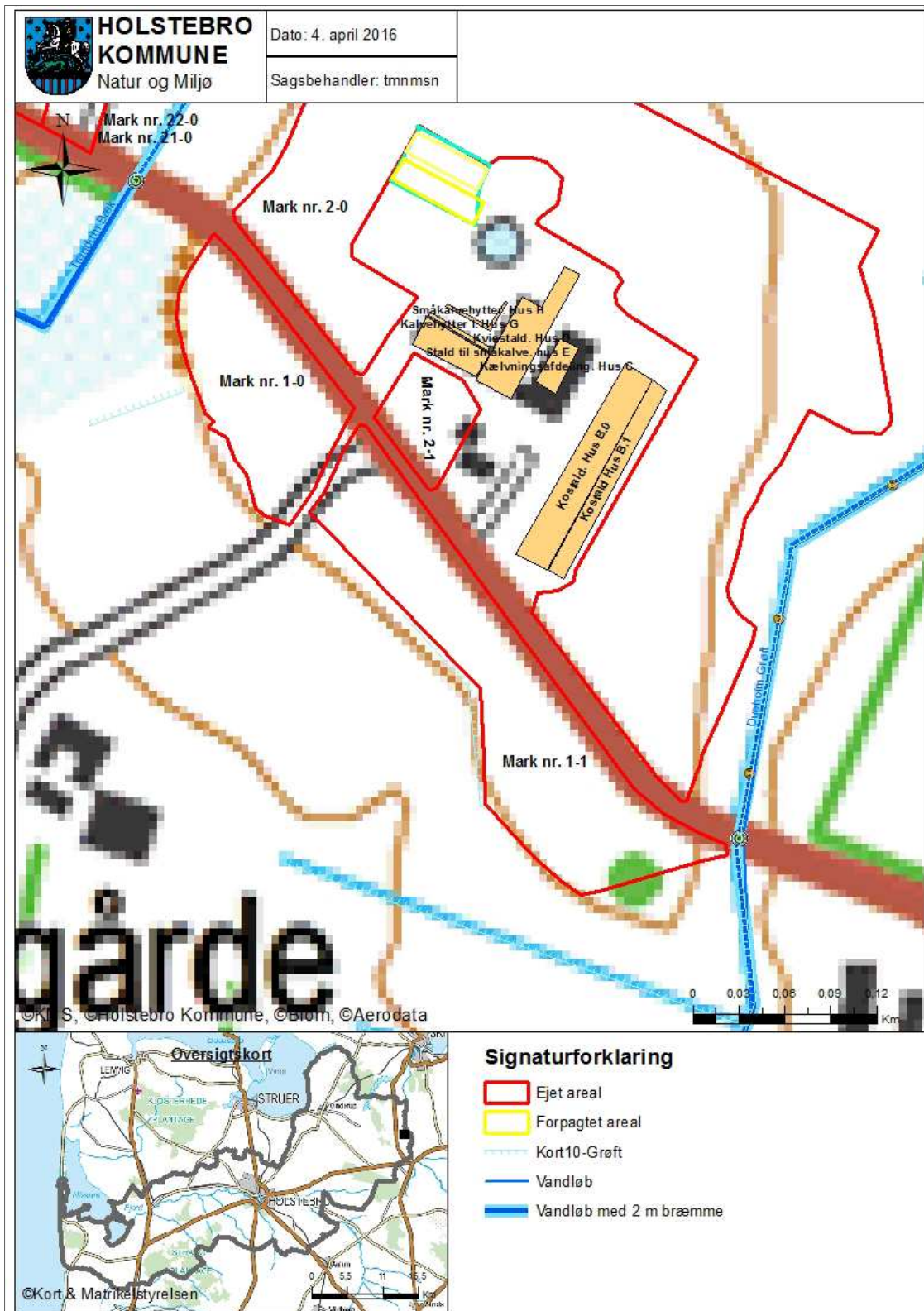

Bilag 16 – Lavbundsarealer, opland og detailafvandingsforhold

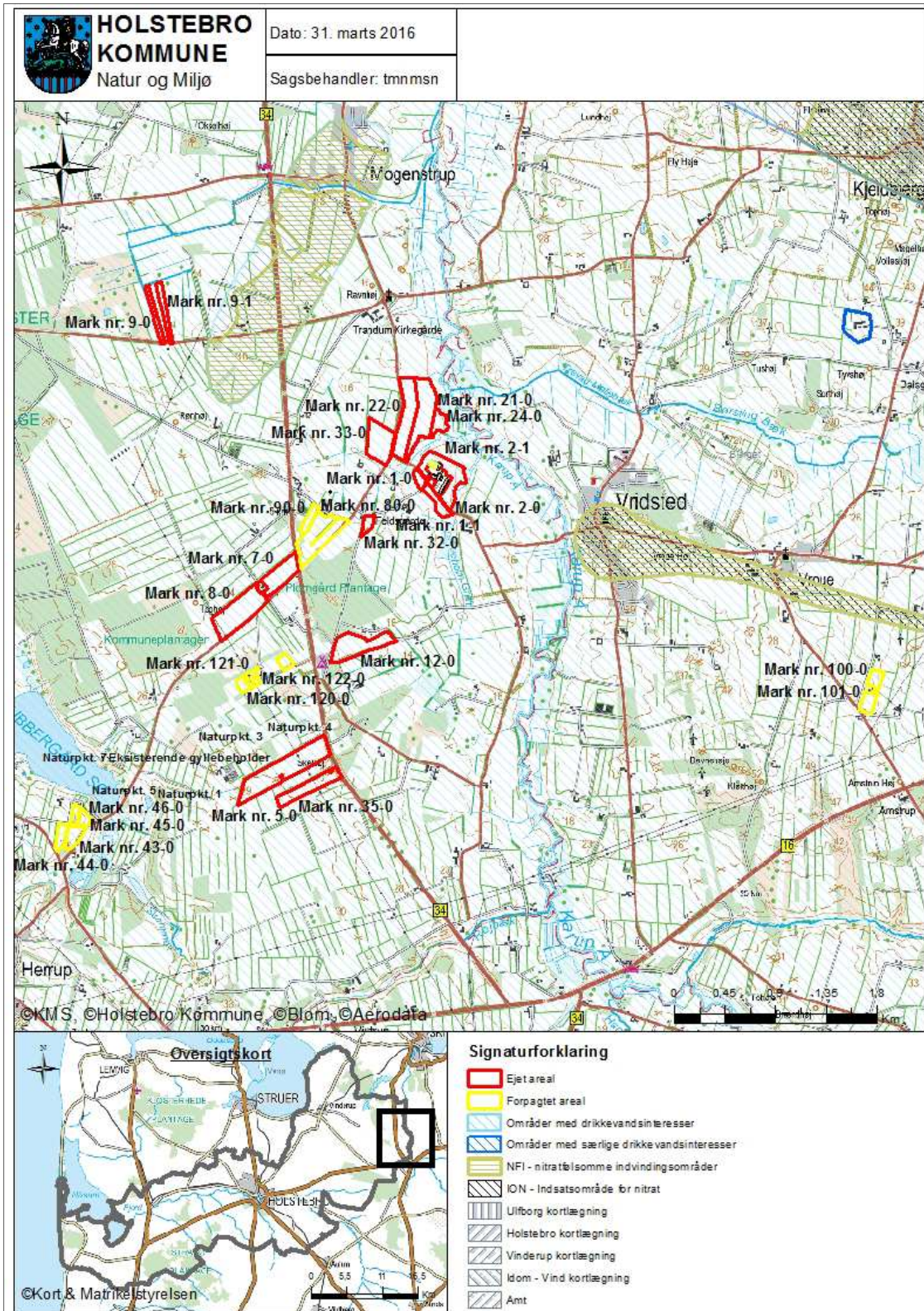

Bilag 17 – Overfladevand

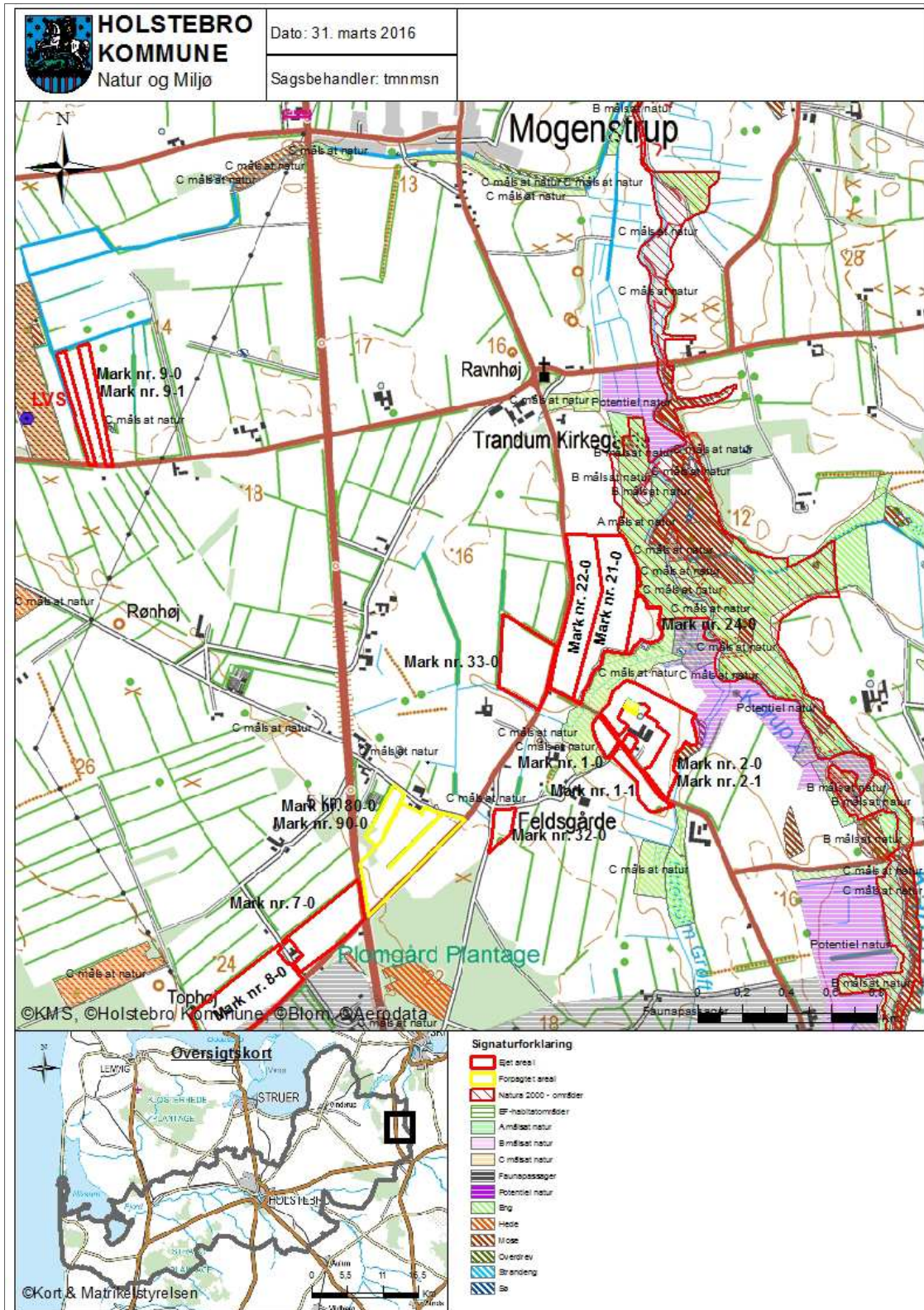

Bilag 18 – Grundvandsområder

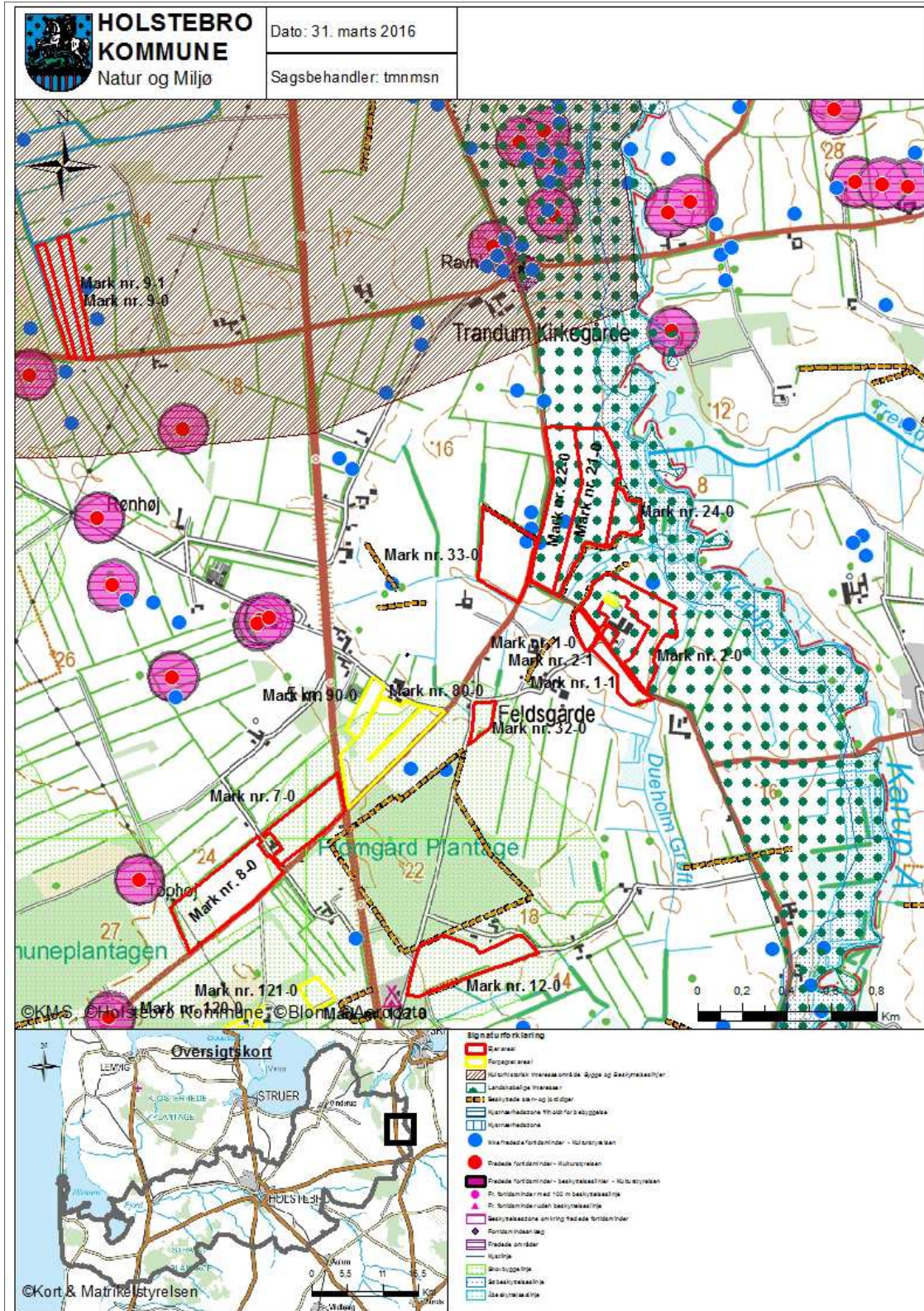

Bilag 19 – Naturområder i forhold til udspretningsarealer 1/2

Bilag 20 – Landskabs- og kulturhistoriske interesser omkring udspredningsarealer

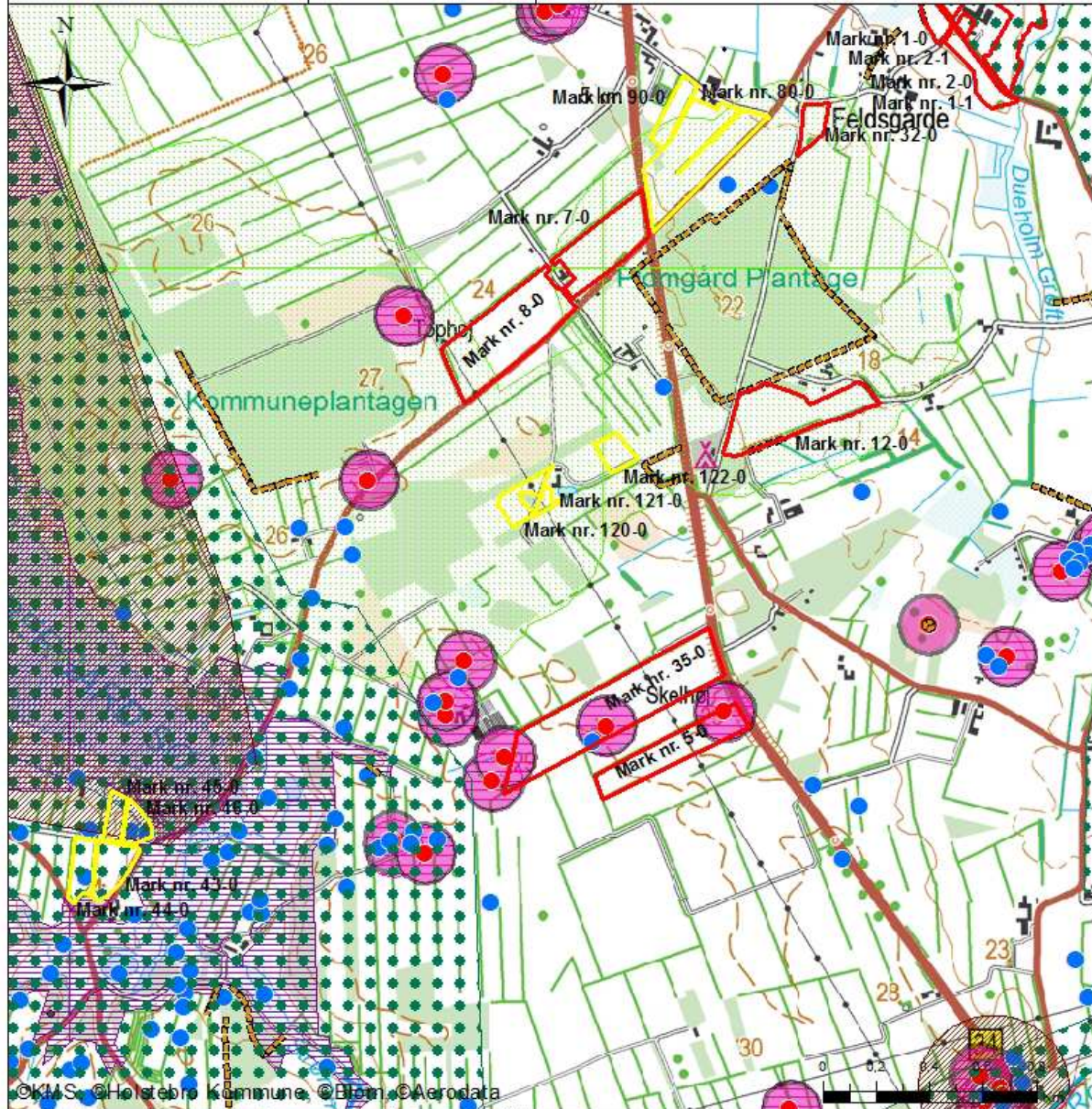

HOLSTEBRO
KOMMUNE
Natur og Miljø

Dato: 31. marts 2016

Sagsbehandler: tmnmsn

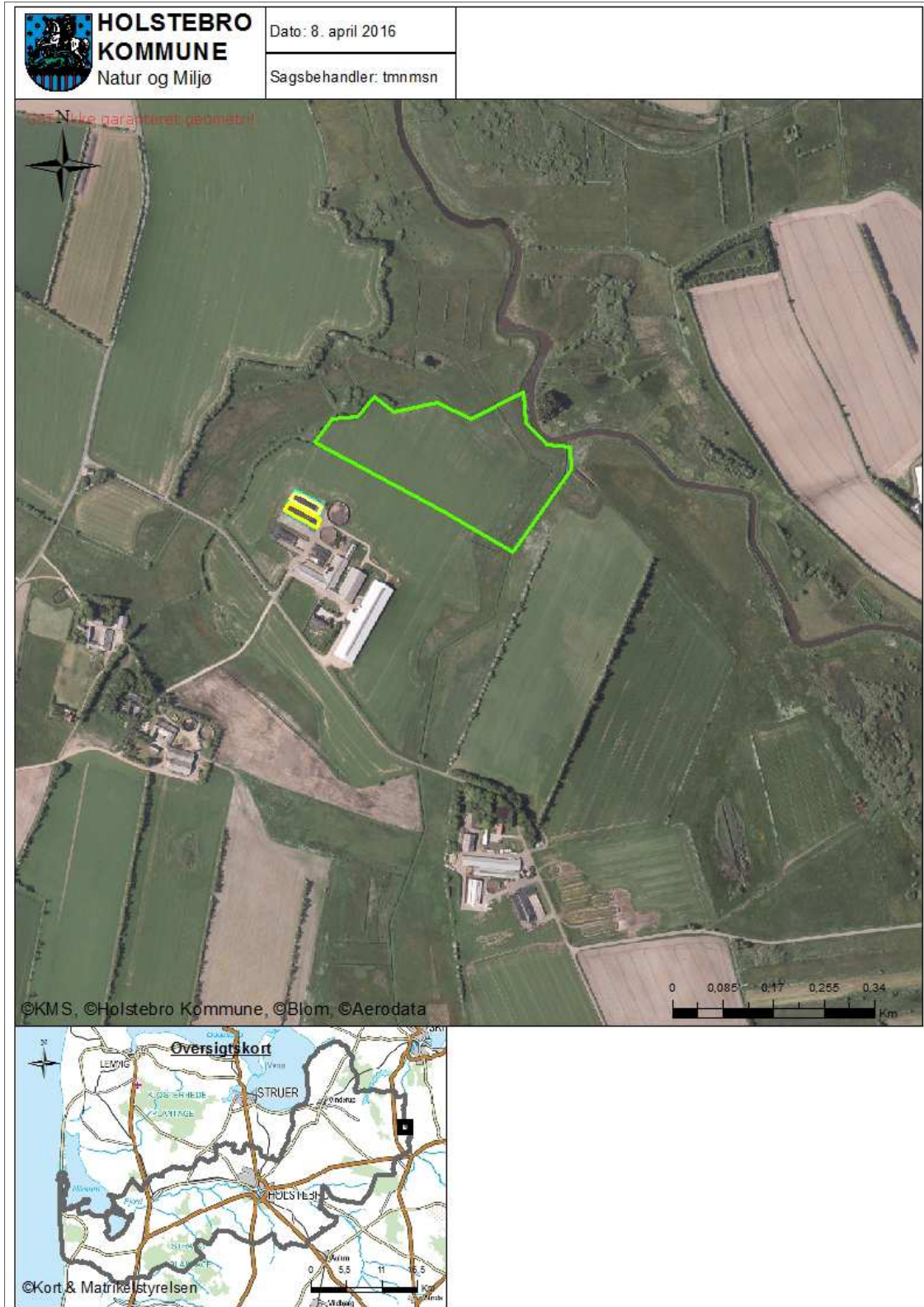

- Signaturforklaring
- Generelt
 - Forpagtareaal
 - Kulturhistorisk interesseområde bygge og beskyttelseslinje
 - Landskabsplan interesse
 - Beskyttede søer og lærdiger
 - Hjemmehedzone til offentlig byggeplads
 - Hjemmehedzone
 - Vike fredede fortidninger - Kulturstyrelsen
 - Fredede fortidninger - Kulturstyrelsen
 - Fredede fortidninger - beskyttelseslinje - Kulturstyrelsen
 - Ft. fortidninger med 100 m beskyttelseslinje
 - Ft. fortidninger uden beskyttelseslinje
 - Beskyttelseszone omkring fredede fortidninger
 - Fortidninger læg
 - Fredede områder
 - Hjemtjule
 - Skovbyggetjule
 - Beskyttelseslinje
 - Absolutt beskyttelseslinje

©Kort & Matrikelstyrelsen

Bilag 21 – Areal som ikke modtager husdyrgødning og ikke indgår i harmoniarealet

Bilag 22 – 10 m bræmme med krav om nedfældning mod naturareal

Bilag 23 – Riggær i Viborg Kommune, som skal afgræsses

Bilag 24 – Driftsjournal - del 1 / 3

Nedenstående driftsjournal skal føres løbende i henhold til godkendelsernes vilkår. Datoer, handlinger m.v. skal fremgå.

PRODUKTIONSKONTROL PR. PLANÅR					
Egenkontrol 01/08-31/07					
	Maksimalt antal DE	antal dyr	DE pr. dyr	DE	± DE

Skemaet kan erstattes af bilag som f.eks. E-kontrol, slagterifregninger m.m., såfremt disse indeholder de samme informationer som ovenstående.

Husk at gemme bilag til dokumentation af ovenstående

MEKANISK VENTILATION	Dato for udførelse	Beskrivelse af det udførte
Rengøring		
Vedligehold		

ENSILAGE I MARKSTAKKE	
1. Find kortbilag og tegn markstakkenes placering ind	
2. Skriv dato ud for den indtegnede markstak.	
3. Kontroller at der ikke har ligget markstakke på samme placering inden for de sidste 5 år.	
4. Noter ny dato på kortet, når stakken er brugt og fjernet fra marken (maksimalt 24 mdr.).	
Husk at kontrollere at afstandskrav er overholdt for hver enkelt ensilagestak:	
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	150 meter

Bilag 25 – Driftsjournal - del 2 / 3

INSPEKTION AF GYLLEBEHOLDERE							
	Størrelse	Dato for tømning	Er der synlige revner	Er der synlige utætheder	Er evt. kabler intakte	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder nr. 1							
Gyllebeholder nr. 2							
Gyllebeholder nr. 3							
Gyllebeholder nr. 4							
Gyllebeholder nr. 5							

Ovenstående årlige inspektion af gyllebeholdere kan i stedet fremgå af et bilag, som indeholder de angivne oplysninger.

FORSURINGSANLÆG	Dato	Beskrivelse af hændelse
Driftsfejl og alarmer		
Driftsfejl og alarmer		
...		

SERVICE FOR FORSURINGSANLÆG	Dato	Beskrivelse af service inkl. fejlretninger
Kontrol jf. servicemanual		
Kalibrering af pH-målere		
...		

VENTILATIONSANLÆG		
Handling	Dato for vedligeholdelse	Dato for kontrol
Kontrol eller vedligeholdelse		
...		
...		

Husk at gemme kopi af kontrolrapporter.

Bilag 26 – Driftsjournal - del 3 / 3

ENERGIGENNEMGANG AF HUSDYRBRUGET			
	Dato	Forslag	Tiltag
Gennemgang af husdyrbruget af en energifaglig person			

Ovenstående skema kan erstattes af bilag, der viser datoer for gennemførte tiltag.

Skal gennemføres minimum hvert 5. år. Husk at gemme kontrolrapporter i minimum 5 år.

EL, VAND, BRÆNDSTOF ETC.	År:			År:			År:			År:		
	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug
El [kWh]												
Vand [m ³]												
Brændstof												

Ovenstående skema kan erstattes af bilag, som indeholder tilsvarende information om det kvartalsvise forbrug.

UHELD				
Hændelse	fra dato	til dato	Alarmcentral alarmeret	Anmeldelse til Natur og Miljø
...				

Bilag 27 – § 45 vurdering fra Viborg Kommune

Til Holstebro kommune.

Holstebro Kommune har anmodet om en udtalelse i forbindelse med miljøgodkendelse af Dueholmvej 1, 7800 Skive, idet der i det pågældende projekt indgår to mindre udbringningsarealer i Viborg Kommune.

Arealerne i Viborg Kommune afvander via Karup-å til Skive Fjord. Det fremgår af ansøgningen, at nitratudvaskningen er under planteavlsniveau. Vi har vurderet, at arealerne i Viborg Kommune i øvrigt kan betegnes som robuste, således de ikke udløser særlige vilkår.

Med venlig hilsen

Finn Larsen
Civilingeniør

VIBORG
KOMMUNE

Viborg Kommune
Teknik & Miljø
Byggeri og Miljø
Prinsens Alle 5
8800 Viborg
Direkte tlf.: 87 87 56 19

www.viborg.dk

Appendiks 1 - Natura 2000-vandopland Skive Fjord, Lovns- samt Risegårde Bredning - status for udpegningsgrundlag samt forudsætninger for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau.

Lovns Bredning er udpeget som del af Natura 2000-område (N30) på baggrund af EF-habitatområde (H30) og Fuglebeskyttelsesområde (F14)⁵.

Skive Fjord og Lovns Bredning Fjord er bestående af bassiner, der er mere eller mindre afsnørede, og fjordene vurderes som værende en lukkede.

SMV-analysen⁶ for Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested, Nørre Ådale samt Skravad Bæk (Natura 2000-område nr. 30, Habitatområde H30, Fuglebeskyttelsesområde F14) anfører, at:

Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for:

- De meget små arealer, der indtil videre er kortlagt af naturtyperne næringsrig sø pga. veludviklet vegetation.
- Grøn kølleguldsmed på baggrund af viden om artens forekomst i vandløbene.
- Bæklampret, dette dels på baggrund af en faglig vurdering af vandløbskvaliteten i de pågældende vandløb dels på baggrund af viden om artens forekomst i vandløbene.
- Odder, dette dels på baggrund af viden om artens forekomst inden for området dels på baggrund af artens positive bestandsudvikling i Jylland de seneste år.
- Sangsvane, hvinand og hjejle. Arterne vurderes at have stabile eller stigende rastebestande i området.

Prognosen er ugunstig eller vurderet ugunstig for:

- De 4 marine naturtyper primært på grund af stor belastning med næringsstoffer fra oplandet.
- Strandengene primært på grund af tilgroning med høje græsser og urter på en del af arealet.
- De meget små arealer, der indtil videre er kortlagt af naturtypen søbred med småurter, kransålalge-sø og brunvandet sø fordi højeste ende af tålegrænseintervallet for N-deposition er overskredet.
- Våde og tørre heder og enekrat og på grund af at den laveste ende af tålegrænseintervallet for N-belastning er overskredet samt for tørre heders vedkommende problemer med tilgroning i vedplanter.
- Tørt kalksandsoverdrev og kalkoverdrev da typernes arealer generelt er små og fragmenterede.
- Surt overdrev da laveste ende af tålegrænseintervallet for Nbelastning er overskredet og der er problemer med tilgroning med vedplanter.
- Arealer med tidvis våd eng på grund af afvanding, samt at laveste ende af tålegrænseintervallet for N-deposition er overskredet for langt den overvejende del af arealet.
- Arealer med nedbrudt højmose, hængesæk, tørvelavning, kildevæld og rigkær på grund af uhenigtsmæssig/dårlig hydrologi, tilgroning med vedplanter, invasive arter og fordi den laveste ende af tålegrænseintervallet for N-deposition er overskredet for alle eller næsten alle arealer og den højeste ende af tålegrænseintervallet er endvidere overskredet for hele eller næsten hele arealet af nedbrudt højmose, hængesæk og tørvelavning.
- De 6 skovtyper da næringsstofbelastningen fra luften overskrider øverste ende af tålegrænseintervallet for skovnaturtypearealerne.
- Kildevældsvindelsnegl, blank seglmos og gul stenbræk på grund af udtørring af levesteder, tilgroning med høje græsser, urter og vedplanter, den laveste ende af tålegrænseintervallet for kvælstofbelastning på levestedet er overskredet og fragmentering af egnede levesteder.

Prognosen er ukendt for:

⁵ For yderligere beskrivelse af området henvises til bl.a. basisanalyserne.

⁶ Miljørapport for Natura 2000-planen, bilag 4.

- Strandvold med enårige planter, strandvold med flerårige planter, kystklint/klippe, enårig strandengsvegetation, urtebræmmer pga. manglende kendskab til naturtypernes udbredelse og tilstand.
- Stor kærguldsmed (er ikke fundet i Jylland siden 1937) og dermed manglende kendskab til artens udbredelse
- Stavsild (fundet i få ex. ifm. fiskeundersøgelser i Limfjorden), flodlampret (kun få og udokumenterede observationer i området) og damflagermus pga. manglende kendskab til arternes forekomst i området.
- Det eneste kendte areal med klithede i området, på grund af manglende kendskab til naturtypens forekomst og udbredelse i område.
- De ikke kortlagte søer og naturtypearealer i området, herunder alle de større søer over 5 ha, pga. manglende kendskab til deres forekomst og tilstand.
- Vandløb pga. mangelfuldt kendskab til deres tilstand i området.
- Stor vandsalamander på grund af manglende kendskab til artens udbredelse i området.
- Spættet sæl da artens forekomst i området er ustabil og utilstrækkeligt kendt.
- Toppet skallesluger og stor skallesluger på grund af meget fluktuerende bestande i området.

Deloplandet Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning udgør en del af hovedvandopland 1.2 Limfjorden i Miljøministeriets vandplan. Ifølge Miljøministeriets vandplan for Hovedvandopland 1.2 Limfjorden er miljømålslovens miljømål "god tilstand" - bl.a. på grund af udvaskningen af kvælstof fra landbrug i oplandet - ikke opfyldt i området. Samlet vurderer Holstebro kommune vurderer derfor, at enhver yderligere tilførsel af kvælstof vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den kumulative påvirkning øges i negativ retning.

Nitrat - Vurdering af forudsætninger for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau

Kumulativ påvirkning sammen med andre planer og projekter

Det er i henhold til miljøstyrelsens vejledning en forudsætning, at

Pkt. 1A) husdyrproduktionen i oplandet ikke har været stigende siden 1. januar 2007,

Pkt. 1B) er der andre kilder til nitratudvaskning end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland og

Pkt. 1C) gennemførte initiativer, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, må ikke anvendes til at tillade en øget husdyrproduktion i oplandet

AD pkt. 1A)

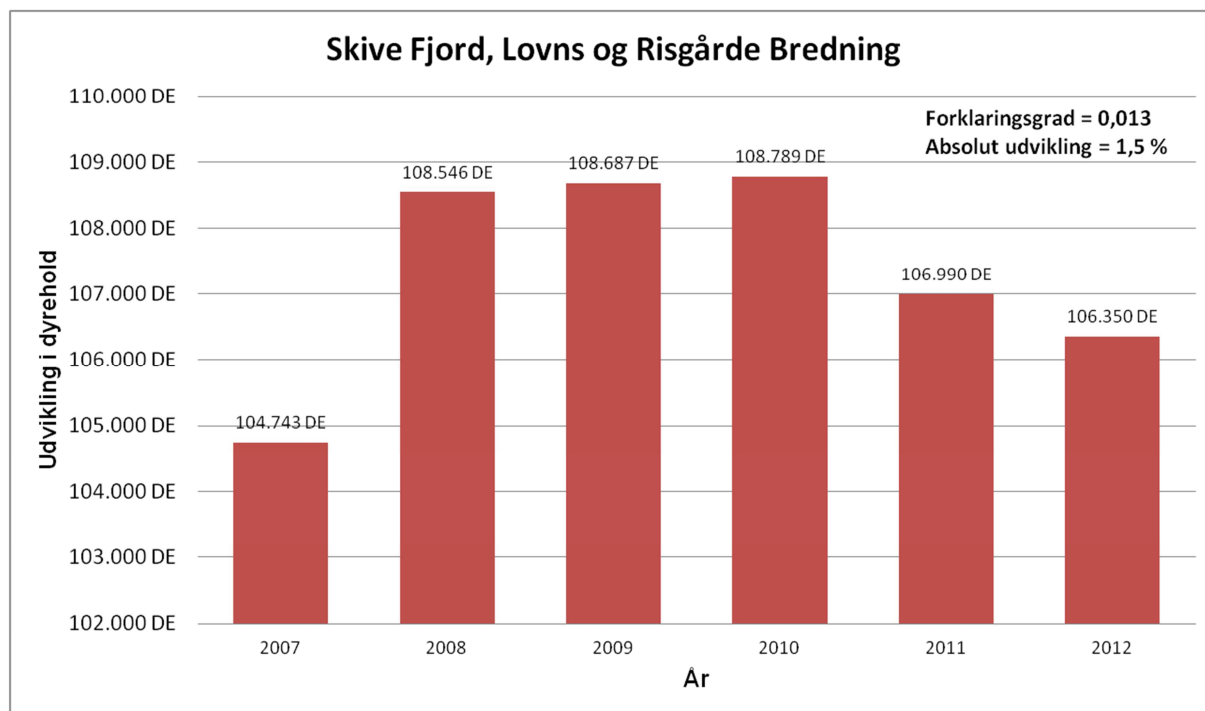
Samlet vurderer Holstebro Kommune, at dyreholdet i oplandet til Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning har været stigende i perioden 2007-2012. Holstebro Kommune vurderer derfor, at forudsætning 1A er ikke opfyldt, jvf. nedenstående redegørelse.

Udviklingen i husdyrproduktionen er baseret på CHR-data, der bygger på beregninger udført på de enkelte produktionssteder. Materialet er offentliggjort af Miljøstyrel-

sen den 28. februar 2013. De anførte produktionstal kan variere fra Miljøstyrelsens datasæt, da Holstebro Kommune kan korrigere datasættet for fejl⁷ i f.eks. CHR-data eller lokale forhold, der kan have stor betydning i mindre oplande.

I henhold til Miljøstyrelsens vejledning skal kommunen ikke anvende lineær regression, hvis forklaringsgraden er mindre end 0,5. Af figur 1 fremgår det, at forklaringsgraden for den lineære regression er under 0,5 for Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning.

Figur 4. Udviklingen i dyrehold i oplandet til Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning i perioden 2007-2012 med angivelse af forklaringsgrad samt den absolutte udvikling i dyreholdet i oplandet til Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning.

I perioden fra 2007 til 2012 er antallet af producerede DE i oplandet til Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning steget med 1,5 %. Holstebro Kommune vurderer på baggrund heraf, at udvikling i antallet producerede husdyr i oplandet til Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning er stigende. Holstebro Kommune vurderer på den baggrund, at forudsætning 1A for husdyrlovens beskyttelsesniveau for Skive Fjord ikke er opfyldt.

Det kan derfor kun meddeles miljøgodkendelse, hvis udvaskningen fra det ansøgte projekt i oplandet ikke overstiger nitratudvaskningen svarende til et plantebrug, dvs. et standard planteavlssædskifte (S1/S3), hvor der udelukkende gødes med mineralsk gødning (handelsgødning).

⁷ Data i CHR skal indberettes for antal dyr på stald for f.eks. svin, kyllinger og mink. I samarbejde med Conterra Aps har en række kommuner indberettet åbenlyse fejl, såsom produktion, hvor den årlige produktion er angivet, eller hvor hvalpe er anført i stedet for avlsdyr. Når en sådan fejl konstateres, så foretager Conterra Aps en korrektion af fejlen i dataserien for hele perioden siden 2007.

På baggrund af ovenstående er pkt. B og C i Miljøstyrelsens vejledning ikke vurderes nærmere, da det ikke vil ændre på ovenstående konklusion.